

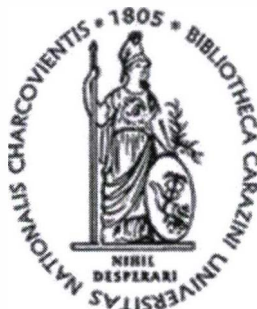
«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
проф. Катрив В.О.

« ____ » _____ 2020 р.

ЗВІТ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
за 2020 рік
ПЛАНИ на 2021 рік

Центральна наукова бібліотека
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
м. Харків, майд. Свободи, 4, 61022
Тел.: +38 (057) 707-54-20, факс: +38 (057) 705-12-55
e-mail: cnb@karazin.ua
веб-сайт: <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>
ISSN 2310-8665

Харків

2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. Основні статистичні показники роботи ЦНБ за 2020 р.	5
2. КОМПЛЕКТУВАННЯ І ОБЛІК ФОНДУ	15
2.1 Статистичні показники надходжень документів за 2020 рік.....	15
2.2 Надходження літератури іноземними мовами (без документів рос. мовою).....	15
2.3 Джерела комплектування	16
2.4 Подарунки.....	16
2.5 Книгообмін та обмінно-резервний фонд.....	17
2.6 Вилучення літератури з фондів.....	17
2.7 Обмінно-резервний фонд.....	18
3. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗБЕРІГАННЯ ФОНДІВ	19
3.3 Сектор зберігання нових надходжень документів (відділ наукової та художньої літератури).....	23
3.4 Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	23
3.5 Фонд сектору цінних видань ХІХ ст. – початку ХХ ст. (відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів).....	24
3.6 Фонд відділу навчальної літератури.....	24
3.7 Фонд відділу філологічної літератури.....	25
3.8 Фонд відділу фізико-технічної літератури.....	25
3.9 Фонд відділу читальних залів.	25
3.10 Фонд науково-бібліографічного відділу	26
3.11 Інвентаризація фондів.....	26
3.12 Збереження фондів.....	27
4. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ	29
4.1 Електронний каталог.....	29
4.2 Електронний архів праць учених університету (інституційний репозитарій) eKhNUIR (http://dspace.univer.kharkov.ua).....	31
4.3 Електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium.....	34
4.4 Електронний архів оцифрованих періодичних видань ЦНБ Karazin.Back2News	36
4.5. Електронні бази даних	36
4.5 ВЕБ-сайт.....	39
5. ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ ЦНБ.....	42
5.1 Електронний каталог.....	43
5.2 Система традиційних карткових каталогів	44
5.2.1 Алфавітні службові каталоги.....	44
5.2.2 Топографічні каталоги	44
5.3 Довідковий апарат на колекції цінних видань і рукописів	45
5.4 Вилучення документів із довідково-бібліографічного апарату за актами.	45
6. ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ	46
6.1 Діяльність відділів обслуговування.....	47
6.1.1 Відділ наукової та художньої літератури	47
6.1.2 Сектор електронної реєстрації користувачів	47
6.1.3 Абонемент наукової та художньої літератури	49

6.1.4	Міжбібліотечний абонемент	49
6.1.5	Відділ навчальної літератури.....	50
6.1.6	Відділ філологічної літератури.....	51
6.1.7	Відділ фізико-технічної літератури.....	52
6.1.8	Відділ читальних залів	52
6.1.9	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	53
6.1.10	Науково-бібліографічний відділ.....	54
6.1.11	Центр Інтернет-технологій	54
6.2	Робота з аспірантами.....	55
6.3	Сектор міжкультурної комунікації та проектної діяльності.	55
6.3.1	Центр «Вікно в Америку».....	56
6.3.2	Кирило-Мефодієвський центр.....	58
6.3.3	«Еллада центр»	58
6.4	Попередження і ліквідація читацької заборгованості	59
7.	ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	60
7.1	Формування інформаційної культури.	62
8.	КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА БІБЛІОТЕКИ.....	65
8.1	Книжково-ілюстративні виставки.....	65
8.2	Віртуальні виставки	67
8.3	Художні виставки.....	67
8.4	Масові заходи	67
9.	НАУКОВА РОБОТА.....	69
9.1.	Науково-організаційна робота	69
9.2.	Науково-дослідницька робота.....	71
9.3.	Науково-методична робота.....	75
9.3.1.	Рада ЦНБ з наукової та методичної роботи	76
9.3.2.	Діяльність Харківського методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти	78
10.	МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ЦНБ.....	80
11.	АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ.....	82
11.1.	Системні та технічні роботи.....	82
11.2.	Системне та програмне забезпечення.....	83
11.3.	Оцифровування документів.	84
12.	ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСКІСТЮ І СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ	85
12.1.	Екскурсії бібліотекою	85
12.2.	Висвітлення діяльності ЦНБ у ЗМІ	85
12.3.	ЦНБ у соціальних мережах	86
13.	РОБОТА З КАДРАМИ.....	88
13.1.	Рада дирекції ЦНБ.....	89
13.2.	Робота бібліотеки під час пандемії.....	90
13.3.	Охорона праці	91

13.4.	Підвищення компетенції та професійного розвитку працівників.	92
13.5.	Профспілкова організація ЦНБ.....	93
14.	ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ.....	94
15.	ПІДСУМКИ	95

ВСТУП

Введення карантину у березні 2020 року спонукало бібліотеку активізувати роботу в он-лайн режимі. Карантин показав наскільки колектив готовий працювати у нових несподіваних сучасних умовах, хто готовий швидко змінюватися, навчатися та навчати, переключатися та освоювати нові процеси роботи. Цифрова компетентність працівника, як ніколи, стала основним діючим фактором діяльності бібліотеки. У період карантину більшість послуг було активізовано в автоматизованому он-лайн режимі, електронні архіви та бази даних світової періодики стали найважливішим ресурсом для наукової та навчальної роботи університетської спільноти. Працівники ЦНБ з початку карантину стали переходити на обслуговування користувачів у дистанційному режимі: консультували, надавали тематичні довідки за допомогою електронної пошти студентам та науковцям університету, м. Харкова та інших міст України. Надавалися консультації з користування електронними ресурсами ЦНБ, бібліографічні консультації, перевірялися бібліографічні списки до наукових публікацій, присвоювалися індекси УДК, наповнювалися електронні архіви, відкривалися нові колекції, підтримувалася робота сайту, соціальних мереж, створювалися відео-презентації з актуальною інформацією для користувачів бібліотеки, організовувався віддалений доступ до світових баз даних. Фахівці бібліотеки брали участь у професійних вебінарах та організовували власні. До послуг учених університету, аспірантів, докторантів, студентів надано доступ до великої кількості найкращих наукових видань, що представлені у світових базах даних. Але, тривалий період простою у 2020 році через карантинні обмеження, став об'єктивною причиною невиконання деяких планових показників.

З нагоди 215-річчя від дня заснування Каразінського університету і бібліотеки фахівцями ЦНБ за підтримки керівництва Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського було підготовано окремий випуск «Бібліотечного вісника» (2020 р., № 3).

На платформі Zoom відбувся VII Міжнародний науковий семінар «Ad fontes: наукові дослідження книжкових пам'яток та рідкісних видань» у якому брали участь учені та бібліотекарі з України, Італії, Болгарії, Казахстану, Польщі, Великої Британії, США. У форматі он-лайн відбулася друга конференція із циклу «Бібліотека I покоління: виклики, проєкції, очікування». Створено новий структурний підрозділ – сектор міжкультурної комунікації та проєктної діяльності. Підписано угоду про співпрацю з Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського.

Діяльність бібліотеки продовжувала здійснюватися відповідно до узгоджених планів та Стратегії розвитку Центральної наукової бібліотеки, яку розроблено в контексті Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019–2025 роки і яка спрямована на досягнення визначених університетом пріоритетів.

Головне завдання Стратегії – забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та рекреаційних потреб спільноти університету.

Бібліотека ставить перед собою амбітну мету – надавати своїм користувачам тільки якісні сервіси: як першокурсникам, так і видатним професорам, бути завжди в тренді, бути постійно затребуваною. Це відповідальний шлях і дуже кропітка щоденна робота, яка потребує компетенції та професійної майстерності.

Одним із найважливіших пунктів виконання Стратегії є відкриття суперсучасного центру обслуговування у Північному корпусі університету, який надасть нові можливості, як усім читачам, так і бібліотекарям.

1. Основні статистичні показники роботи ЦНБ за 2020 р.

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2019 р.	План 2020 р.	2020 р.	План 2021 р.
1.	Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна, заснована у 1804 р.				
	1.1. Журавльова Ірина Казимирівна				
	1.2. cnb@karazin.ua				
	1.3. Бакіров Віль Савбанович				
	1.4. rektor@karazin.ua				
2.	I				
3.	БІБЛІОТЕЧНІ ФОНДИ (власні),				
	Усього прим. власних ресурсів у т.ч. рідкісних та цінних документів	3451804 566506	3462770	3 445 868 523171*	3436218
3.1.	За видами:				
3.1.1	книг	2111433	2114000	2103318	2086918
3.1.2	періодичних видань:	1186241	1187200	1183491	1179811
3.1.2.1	журналів – прим.	1176905	1177860	1174133	1170433
3.1.2.2	газет – річних комплектів	9336	9340	9358	9378
3.1.3	неопублікованих документів	115171	118200	116574	123039
3.1.4	електронних носіїв із записом	3553	3560	3590	3575
3.1.5	мережевих локальних док., що доступні користувачам бібліотеки	31894	36300	35384	39384
3.1.6	інших документів	3512	3510	3511	3491
3.2.	За мовами:				
3.2.1	українською мовою	567813	570000	569258	575008
3.2.2	іноземними мовами	2883991	2892770	2876610	2861210
3.2.2.1	у т. ч. російською мовою	2155669	2150000	2151649	2138249
3.3.	За цільовим призначенням:				
3.3.1	наукових	1907595	1909070	1905593	1905493
3.3.2	навчальних	1166652	1174700	1162754	1152754
3.3.2	у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски +	3013	3050	3215	3350
3.3.2.1	локальні мережні документи				
3.3.3	літературно-художніх видань	377557	379000	377521	377971
4	Електронні ресурси				
4.1	Мережеві віддалені ресурси				
4.1.1	Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	15*		16	16
4.1.1.1	Кількість придбаних (передплачених) БД	15	14	16	16
4.1.1.1.1	з них: повнотекстових	12	13	13	13
4.1.1.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, інш.	Статистика не ведеться			
4.1.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу	3		6	10

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2019 р.	План 2020 р.	2020 р.	План 2021 р.
4.1.2.1	Кількість тестових БД	3		6	10
4.1.2.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, інш.	Статистика не ведеться			
4.1.3	Ресурси відкритого доступу. Кількість посилань на унікальні безкоштовні інтернет-ресурси, які бібліотека внесла до свого он-лайн каталогу	Посилання не робились			
4.1.3.1	БД				
4.2	Бази даних (власні)				
4.2.1	К-ть власних БД	4	4	4	4
4.2.2	Обсяг власних БД (к-ть бібл. записів)	1046790	1080000	1073601	1090000
4.2.2.1	з них: записів у ЕК	1018084	1040000	1041405	1069405
4.2.2.2	К-ть введених за рік	44543	60000	23321	28000
4.2.2.3	К-ть звернень до ЕК	250203	400000	172669	250000
4.2.3	К-ть оцифрованих док-тів за рік	1638	2500	2016	2500
4.2.3.1	у т.ч. сторінок	63329	70000	43274	60000
4.3.	Бібліотечний веб-сайт				
4.3.1	URL веб-сайту	http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/index.htm			
4.3.2	К-сть звернень	559161	500000	420100	450000
4.4	Репозитарій				
4.4.1	Назва репозитарію	eKhNUIR - Electronic Kharkiv Institutional Repository			
4.4.2	URL репозитарію	http://dspace.univer.kharkov.ua/?locale=uk			
4.4.3	К-ть представлених док-тів (записів)	13940	14300	14703	15700
4.4.4	К-ть звернень	68872	70000	100065	150000
4.5	Інші веб-ресурси ЦНБ				
4.5.1	К-ть інших ресурсів	2		2**	2
4.5.2	К-ть звернень	88874	65000	117867	140000
5.	Надійшло документів				
	Усього примірників	21893	22500	8656	15000
	Усього назв	6580	7200	2995	9000
5.1	За видами:				
5.1.1	книг - примірників	12903	12900	2302	3000
5.1.2	книг - назв	2712	3000	1110	2000
5.1.3	періодичних видань	2320	3000	1412	1512
5.1.3.1	у т.ч. журналів - прим	2296	1980	1390	1500
5.1.3.2	газет – річних комплектів	24	20	22	20
5.1.4	Неопубл. док-тів - примірників	3057	3100	1408	6480
5.1.5	Електрон. носіїв із записом-прим/назв	21	15	42	20
5.1.6	Мережевих лок. документів	3592	4500	3490	4000
5.1.7	Інших документів			Не план.	
5.2	За мовами:				
5.2.1	Державною мовою – примірників	11153	11500	4837	10000
5.2.2	іноземними мовами - примірників	10740	11000	3819	5000
5.2.2.1	у т.ч. російською мовою - примірників	4077	3000	3093	3000
5.3	За цільовим призначенням				
5.3.1	наукових вид. - примірників	11499	10500	5588	9000
5.3.2	навчальних вид. - примірників	10048	11000	2988	5500

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2019 р.	План 2020 р.	2020 р.	План 2021 р.
5.3.2.1	у т.ч. в ел. формі (диски, дискети + локальні мережеві документи	-	-	-	-
5.3.3	літературно-художніх - примірників	346	1000	80	500
6	Обмінний фонд				
	Усього примірників	9468	9768	9725	3500
6.1	надійшло примірників	3594	4300	257	4600
6.2	передано примірників	2427	4000	-	4000
7.	Вибуло примірників з власного фонду	20682	20290	14592	24650
8.	КОРИСТУВАЧІ				
8.1	усього за єдиним обліком	16400	16000	16472	16400
	У т.ч. віддалених авторизованих користувачів				
8.1.1	студентів	14475	14000	12760	13500
8.1.2	сторонніх	905	800	231	500
8.2	обслуговано всіма структурними підрозділами	80451	80000	57182	65000
9.	КІЛЬКІСТЬ ВІДВІДУВАНЬ				
	усього	977033	950000	194372	950000
9.1	к-сть звернень до веб-ресурсів	546433	480000	694100	600000
9.2	К-сть відвідувань масових заходів	23545	20000	8387	10000
10.	ВИДАНО ДОКУМЕНТІВ				
	Усього прим.	1148366	1145000	478 219	700000
	у т.ч. рідкісних та цінних док-тів	6394	3200	2043	2500
10.1	За видами:				
10.1.1	книг	902535	900000	384 092	500000
10.1.2	періодичних видань	216159	230000	85 477	120000
10.1.2.1	журналів – примірників	210404	210000	80445	100000
10.1.2.2	газет - примірників	5755	6000	2516	3500
10.1.3	неопублікованих документів	29259	30000	8578	15000
10.1.4	електронних носіїв з записом	413	400	72	200
10.1.5	мережевих локальних документів				
10.1.6	Інших док. (ноти, мапи, плакати...)				
10.2	За мовами:				
10.2.1	державною мовою	481080	480000	208026	350000
10.2.2	іноземними мовами – прим.	667286	680000	270193	320000
10.2.2.1	у т.ч. російською – прим.	581043	570000	204420	350000
10.3	За цільовим призначенням:				
10.3.1	наукових видань	611434	580000	240043	370000
10.3.2	навчальних видань	476663	460000	203662	330000
10.3.2.1	у т.ч.в ел. формі				
10.3.3	літературно - художніх видань	56924	55000	23397	45000
11.	Мережні віддалені ресурси – кількість завантажених користувачами ел док. (файлів)	44245 (дані 5 БД)		***	
11.1	Ліцензійні ресурси передпл				
11.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу				
12.	МБА				
12.1	кількість абонентів	68	70	49	60

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2019 р.	План 2020 р.	2020 р.	План 2021 р.
12.2	кількість док., отриманих з ін.	46	45	38	50
12.2.1	у т.ч. сторінок ел. копій	57	57	93	100
12.3	кількість виданих документів	130	130	46	50
12.3.1	у т.ч. сторінок ел. копій	394	400	6180*****	300
13.	КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА				
13.1	Тем. виставки, перегляди				
13.1.1	Заг. кількість виставок, переглядів	184	180	94	120
13.1.2	представлено документів	8300		4250	
13.2	у т.ч. віртуальні вист.::				
13.2.1	загальна кільк. вірт. виставок	6	4	21	15
13.2.2	представлено документів	132		800	
13.3	бібліографічні огляди:				
13.3.1	тем	15		10	10
13.3.2	прочитано	59		45	50
13.4	кількість масових заходів	351	270	121	200
14.	ДОВІДКОВО - ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ				
14.1.1	кількість аб-тів ВРІ				
14.1.2	кількість тем ВРІ				
14.1.3	кількість аб-тів ДОК				
14.1.4	кількість тем ДОК				
14.2	виконано довідок, усього	47925	48000	20274	35000
14.2.1	у т.ч. тематичних	16254	17000	7720	12000
14.2.2	у т.ч. за індекс. док-тів (УДК)	1683	1300	553	900
14.3	виконано в автоматизованому режимі	19477	16000	8516	12000
14.3.1	у т.ч. «віртуальною дов. служба»	4	10	2	5
14.3.1.1	URL віртуальної дов. служби	http://library.univer.kharkov.ua/VS/			
14.4	к-сть днів інформації, каф., тощо				
14.5	к-сть складених/ виданих бібл. показч.	3		5	5
14.6	к-сть опублікованих показчиків			1	---
14.7	к-сть показчиків в електр. вигляді	3		4	5
15	ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ				
15.1	Загальна кількість проведених занять	95	70	26	50
15.2	Програма в акад. годинах				
15.2.1	у т.ч. для мол. курсів: теор.	2	2	2	2
15.2.2	у т.ч. для мол. курсів: практ.	2	2	2	2
15.2.3	старших курсів: теор.	2	2	3	2
15.2.4	старших курсів: практ.				
15.2.5	для науково-пед. працівників: теор.	2	2	3	2
15.2.6	для науково-пед. працівників: практ.				
16	НАУКОВО – ДОСЛІДНА ТА НАУКОВО – МЕТОДИЧНА РОБОТА				
16.1	кількість тем наукових робіт	12**		14****	10
16.2	назви тем наук. робіт				
16.3	проведено конференцій у бібліотеці	-	-	2	1
16.4	проведено семінарів у бібліотеці	2	3	2	1
16.5	проведено інших заходів	16	15	7	8
16.6	кількість виступів на конф./семінарах	18	20	16	20
16.7	кількість публікацій	34	25	26	25
17.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА				

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2019 р.	План 2020 р.	2020 р.	План 2021 р.
17.1	загальна площа приміщень	10164 м ²		10164 м2	
17.1.2	у .т. ч. для зберігання фондів	7559 м ²		7559 м2	
17.1.3	для обслуговування користувачів	1312 м ²		1312 м2	
17.2	кількість абонементів	6		6	
17.3	кількість читальних залів	15		15	
17.4	місць для читачів	803		803	
18.	ТЕХНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИМІЩЕНЬ				
18.1	17.1 потребує кап. ремонту (м)	3193,4 м ²		3 193,4 м2	
18.2	17.2 перебуває в аварійному стані	1182,2 м ²		1 182,2 м2	
19.	КІЛЬКІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ				
19.1	кількість комп'ютерів	166	220	160	230
19.1.1	у т.ч. кільк. серверів	5	5	5	5
19.2	кількість АРМ	162	210	155	210
19.2.1	у т.ч. для працівників	85	95	72	82
19.2.2	для користувачів	77	115	83	128
19.3	кількість комп'ютерів з доступом до Ін-тернету	166	220	160	230
19.3.1	у т.ч. для користувачів	77	115	83	128
19.4	кількість коп.-розмн. техніки	43	45	43	46
19.4.1	у т.ч.: сканерів	9	10	9	9
19.4.2	принтерів	26	32	25	28
19.4.3	копірів	1	1	1	1
19.4.4	БФП	7	8	7	7
19.5	кількість телефонних номерів	56	56	56	56
19.6	кількість факсів	1	1	1	1
19.7	використання технологій WI-FI	так	так	так	так
19.8	наявність ліц. прогр. продукту	«Absotheque Unicod»			
20.	ФІНАНСОВІ витрати на:				
20.1	Придбання книг	3576183		-	
20.2	Передплату період. видань	345761,49		367483,53	
20.3	Передплату баз даних	378360		419 500.00	
20.4	інші витрати	575188,85		5790	
21.	ОТРИМАНО ДАРИ:				
21.1	книг (прим.)	2320		1935	
21.2	Книг (на суму)	261073,95		191693,95	
21.3	ПК та інш. техн. (кількість од.)	2		-	
21.4	ПК та інш. техн. (на суму)	29200		-	
21.5	Інше (сума)	10800		-	
22.	ПЕРСОНАЛ БІБЛІОТЕКИ (без урахування техн. і обслуговуючого персоналу)				
22.1	Кількість штат. одиниць	140		129	
22.2	Загальна кількість працівників (осіб)	134		130	
22.3	з них за освітою:				
22.3.1	повна вища освіта	122		120	
22.3.1.1	у т.ч. вища спеціальна				
22.3.2	базова вища освіта				
22.3.2.1	у т. ч. спеціальна				
22.3.3	початкова вища (неповна вища)	6		5	

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2019 р.	План 2020 р.	2020 р.	План 2021 р.
22.3.3.1	у т. ч. спеціальна	4			
22.3.4	повна загальна середня	6		5	
22.4	за стажем:				
22.4.1	до 3 років	1		1	
22.4.2	3-9 років	39		38	
22.4.3	10-20 років	20		16	
22.4.4	понад 20 років	74		75	
22.4.5	працюють повний робочий день				
23.	ВІДНОСНІ ПОКАЗНИКИ				
23.1	22.1 обертаність	0,33		0,14	
23.2	22.2 книгозабезпеченість	210		209,2	
23.3	22.3 читаність	70		29	
23.4	22.4 відвідуваність	60		11,26	

* цифра уточнена після закінчення інвентаризації фонду сектора цінних видань XIX – поч.XX ст.

**Електронні ресурси:

eScriptorium - Архів рідкісних видань і рукописів

Karazin.Back2News - Архів оцифрованих періодичних видань із фондів ЦНБ

*** Не наводиться кількість завантажених користувачами ел. документів, так як агрегаторами не надавалася кількість завантажених документів із 9 баз даних.

** **Теми наукових робіт:

Науково-дослідницька робота:

- Участь у корпоративному цифровому проєкті «Бібліотечна енциклопедія Харківщини»
- Книгознавче дослідження фонду книжкових пам'яток ЦНБ: вивчення і розкриття провенієнцій – рукописних записів, маргіналій, екслібрисів, штемпелів, печаток
- Внесок дворян Харківського земства у розвиток бібліотечної справи Харківської губернії (кінець XIX – початок XX ст.)

Науково-бібліографічна робота. Продовжується робота над показниками:

- «Біобібліографічний словник вчених Харківського університету. Т. 3: Філологи. XX – початок XXI століття. Вип. 2. Факультет іноземних мов. Навчально-науковий інститут міжнародної освіти. (у минулому – Підготовчий факультет для іноземних громадян)
- «Показчик змісту «Вісників Харківського національного університету імені В.Н Каразіна»;
- «Україномовна книга XIX – поч. XX ст. у фондах Центральної наукової бібліотеки : бібліогр. показч.»;

- «Праці співробітників ЦНБ, 2019–2020»;
- «Каталог дисертацій, що захищені у Харківському університеті (1981-2010)» показчик змісту «Вісників ХНУ» (після № 800)
- «Вихованці Харківського університету»
- «Історія драматичного театру в Харкові. Ч. 1. 1791–1917» (2-ге видання, сумісний проект відділу україніки ХДНБК та НБВ ЦНБ)
- «Польська художня література XIX ст. у фондах ЦНБ» = «Polska literatura piękna XIX wieku w funduszach biblioteki»
- «Література з історії та культури Польщі у фондах ЦНБ» = «Literatura na temat historii i kultury Polski w funduszach biblioteki»
- «Харківська школа історичної болгаристики (до 175-річчя наукової традиції)» (спільно з Центром болгаристики і балканських досліджень ім. М. Дрінова та історичним факультетом)
- «Василь Назарович Каразін» (1773-1842). До 250- річчя від дня народження.
- «Видатні славісти Кульбакін С. М. і Погодін О. Л.: до 150 річчя від дня народження» ;
- «Наукові праці Ю. В. Кнорозова у фондї ЦНБ : біобібліогр показчик».
- «Шрамко Борис Андрійович : біобібліогр показчик»;
- «Максим Максимович Ковалевський : біобібліогр. показч.»
- «Сергій Михайлович Куделко : біобібліогр. показч.» ;

***** внесено кількісні зміни

СТРУКТУРА

Центральної наукової бібліотеки

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (Затверджено наказом
0305-1\ 632 від 30.12.2016 зі змінами 2019 р.; 0305/254 від 30.07 2020 р.

1. Адміністрація

- 1.1. Директор
- 1.2. Заступник директора з основної діяльності
- 1.3. Заступник директора з обслуговування читачів
- 1.4. Заступник директора з господарчої діяльності
- 1.5. Учений секретар

2. Відділ комплектування документів:

- 2.1. Сектор комплектування документів
- 2.2. Сектор обліку документів
- 2.3. Сектор списання документів
- 2.4. Сектор книгообміну і обмінних фондів

3. Відділ наукової обробки документів і організації каталогів:

- 3.1. Сектор каталогізування вітчизняних документів
- 3.2. Сектор каталогізування іноземних документів
- 3.3. Сектор обробки періодичних видань
- 3.4. Сектор систематизації документів

4 Відділ зберігання фондів:

- 4.1. Сектор бібліотечних пунктів на кафедрах університету «Кафедральна бібліотека»

5. Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів:

- 5.1. Сектор колекцій рідкісних видань
- 5.2. Сектор цінних видань XIX ст. початку XX ст.
- 5.3. Сектор видань з мистецтва
- 5.4. Читальний зал № 10
- 5.5. Читальний зал № 12

6. Відділ наукової та художньої літератури:

- 6.1. Сектор зберігання нових надходжень літератури
- 6.2. Сектор культурно-просвітницької роботи
- 6.3. Абонемент наукової та художньої літератури
- 6.4. Міжбібліотечний абонемент
- 6.5. Диспетчерська служба
- 6.6 Сектор електронної реєстрації користувачів
- 6.6.1. Ділянка контролю відвідування користувачів

7. Відділ навчальної літератури з:

- 7.1. Абонемент № 1 (навчальна література для гуманітарних факультетів)
- 7.2. Книгосховище навчальної літератури гуманітарного профілю
- 7.3. Абонемент № 2 (навчальна література для фізико-математичних і природничих факультетів)
- 7.4. Книгосховище навчальної літератури фізико-математичного і природничого профілю

8. Відділ читальних залів:

- 8.1. Сектор обслуговування періодичними виданнями з читальним залом № 9
- 8.2. Читальний зал №1 правової, соціологічної та бізнес-інформації
- 8.3. Читальний зал № 2 для студентів природничих факультетів
- 8.4. Читальний зал № 4 для викладачів і науковців
- 8.5. Читальний зал № 6 для студентів гуманітарних факультетів
- 8.6. Диспетчерська служба

9. Відділ фізико-технічної літератури (галузевий відділ) -пр . Курчатова, 31:

- 9.1. Абонемент № 5
- 9.2. Читальний зал № 5
- 9.3. Книгосховище фізико-технічної літератури

10. Відділ філологічної літератури (галузевий відділ) – вул. Університетська, 23:

- 10.1. Абонемент № 6
- 10.2. Книгосховище
- 10.3. Ділянка контролю відвідування користувачів

11. Відділ вітчизняних та іноземних електронних ресурсів та інформаційного сервісу (галузевий відділ)

- 11.1. Сектор Інтернет-технологій з Центром для користувачів.
- 11.2. Сектор науково-інформаційної комунікації

12. Науково-бібліографічний відділ:

- 12.1.Сектор інформаційно-бібліографічного обслуговування з читальним залом довідкової літератури № 14 та залом з історії університету
- 12.2. Сектор наукової бібліографії
- 12.3. Сектор інформаційного та бібліотечно-бібліографічного навчання користувачів.

13. Науково-методичний відділ

- 13.1. Ділянка роботи з зональним об'єднанням
- 13.2. Кабінет літератури з бібліотекознавства

14. Відділ автоматизації та програмного забезпечення:

- 14.1. Сектор комп'ютерного забезпечення

15. Сектор міжкультурної комунікації та проєктної діяльності з такими Центрами:

- 15.1. Центр «Вікно в Америку»
- 15.2. Кирило-Мефодіївський центр
- 15.3. Еллада-Центр

16. Служби допоміжних та господарських робіт

- 16.1. Ділянка реставрації та палітурних робіт
- 16.2. Сектор обслуговування засобів механізації та обладнання.

КЕРІВНИЙ СКЛАД ЦНБ

Директор – Журавльова Ірина Казимирівна

Заст. директора з основної діяльності – Мохонько Валентина Григорівна

Заст. директора з обслуговування читачів – Бабічева Олена Григорівна

Заступник директора з господарчої роботи – Донець Микола Олексійович

Учений секретар – Малиновська Віра Миколаївна.

ЗАВІДУВАЧІ ВІДДІЛАМИ:

БОГАТИРЬОВА Лариса Георгіївна;

БОБРОВА Марина Іванівна;

БУРМАКА Олена Василівна;

ГУЖВА Алла Анатоліївна;

ДАВИДОВА Алла Олександрівна;

ДОНЕЦЬ Вікторія Веніамінівна;

ІЛЬІНА Тетяна Федорівна;

КОРСІКОВА Світлана Іванівна;

КОРОТКОВА Лариса Борисівна

ПОДЗОЛКОВА Людмила Іванівна;

ПРОКОПЕЦЬ Тетяна Миколаївна;

РИБАСЬ Надія Іванівна;

САМОХВАЛОВА Ольга Юріївна;

Провідний фахівець служби управління персоналом університету – ЛУКІЄНКО Тетяна Іванівна.

Голова профбюро – ТІТОВА Наталія Олександрівна.

2. КОМПЛЕКТУВАННЯ І ОБЛІК ФОНДУ

Для забезпечення освітнього процесу і наукових досліджень університету, у межах складного фінансування, робота відділу комплектування документів продовжувалася з метою якісного поповнення бібліотечного фонду як друкованою літературою, періодичними виданнями на традиційних носіях, так і електронними документами.

Загальне надходження документів за 2020 рік становить 8656 примірників (2995 найменувань), серед яких 2302 примірники книжкових видань, 1412 періодичних і 3490 мережових документів, 35 дисертацій та 1373 автореферати. У 2020 р. придбання друкованих видань для поповнення книжкового фонду не здійснювалось.

Придбання періодичних видань для забезпечення інформаційних потреб підрозділів університету і поповнення бібліотечного фонду оформлялося впродовж року тричі: на газети другого кварталу, на друге півріччя 2020 року і на перше півріччя 2021 року. Загальна сума, витрачена на періодичні видання у 2020 році становить 367 483 грн. 53 коп. Постачальниками стали ТОВ «АС-Медіа» і ФОП Сисув І.М. Загальна кількість документів, які надійшли за передплатою періодичних видань становить 957 документів.

Були підготовані документи і обґрунтування для придбання ліцензійних електронних доступів до освітнього програмного забезпечення бази тестів USMLE (United States Medical Licensing Examination). Було придбано 26 доступів, які було встановлено на ПК у бібліотеці (13) і кафедрах медичного факультету (13). На придбання бази тестів витрачено 299 500 грн.

2.1 Статистичні показники надходжень документів за 2020 рік

Назва показника	План 2019 р.	Виконання 2019 р.	План 2020 р.	Виконання 2020 р.	План 2021 р.
Всього примірників	22000	21893	22500	8656	15000
Всього назв	8000	6580	7200	2995	9000
Книг (назв)	3000	2712	3000	1110	2000
Книг (примірників)	12500	12903	12900	2302	3000
Періодичних видань	2500	2320	2000	1412	1520
у т.ч. журналів (примірників)	2480	2296	1980	1390	1500
у т.ч. газет – річних комплектів	20	24	20	22	20
Неопублікованих документів	4000	3057	3100	1408	6480
Електронних носіїв із записом		21	-	42	-
Мережних локальних документів	3000	3592	4500	3490	4000
Інших документів	Не план.	21	Не план.	2	Не план.
За цільовим призначенням					
Наукової (примірників)	10500	11499	10500	5588	9000
Навчальної (примірників)	11000	10048	11000	2988	5500
у т.ч. в електронній формі	-	-	-	-	-
Літературно-художніх видань	500	346	1000	80	500
За мовами					
Державною мов. - примірників	10000	11153	11500	4837	10000
Іноземними мов. - примірників	12000	10740	11000	3819	5000
у т.ч. російською - примірників	1500	4077	3000	3093	3000

2.2 Надходження літератури іноземними мовами (без документів рос. мовою)

Назва показника	Виконання 2019 р.	План 2020 р.	Виконання 2020 р.	План 2021 р.
Назв	806	900	289	800
Примірників	6663	6000	685	2000

Назва показника	Виконання 2019 р.	План 2020 р.	Виконання 2020 р.	План 2021 р.
Книг (примірників)	6457	5800	480	1800
Журналів (назв)	42	30	20	25
Журналів (примірників)	203	200	164	200
Магнітні диски (примірники)	2	-	41	-
Наукової (примірників)	793	800	476	1000
Навчальної (назв)	208	200	34	200
Навчальної (примірників)	5613	5100	209	900
Художньої (примірників)	31	100	0	100

2.3 Джерела комплектування

Найменування	Виконання 2019 р.	План 2020 р.	Виконання 2020 р.	План 2021 р.
Заміна на втрачені документи	1817	800	524	500
Передплата	1273	1200	957	1000
Книгообмін	490	500	342	400
Фірми, видавництва	8272	7500	0	600
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна	1093	1000	721	1000
Інші	5356	7000	2622	7500
Усього	18301	18000	5166	11000

Частина друкованих видань надходила на безоплатній основі. Серед них такі, що читачі передавали на заміну втрачених (524 примірники). Вартість таких видань визначалась відповідною комісією з оцінки видань і оформлювались відповідні акти з обліку.

2.4 Подарунки.

Серед додаткових джерел комплектування бібліотеки є подарунки, які бібліотека отримує як від окремих авторів, користувачів, видавництв, благодійних громадських організацій тощо.

У 2020 р. значну частку видань (1214 прим.) склали подаровані окремими особами і організаціями друковані видання на суму 169025,70 грн. (Додаток №1).

Серед організацій, що передавали подарунки до бібліотеки: Український культурний фонд, Інститут обдарованої дитини НАПН, Національний музей Голодомору-геноциду (до серпня 2019 р. Національний музей «Меморіал жертв Голодомору»), Фонд Анастасіуса Левентіса (Нікосія, Кіпр) та ін.

З нагоди 215-ї річниці Каразінського університету Асоціація випускників, викладачів і друзів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна подарувала бібліотеці університету оригінал кириличного видання примірника українського стародруку XVII ст. «Тріодь пісна» (Львів: Друкарня Михайла Сльозки, 1664), що є видатною книжковою пам'яткою національного значення. 30.09.2020 р. у історичній будівлі ЦНБ відбулося святкування з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек, у якому взяв участь проректор університету А.В. Пантелеймонов, а виконавча директорка Асоціації, директорка «ЄрміловЦентру» Н. Іванова передала раритет до університетської книгозбірні. Таким чином, колекція кирилических стародруків XVII ст. ЦНБ поповнилася ще одним примірником.

У фонд літератури з мистецтва надійшли дари від авторів, книги яких підготовлені з використанням матеріалів, що зберігаються у фонді книжкових пам'яток ЦНБ. Це видання В.Миславського, Л.Соколюк, В.Немцовой, А.Домановського, І.Потаніної, видавця

О.Савчук зі словами подяки бібліотеці за сприяння виходу книг. У книзі С.Потапенко «Віденський архів гетьманського роду Розумовських» (Київ, 2020) подано опис 4-х кирилических стародруків XVIII ст. із фонду книжкових пам'яток ЦНБ.

2.5 Книгообмін та обмінно-резервний фонд

На 1.12.2020 обмінний фонд складає 9725 документів, резервний – 3839 одиниць. У 2020 році була підготовлена партія понад 3000 примірників для відправки за листом-запитом до ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», евакуйованого з Луганська до м. Старобільськ. За книгообміном від бібліотек-партнерів отримано 342 документи, серед яких 58 за міжнародним книгообміном. Бібліотеки-партнери з книгообміну наведені у таблиці «Список партнерів з книгообміну». (Додаток № 2).

2.6 Вилучення літератури з фондів

У 2020 році було списано 14 592 примірники, що становить 72 % від запланованого. Серед них 10417 примірників книжкових видань, 4162 періодичних і 13 видань іншого характеру. Переведень між видами видань було 86, списання з метою переведення в обмінний фонд не проводилися (див. таб. списання).

СПИСАННЯ книг із фондів у відділах ЦНБ

Найменування	Виконання 2019 р.		План 2020 р.		Виконання 2020 р.		План 2021 р.	
	Загальне списання	у т.ч. перевод у ОФ	Загальне списання	у т.ч. перевод у ОФ	Загальне списання	у т.ч. перевод у ОФ	Загальне списання	у т.ч. перевод у ОФ
Відділ навчальних абонементів	9339	2746	10000	3500	5107	-	7000	3500
Відділ зберігання фондів	7354	-	6000	1000	4842	-	6000 (у т.ч., 5000 документів сектору каф.б-к)	1000
Сектор бібліотечних пунктів «Кафедральна бібліотека»	232	-	200	-	66	-	5000	-
Відділ філологічної літератури	1992	-	3000	-	3606	-	5000	3000
Відділ фізико-технічної літератури	861	176	800	150	495	-	1000	600
Відділ книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів	761	-	150	-	176*	-	-	-
Відділ наукової та худ. літератури	143	-	140	-	300	-	250	-
Відділ чит. залів	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші відділи	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього	20682	2922	20290	4650	14592	-	19250	8100
Вибуття з ОРФ	2427	-	4000	-	0	-	-	5000

*Зроблено заміну на загублені книги з колекції XIX ст. після переобліку (акти знаходяться у відділі комплектування)

2.7 Обмінно-резервний фонд

ОБМІННИЙ І РЕЗЕРВНИЙ ФОНДИ

Найменування	Усього на 01.01.2020	Надійшло у 2020 р.	Вибуло у 2020 р.	Усього на 01.01.2021 р.
Кількість документів у обмінному фонді	9468	257	-	9725
У т.ч. книги:	6853	74	-	6927
журнали і продовжувані ви- дання:	2615	183	-	2798
Кількість документів Ре- зервного Фонду	3813	26	-	3839

ПЛАНУЄТЬСЯ: у 2021 р. придбати 15000 примірників документів: підручники, наукову літературу, художньою літературу та періодичні видання за заявками кафедр і структурних підрозділів університету. Особливу увагу приділити комплектуванню електронними виданнями. Придбати україномовну базу даних навчальних посібників Центру навчальної літератури (ЦУЛ). Також планується придбання доступу до навчальної платформи USMLE для підготовки іспитів студентів медичного факультету. Передати до обмінного фонду 8000 примірників, підготувати до списання понад 19000 примірників.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗБЕРІГАННЯ ФОНДІВ

3.1. Фонд ЦНБ

Розподіл фондів за відділами

№	Назва відділів	Кількість примірників
1.	Відділ зберігання фондів	2072640 прим.
1.1	Мікроформи	47529 мікрофіши, 702 мікрофільми
2.	Відділ наукової і художньої літератури	243 821 прим. наук. літератури 26 031 прим. худ. літератури
3.	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів	
3.1	Рукописів	995 прим. + архівні документи
3.2	Колекції XII-XIXст. (без урахування газет)	65824 прим.
3.3	Фонд літератури з мистецтва	60740 прим.
3.4	Фонд зібрання Музею праць вчених університету	5899 прим.
3.5	Вітчизняних журналів до 1917 р. видання	74800 прим.
3.6	Іноземних журналів до 1945 р. видання	73130 прим.
3.7	Фонд колекції XIX початку XX століть	231263 прим
3.8	Підшивки газет	10520
4.	Відділ філологічної літератури	58056 прим.
5.	Навчальні абонементи	211814 прим.
6.	Фонд відділу читальних залів	48 965 прим.
	Фонд центру «Вікно в Америку»	2587 прим.
	Фонд Кирило-Мефодіївського центру	1234 прим.
	Фонд «Еллада-центру»	1247 прим.
7.	Відділ фізико-технічної літератури	70 000 прим.
8.	Фонд НБВ	29 695 прим.
9.	Фонд НМВ	2291 прим.
10.	Фонд кафедральних бібліотек	40732 прим.

Фонд ЦНБ на 01.01.2021 р.

Найменування	Складає на 01.01.2020 р.	План на 01.01.2021 р.	Складає на 01.01.2021 р.	План на 01.01.2022 р.
Назв	478701	481281	481541	490541
Примірників	3451804	3462770	3445868	3436218
У тому числі рідкісних та цінних документів	523171			
Книг	2111433	2114000	2103318	2086918
Періодичних видань:	1186241	1187200	1183491	1179811
у т.ч. журналів - примірників	1176905	1177860	1174133	1170433
у т.ч. газет - річних комплектів	9336	9340	9358	9378
Неопублікованих документів	115171	118200	116574	123039
Електронних носіїв із записом	3553	3560	3590	3575
Мережевих локальних документів, що доступні читачам (не службові)	31894	36300	35384	39384
Інші документи (карти+рукописи)	3512	3510	3511	3491
За цільовим призначенням				
Наукових документів	1907595	1909070	1905593	1905593

Найменування	Складає на 01.01.2020 р.	План на 01.01.2021 р.	Складає на 01.01.2021 р.	План на 01.01.2022 р.
Навчальних документів:	1166652	1174700	1162754	1162754
У т.ч. в електронній формі (носії + локальні мережні докум.)	3013	3050	3213	3313
Художніх документів	377557	379000	377521	377521
<i>За мовами</i>				
Державною мовою:	567813	570000	569258	575008
Іноземними мовами:	2883991	2892770	2876610	2861210
У т.ч. російською мовою:	2155669	2150000	2151649	2138249

ПЛАНУЄТЬСЯ: Згідно зі Стратегією розвитку бібліотеки на 2021 рік розробити програму «Управління якістю фондів» до якої включити постійне проведення моніторингу стану фонду, його оптимізацію, рекомендації щодо умов зберігання, формування фонду фаховими сучасними українськими та зарубіжними документами. Проводити систематичне дослідження аналізу складу фонду з метою вивчення стану і необхідності проведення заходів щодо його збереження, виявлення багатопримірникової літератури, морально застарілої та складання рекомендації щодо списання літератури. Особливу увагу приділити підтримці нормативного фізичного та санітарно-гігієнічного стану приміщень книгосховищ бібліотеки.

3.2. Центральне книгосховище (відділ зберігання фондів)

Фонд відділу на 31.12.2020 року становить 2072640 одиниць. Центральне книгосховище протягом 2020 року поповнювались переважно періодичними виданнями – 4871 документ. Книг отримано 100 одиниць. У підсобні фонди читальних залів передано 216 документів.

У 2020 році до центрального книгосховища надійшло від користувачів 22663 замовлення, у т. ч. до книжкового фонду 17398 документів, до фонду періодичних видань 5255 документів. Повернулося від користувачів та надійшло 23487 документів, з них книг – 16448, журналів – 6892, підшивок газет – 147.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Виконати 20000 замовлень від користувачів;
- Провести перевірку фонду у кількості 900000 документів;
- У зв'язку з переміщенням фонду, оформити нову схему розміщення.

3.2.1. Робота з бібліотечними пунктами на кафедрах університету

На 1 грудня 2020 року працює 46 бібліотечних пунктів на кафедрах університету, загальний фонд яких складає 40472 одиниці документів. Розподіл за пунктами зберігання:

Сигла	Назва бібліотечного пункту	Кількість фонда
15.	Ботанічний сад	5022
16.	Кафедра ботаніки та екології рослин	1848
17.	Кафедра генетики та цитології	146
18.	Кафедра зоології (безхребетних) та екології тварин	863
19.	Кафедра зоології (хребетних) та екології тварин	3120
20.	Кабінет методики біології	765
21.	Кабінет лабораторії мікології та фіто імунології	161
23.	Кабінет кафедри фізіології та біохімії рослин та мікроорганізмів	110
24.	Музей природи	4290
25.	Кабінет кафедри топографії, картографії та геоінформаційних технологій	824
26.	Кабінет методики викладання географічних дисциплін	1235
27.	Кафедра мінералогії, петрографії та корисних копалин	653
28.	Кабінет лабораторії фізичної географії, геології та методики викладання географічних дисциплін	765
29.	Кабінет кафедри геології	154
30.	Кабінет Навчально-наукового інституту екології	575
32.	Кабінет кафедри соціально-економічної географії та регіонаознавства	74
33.	Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків	1380
34.	Кафедра історії Східної Європи	1193
35.	Кафедра історії України	735
36.	Кафедра історіографії, джерелознавства та археології	878
37.	Кабінет методики викладання історії	213
38.	Кафедра нової та новітньої історії	401
41.	Кабінет геометрії кафедри фундаментальної математики	298
43.	Кабінет теоретичної механіки	1525
48.	Кабінет кафедри астрономії та космічної інформатики	802
53.	Кабінет кафедри загального та прикладного мовознавства	29
57.	Кабінет методики викладання хімії	945
63.	Кафедра мовної підготовки №1 Навчально-наукового інституту міжнародної освіти	1722
64.	Кафедра англійської мови	75
66.	УМК філософського факультету	118
67.	Кабінет кафедри німецької та французької мов (німецьке відділення)	181
68.	Кабінет кафедри педагогіки	1293
70.	Кабінет кафедри загальної психології	2744
71.	Кафедра соціології	234
72.	Кафедра теоретичної та прикладної філософії	887
73.	Кабінет кафедри німецької та французької мов (французьке відділення)	29
79.	Кабінет обчислювального центру	18
80.	Кабінет Центра болгаристики та балканських досліджень	1174
82.	Кафедра української мови філологічного факультету	238
87.	Кабінет методики викладання фізики фізичного факультету	1129
94.	Кабінет Навчального центра методичної роботи	126
95.	Кабінет кафедри теоретичної фізики	201
99.	Кабінет кафедри прикладної соціології та соціальних комунікацій	83
102.	Кафедра російської мови філологічного факультету	979
131.	Кабінет Українсько-Польського академічного центра науки та культури	497
	Загальна кількість	40732

Сігла	Назва бібліотечного пункту	Кількість		
		Користувачів	Відвідувань	Книговидач
15.	Ботанічний сад	125	24	100
16.	Кабінет ботаніки і екології рослин	55	54	53
17.	Кабінет генетики і цитології	102	15	32

Сігла	Назва бібліотечного пункту	Кількість		
		Користувачів	Відвідувань	Книговидач
18.	Кабінет зоології (безхребетних) і екології тварин	623	350	750
19.	Кабінет зоології (хребетних) і екології тварин	623	350	200
20.	Кабінет методики біології	102	2	5
21.	Кабінет лабораторії мікології і фітоімунології	41	26	93
23.	Кабінет кафедри фізіології та біохімії рослин і мікроорганізмів	25	28	36
24.	Музей природи	326	122	108
25.	Кабінет топографії, картографії та геоінформаційних технологій	250	40	20
26.	Кабінет методики викладання географічних дисциплін	53	108	27
27.	Кабінет мінералогії і петрографії	100	150	70
28.	Кабінет фізичної географії, картографії і геоєкології	110	30	100
29.	Кабінет геології	30	40	50
30.	Навчально-науковий інститут екології	170	120	320
32.	Кабінет соціально-економічної географії	108	111	120
33.	Кабінет історії стародавнього світу і середніх віків	102	703	751
34.	Кабінет історії Східної Європи	300	130	320
35.	Кабінет історії України	46	112	210
36.	Кабінет історіографії, джерелознавства і археології	50	102	227
37.	Кабінет методики викладання історії	120	730	104
38.	Кабінет Нової та Новітньої історії	51	140	98
41.	Кабінет геометрії	15	45	100
43.	Кабінет теоретичної механіки	19	17	21
48.	Кабінет астрономії і космічної інформатики	30	28	16
53.	Кабінет загального і прикладного мовознавства	112	16	22
57.	Кабінет методики викладання хімії	60	100	240
63.	Кабінет мовної підготовки іноземних громадян	30	50	80
64.	Кабінет англійської мови	16	12	23
66.	УМК філософського факультету	318	84	112
67.	Кабінет німецької мови	147	85	109
68.	Кабінет педагогіки	30	11	21
70.	Кабінет психології	535	47	72
71.	Кабінет соціології	54	23	23
72.	Кабінет теоретичної та прикладної філософії	44	12	15
73.	Кабінет французької мови	95	67	72
79.	Навчальний Центр комп'ютерних технологій	23	52	22
80.	Центр болгаристики та балканських досліджень	74	185	112
82.	Кабінет української мови	10	7	15
87.	Кабінет методики викладання фізики	157	174	103
94.	Науково-методичний центр ХНУ	47	210	80
95.	Кабінет теоретичної фізики	12	4	4
99.	Кабінет прикладної соціології	59	22	32
102.	Навчально-методичний кабінет російської мови та літератури	500	1000	300
131.	Українсько-Польський центр	20	17	19
	Загальна кількість	5919	5855	5407

3.3. Сектор зберігання нових надходжень документів (відділ наукової та художньої літератури)

Найважливішими напрямками роботи сектору зберігання нових надходжень літератури залишаються виконання читацьких замовлень і організація фонду та забезпечення його збереження.

Основними показниками сектору є кількість виконаних читацьких замовлень та прийом нової літератури.

Основні показники роботи з фондом

№	Назва роботи	2020 План	2020 Викон.	2021 План
1.	Одержано та виконано читацьких замовлень	65 000	43 150	65 000
2.	Прийом нової наукової літератури: - магнітних носіїв	7 000 20	3154 40	4 000
3.	Видано в підсобні фонди:	1 300	596	1000
4.	- читальні зали	1 300	646	
5.	- кафедральні бібліотеки	30	17	
6.	-залишилось у секторі нових надходжень: -з них іноземною мовою	5 000 250	2491 488	3 000
7.	Прийом нової художньої літератури	400	74	150
8.	Розстановка нових надходжень та книг повернутих читачами	69 500	42 000	50 000
9.	Розстановка формулярів в індикаторі	1310	663	800
10.	Оформлено і розміщено роздільників	130	100	100
11.	Перевірка правильності розстановки фондів	220 000	100 000	100 000
12.	Знепилення книг	220 000	100 000	100 000
13.	Списано втраченої читачами літератури із фонду відділу	140	109 9 худ.	100 50
14.	Підготовлено та передано до переплетення	150	100	100
15.	Повернено із підсобних фондів	50	50	100

3.4 Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

До складу фонду відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів входять: фонд рідкісних видань (65824 прим.), фонд літератури з мистецтва (60740 прим.), фонд зібрання Музею праць вчених ХНУ (5899 прим.), вітчизняних журналів до 1917 р. видання (74800 прим.), іноземні журнали до 1945 р. (73130 прим.) Рукописів у відділі налічується 995 од. зб. + архівні документи бібліотеки.

У звітному році у фонд відділу надійшло менше видань, ніж у 2019 р.: рідкісні видання становлять 20 прим., література з мистецтва – 66 прим., журнали вітчизняні до 1917 р. – 3 прим., журнали іноземні до 1945 р. – 127 прим., праці вчених Харківського університету – 54 прим.

Колекції книжкових пам'яток відділу поповнилися, в основному, примірниками з автографами вчених Харківського університету. Також після уточнення року видання були переведені примірники в колекцію книг XVIII ст.

ПЛАНУЄТЬСЯ: приділяти особливу увагу роботі з фондом книжкових пам'яток і цінних видань, який Розпорядженням КБ Міністрів України від 28 серпня 2013 р. № 650-р.

внесено до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання. Активніше продовжувати проєкти зі Світовою цифровою бібліотекою World Digital Library і бібліотекою «Europeana».

3.5 Фонд сектору цінних видань XIX ст. – початку XX ст. (відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів)

На 31.12.2020 р. фонд сектору цінних видань XIX ст. – початку XX ст. становить: книги – 231263 прим., газети – 10558 підшивок, іноземні журнали до 1945 року включно.

У звітному році у фонд сектору прийнято 487 прим. нових надходжень, з яких: книги – 360 прим., періодичні видання – 127 (іноземні журнали).

Робота з фондом:

№	Назва роботи	Виконання 2020
1	Виконання читацьких та службових замовлень, у тому числі:	4024 та 193 підшивок газет
	книги,	3986
	іноземні журнали,	38
	газети,	193
	службові замовлення	3214
2	Розстановка нових надходжень та літератури повернутої користувачами	4132
3	Оформлення та розстановка формулярів в індикаторах	2014
4	Перевірка правильності розстановки фондів	5500 метрополиць (220000 прим.)
5	Переміщення документів в межах стелажів, ярусів	920 метрополиць (36800 прим.)
6	Знепилення фондів	4570 метрополиць (182800 прим.)
7	Оформлення фонду роздільниками	320

ПЛАНУЄТЬСЯ: для покращення раціонального зберігання газетного фонду створити в електронному вигляді алфавітний показник розміщення газет у фонді із зазначенням назви, року видання, формату підшивок та номеру стелажа.

3.6 Фонд відділу навчальної літератури

У звітному році відділом проведена значна робота з переміщення та упорядкування фондів. 40000 примірників на абонементі №2, на абонементі №1- 22000 примірників. Працівниками відділу була проаналізована інтенсивність використання видань юридичного і біологічного факультетів з метою оптимізації їх використання. Переглянуто і запропоновано до розгляду навчально-методичними комісіями факультетів більше 20 назв видань, які втратили актуальність. Із фондів вилучено 5312 примірників застарілої за змістом літератури.

У рамках бібліотечного проєкту Стратегії розвитку «Сучасна університетська бібліотека – бібліотека 4D: дослідження, доступність, досконалість, дружність» у Північному корпусі передбачено відкрити новий надсучасний центр обслуговування студентів, однією із ланок якого буде навчальний абонемент для факультетів цього корпусу. В рамках даного проєкту було складено розширений план переїзду до Північного корпусу (додаток № 3).

3.7 Фонд відділу філологічної літератури

Фонд відділу скомплектовано відповідно до навчальних програм філологічного факультету університету. До його складу входять підручники з суспільно-політичних, економічних, гуманітарних та інших галузей знань. Також, увазі користувачів пропонуються довідкові видання, словники, енциклопедії. Фонд абонементу № 6 на 31.12.2020 р нараховує 58056 примірників. Із них: навчальна література складає 50% відносно загальної кількості фонду. Крім того, до складу фонду абонементу № 6 входять наукові та літературно-художні видання. Вони складають 23% та 22% відповідно відносно загальної кількості фонду. Фонди відділу відкриті для користувачів, що дає змогу їм самостійно вибирати необхідну літературу. Розстановка фондів – систематична, в межах відповідного розділу література розташована в алфавітному порядку. Така розстановка і відкритий доступ до фонду дозволяє користувачам легко орієнтуватися при виборі необхідної для них літератури.

ПЛАНУЄТЬСЯ: після освоєння приміщень Північного корпусу і у зв'язку з переміщенням фонду відділу філологічної літератури (абонемент №6) до Головного корпусу, буде проводитися підготовча робота з фондом.

3.8 Фонд відділу фізико-технічної літератури

У 2020 р. фонд відділу становить 70000 примірників (абонемент – 66000 прим., читальний зал. №5 – 4000 прим.). Надійшло до фонду відділу у 2020 р. 75 примірників, вилучено з фонду – 495 примірників застарілої літератури. Підготовлено до передачі до обмінно-резервного фонду ЦНБ 900 примірників.

Усі фонди абонементу і читального залу відділу знаходяться у відкритому доступі. У 2020 р. нові надходження на абонементі і в читальному залі розставлялися за системою УДК.

3.9 Фонд відділу читальних залів.

Фонд відділу читальних залів на 31.12.2020 р. складає 44 806 примірників. Це менше, ніж було у минулому році на 4 159 примірників. Зменшення цього показника відбулося за рахунок збільшення кількості переданої літератури до фондоутримувачів з підсобних фондів залів. У 2020 році було передано 7 363 примірники.

Фонди всіх читальних залів мають відкритий доступ і постійно поповнюються новою літературою. Протягом звітного року до фондів залів надійшло:

- ч/з 1 – 2 017 примірників;
- ч/з 2 – 489 примірників;
- ч/з 4 – 327 примірників;
- ч/з 6 – 257 примірників;
- ч/з 8 – 114 примірників.

Усього – 3 204 примірники.

Працівники студентських читальних залів контролюють кількість примірників підручників у фондах залів, за необхідності доукомплектовують додаткові примірники тих видань, що користуються найбільшим попитом.

Постійно ведеться робота з фондом з метою виявлення літератури, що користується малим попитом, ведеться вилучення цих примірників з метою передачі до пунктів зберігання. В звітному році переглянуто 44 806 примірників, відібрані видання зняті з полиць відкритого доступу та передані фондоутримувачам.

3.10 Фонд науково-бібліографічного відділу

У 2020 р. комплектування підсобного фонду науково-бібліографічного відділу продовжувалося, хоча і з меншою інтенсивністю, до підсобного фонду відділу надійшло близько 400 документів.

Кількість документів у підсобному фонді відділу на кінець 2020 р. становить 29 821. Облік фонду ведеться у БД Absotheque Unicode. Документи, які тимчасово надані фондоутримувачами для зберігання та користування відвідувачами НБВ, позначаються сиглою зберігання 14.

3.11 Інвентаризація фондів

Зведений звіт з інвентаризації фондів ЦНБ у 2020 році

№	№.№ наказів і розпоряджень	Назва відділу	Назва фонду, що інвентаризується	Кількість примірників, що пройшла інвентаризацію
1	Наказ 0305-2/255 від 30.07.2020р Про інвентаризацію фондів бібліотеки	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	Інкунабули, колекції рукописів, документів періоду Великої французької революції	1014 прим. (19 інкунабул та 995 рукописів), к-сть док. Великої французької рев. налічує 552 арк. (889 стор.).
2	План перевірки кафедральних бібліотек, Розпорядження ЦНБ	Відділ зберігання фондів	Фонд бібліотечних пунктів «Кафедральні. бібліотеки, у т. ч. :	
			Кафедра мікології	21 прим.
			Кабінет англійської мови	65 прим.
			Кабінет обчислювального центру	79 прим.
			Бібліотека Науково-методичного центру	78 прим.
			Кафедра кримінально-правових дисциплін	52 прим.
			Бібліот. пункт біостанції Гайдари	96 прим.
3.	План перевірки фондів читальних залів. Розпорядження по ЦНБ.	Відділ читальних залів	Фонд читального залу № 6	6096
4.	Наказ 0305-1/374 від 11.10.2020 р. Про інвент. фондів бібліотеки	Відділ наукової та художньої літератури	документи з Н582056-Н594999	11120
Усього перевірено у 2020 році: 19173				

Було проведено роботу з перевірки фонду праць вчених університету. З топографічним каталогом звірено 5794 прим. У наступному році буде завершено інвентаризацію фонду праць вчених, проведено розшук відсутніх видань, та упорядкування розміщення видань на полицях.

ПЛАН ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ 2021 РОКУ:

- Фонд Музею праць учених Каразінського університету (6000 од.)
- Фонд підсобного фонду науково-методичного відділу (2000 од.)
- Читального залу № 4 (15800 од.)
- Фонд наукової літератури формату «Н», а саме частину фонду Н595000 – Н623325 (29000 од.)
- Книжковий фонд формату «С» (центральне книгосховище – 40000 од.)
- Фонд авторефератів: № 95951-а – 105999-а (10000 од.)
- Фонд документів з мистецтва – 5000 прим.

Бібліотечні пункти:

- кафедра історії України (735 од.)
- кафедра історії стародавнього світу і середніх віків (1380 од.)
- бібліотечний пункт у Музеї природи (4290 од.)
- навчально-методичний кабінет філософського факультету (118 од.)

3.12 Збереження фондів

Діяльність з організації, зберігання, раціонального розміщення та утримання в належному стані усіх видань, які зберігаються у ЦНБ, являються пріоритетними напрямками роботи фондоутримувачів.

У відділі книжкових пам'яток та цінних видань і рукописів постійно проводиться моніторинг термогігрометричних параметрів температурно-вологісного режиму книгосховища, де зберігається фонд унікальних видань. У відділі ведеться «Журнал реєстрації параметрів», куди щоденно заносяться дані і які дають можливість вчасно аналізувати та активно використовувати їх для покращення режимів зберігання документів.

Завдяки підтримці МОН України, проводиться постійна робота зі збереження наукового об'єкту, що має статус національного надбання «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» (85 000 од. зб.).

У 2020 р. проведено реставрацію **трьох українських рукописів та трьох українських стародруків**, з дотриманням національних і світових норм збереження рукописного надбання у Центрі консервації і реставрації Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського:

1. *Мазепа Іван. Універсал гетьмана Іоана Мазепи значковому товаришу військового пану Івану Ломенковському...: [Універсал датований 1 вересня 1687 р. з підписом І.Мазепи і гетьманською печаткою]. – Б.м. 1687. – 1 арк.*

2. *Мазепа Іван. Універсал його царської пресвітлої величності війська Запорозького гетьмана Іоанна Мазепи: [Універсал датовано 1 квітня 1704 р. з підписом І.Мазепи і гетьманською печаткою]. – Батурич. 1704. – 1 арк.*

3. *Книга о дворянах и старых малороссийских чинах: [Сборник копий высочайших и сенатских указов, распоряжений, касающихся слободско-украинских полков и чинов войска донского, императорских рескриптов, писем чиновников и пр.]*. – Б.м., [к. XVIII-нач. XIX в.]. – 311 л.

4. *Апостол*. – Львів: Друкарня Івана Федорова. 1574. – 2°. 188 арк.

5. *Иоаннникий Галятовский. Мессия правдивый Иисус Христос Сын Божий*. – Киев: Тип. Киево-Печерской лавры, 1669. [8], 429, [5] л. – 442 арк.

6. *Царский путь Креста Господня / пер. с латин. Иоанн Максимович (Тобольский). Чернигов, 1709*. – [12], 1-188, [2] л. – 202 арк.

Слов'янські рукописні книги з фонду ЦНБ є унікальними пам'ятками писемності і культури, документами великого історико-культурного значення та представляють значний інтерес для вивчення історії України. Більшість творів, що входять до складу рукописних збірок, не були надруковані і тільки завдяки їх спискам збереглися пам'ятки української писемності. Так, на Універсалах Мазепи збереглися автентичний підпис українського гетьмана та його печатка. Зосереджений в Універсалах матеріал має велике значення для вивчення і аналізу найрізноманітніших сторін управління Україною і відображає діяльність гетьманського уряду. Рукописи потребують поглибленого вивчення і можуть служити невичерпним історичним джерелом і документальною базою для численних наукових розвідок і досліджень вчених.

Важливим є застосування превентивних заходів зі збереження документів: продовжується створення цифрових копій перших харківських газет XIX - поч. XX ст. «Южный край», «Харьковские губернские ведомости» та ілюстрованих додатків до них з метою подальшої консервації оригіналів для їх збереження, а також забезпечення вільного доступу до їх повних текстів через Інтернет для використання у наукових дослідженнях істориків, краєзнавців та інших не тільки в Україні, а й за її межами. Оцифровано, розпізнано тексти з особливою орфографією (з «ять») та представлено створену цифрову колекцію газет (48 015 сторінок) у відкритій повнотекстовій базі даних з пошуком у текстах за ключовими словами «Електронний архів оцифрованих періодичних видань ЦНБ Karazin.Back2News» (<http://karazin.back2news.org/>) на сайті бібліотеки у вільному доступі. Проект «Електронний архів оцифрованих періодичних видань ЦНБ Karazin.Back2News» є унікальним досвідом для бібліотек України, має дуже перспективний характер та потребує продовження.

Продовжується застосування превентивної, фазової консервації, як технології збереження унікальних документів: придбання і застосування спеціальних картонно-паперових та інших матеріалів для реставрації та ремонтно-палітурних, консерваційно-реставраційних робіт, придбання папок, футлярів, коробок, контейнерів, що дозволить забезпечити технологію зберігання унікальних документів, так як це практикується в найкрупніших світових бібліотеках. Паралельно досліджується фізичний стан фонду книжкових пам'яток: проведення моніторингу рукописних документів з метою вивчення їх стану збереженості для подальшої консервації і реставрації. Вивчається робота провідних наукових бібліотек та інших закладів України та інших країн, які мають багатий досвід у вивченні та збереженні книжкових пам'яток.

Кількість документів, які пройшли дрібний ремонт (підклеювання сторінок, палітурок тощо) становить: відреставровано 7 підшивок газет «Харьковские губернские ведомости»- 4319 сторінок та проведено дрібний ремонт– 4400 книг.

4. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Електронна бібліотека є універсальним за змістом науковим зібранням, що відповідає вимогам класичного університету. Тематичний склад Електронної бібліотеки визначається відповідно до наукового та навчального процесів університету. Структурно Електронна бібліотека є комплексом електронних масивів інформації (баз даних), який складається з внутрішніх та зовнішніх ресурсів.

Внутрішні ресурси – це ресурси, які створює бібліотека – Електронний каталог, Електронний архів праць учених університету (інституційний репозитарій) eKhNUIR, Архів рідкісних видань та рукописів eScriptorium, Електронний архів оцифрованих періодичних видань ЦНБ Karazin.Back2News

Зовнішні ресурси, що входять до складу Електронної бібліотеки – це ресурси (бази даних), що створені іншими установами, on-line доступ до яких було надано у 2020 р. Це наукометричні бази WEB OF SCIENCE, SCOPUS, платформа SciVal, повнотекстові Oxford University Press, EBSCO, Institute of Physics Publishing, Springer, eLibraryUSA (яка дає доступ до БД JSTOR, ProQuest Dissertations & Theses Database та ін.), навчально-тестувальна медична база USMLE. Частковий доступ було надано до БД Cambridge University Press, Royal Society of Chemistry. До зовнішніх електронних ресурсів Електронної бібліотеки належать також електронні додатки до книжкових видань, які надійшли у фонд ЦНБ, доступ до них здійснюється через мережу Інтернет за індивідуальним кодом.

ЦНБ має власний WEB-сайт та свої сторінки у Facebook, Twitter, Instagram та Telegram. Сторінки у соціальних мережах ведуть і деякі відділи ЦНБ.

ЦНБ є партнером Світової цифрової бібліотеки (WDL) та Європейської цифрової бібліотеки (Europeana), на яких розміщені документи з фондів ЦНБ. В архіві української періодики онлайн «LIBRARIA» представлені документи з фондів ЦНБ.

4.1 Електронний каталог

Обсяг електронного каталогу на 1.12.2020 р. складає 1 041 405 назв документів (1 548 974 примірників). Електронний каталог ЦНБ створюється у АБІС Absotheque Unicode (версії 1.755).

У 2020 році електронний каталог поповнився на 23,3 тис назв (записів) або на 24,6 тис. примірників.

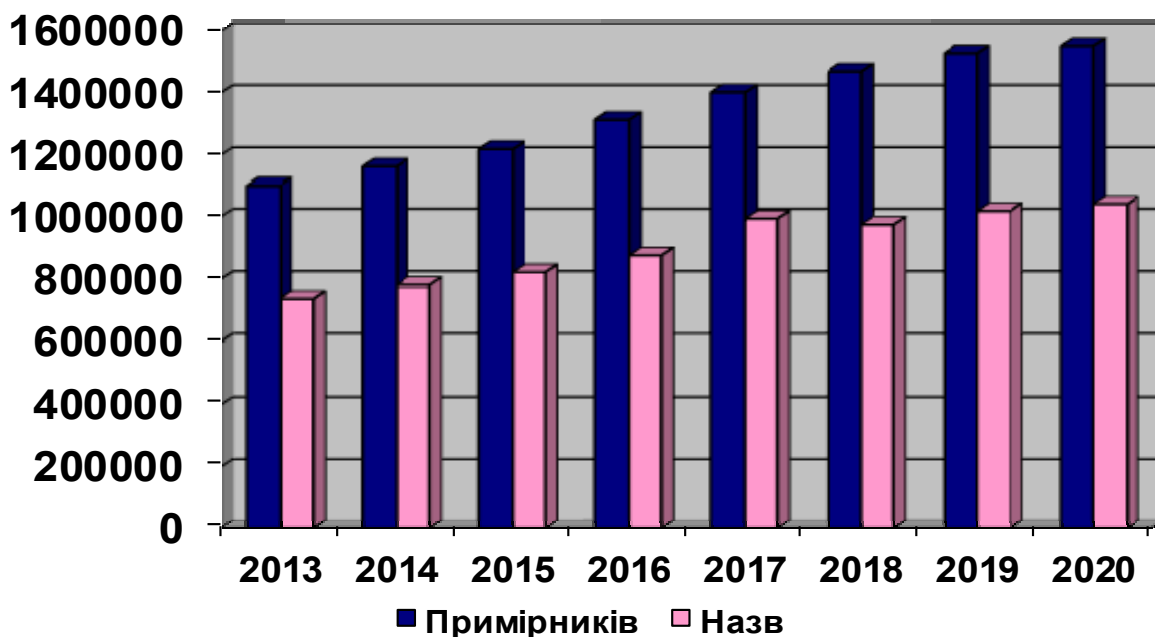
Найменування	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Примірників	1221175	1310130	1398663	1464117	1524325	1548974
Назв, з них:	824029	878114	931695	973541	1018084	1041405
аналітичних описів	76384	79064	81369	82661	83988	90498
назв період.видань	7745	9223	9452	9565	9981	10062
повнотекстових	425	1445	2026	4346	9397	9869
Рубрик та підруб.	274439	285391	296793	302902	311657	318426
Відвідувачів	910833	500648	368091	281807	201636	143705

Найменування	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Відвідувань	1139169	612281	452022	345345	250203	172669
Переглядів сторінок	2119998	1107449	80 522	621932	451346	312609

До записів електронного каталогу додаються посилання на 394 повні тексти методичних та інших навчальних посібників, до яких є доступ тільки у локальній мережі університету. До електронного каталогу додаються також посилання на відскановані змісти збірок статей та доповідей конференцій, що надходять до фонду ЦНБ. У 2020 р. додано 35 посилань (усього їх у каталозі 705).

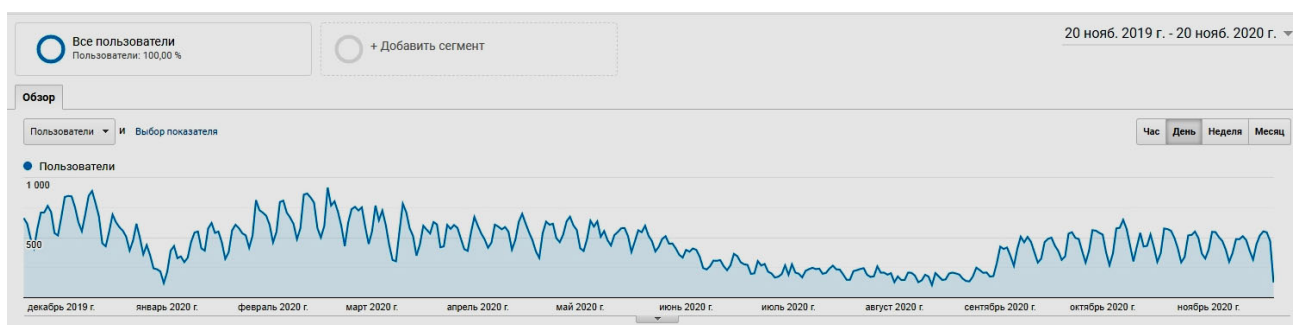
В електронному каталозі відображаються документи з репозитарію eKhNUIR та з архіву рідкісних видань та рукописів eScriptorium з посиланням на повні тексти у цих базах. Серед них 1792 документи навчального призначення.

Діаграма наповнення електронного каталогу за роками

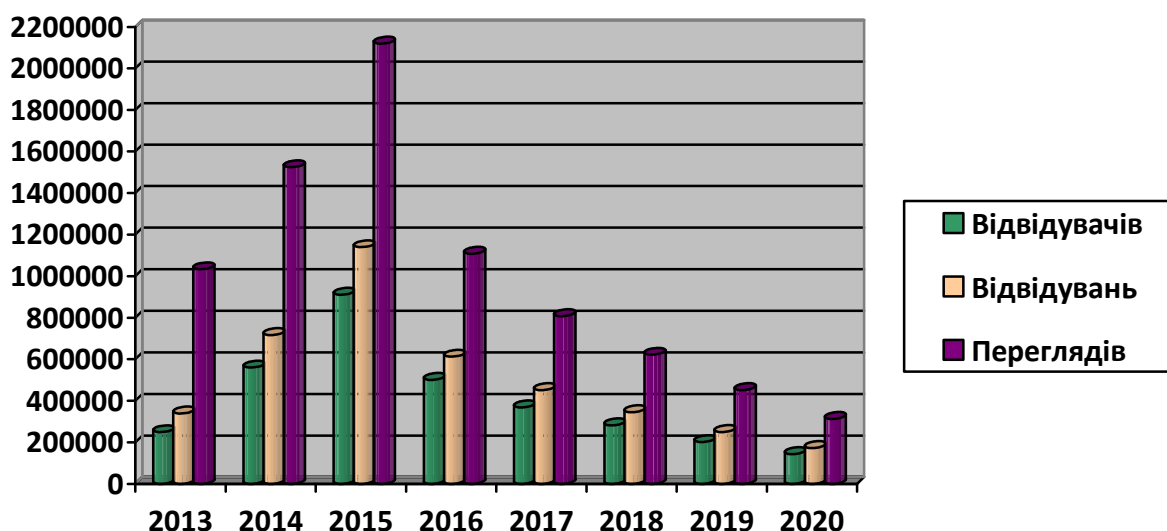

Google Analytics надає таку статистику відвідувань у 2020 році:

- майже 144 тис. відвідувачів з 112 країн світу
 - біля 173 тис. відвідувань, з них 34,7 % з мобільних пристроїв (смартфонів та планшетів)
 - більше 312,5 тис. переглядів сторінок.
- Активних користувачів за добу до 900.

Діаграма змін за роками кількості відвідувачів, відвідувань та переглядів сторінок

4.2 Електронний архів праць учених університету (інституційний репозитарій) eKhNUIR (<http://dspace.univer.kharkov.ua>).

У локальній інтранет-мережі та у глобальній інтернет-мережі бібліотекою представлені 35 384 повнотекстові документи. З них у Інтернет мережі: 14 703 документів у репозитарії eKhNUIR; 9 116 документів у архіві eScriptorium, 8 377 документів у архіві Karazin.Back2News; а також 2 794 документа ЦНБ в архіві LIBRARIA та 394 документи в електронному каталозі, що доступні лише у Інтранет мережі університету.

У соціальній мережі Facebook адміністратори сторінок рекламують нові надходження до архівів з посиланням безпосередньо до eKhNUIR, eScriptorium та до Karazin.Back2News, привертають увагу до цікавих документів, що були розміщені раніше, консультують з питань пошуку у архіві. У 2020 році на сторінках архівів eScriptorium та eKhNUIR у соціальній мережі було зроблено біля 2 тис. публікацій.

На 31.12.2020 р. обсяг електронного архіву eKhNUIR складає 14 703 документи, з них 6355 (43,2 %) архівовані авторами та відповідальними депозиторами від факультетів, інші – працівниками відділу.

Проводяться індивідуальні консультування (225 за рік) поштою, телефоном або особисто, редагуються описи нових надходжень до архіву, також проводиться консульту-

вання з депозиторами. Визначено кращих депозиторів-учених університету 2020 року, це – Вовк О.І. (Центр краєзнавства імені академіка П.Т. Тронька) та Розгон О.В. (юридичний факультет).

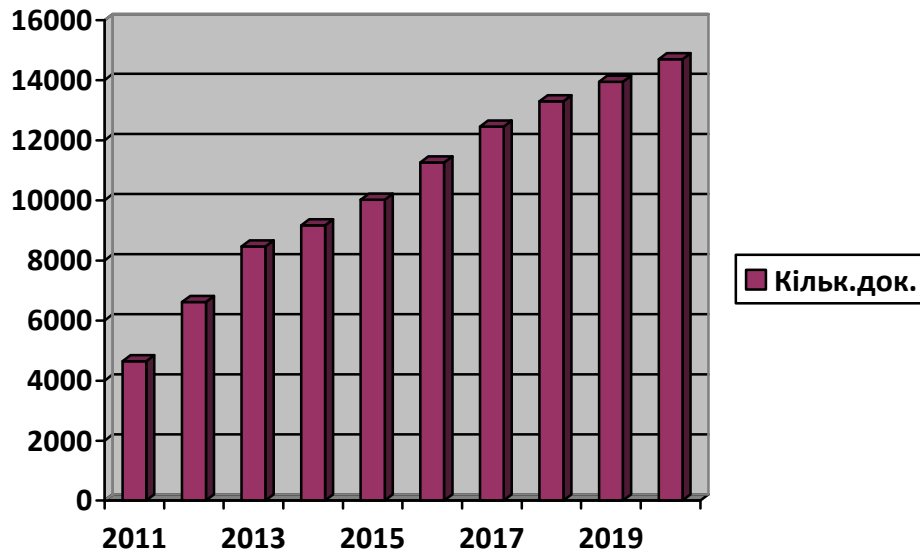
У 2020 році за проханням факультетів у репозитарії було відкрито 15 нових колекцій – «Вісників Харківського університету» за напрямками. Для них були оцифровані збірники за 26 років з 1964 р. по 1990 р., а також «Вісники» факультету математики та інформатики до 2013 р. Відскановано 382 документи, розміщено до відкритого доступу 353 (44743 сторінки).

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541 Про створення Національного репозитарію академічних текстів (National Repository of Academic Texts) у Електронному архіві eKhNUIR розміщуються повні тексти дисертацій. На 31.12.2020 у архіві розміщено 498 дисертаційних документів.

Одна з нових колекцій 2020 року – «Норвезько-українська конференція, присвячена діяльності Ф. Нансена в Україні у 1921–1922 роках», у якій розміщено 110 назв документів. На початку року поповнилась колекція «Alma Mater», де розміщуються документи з історії університету. Зараз вона містить 1846 документів, серед них 127 номерів газети «Харківський університет».

	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Назв документів - усього	9164	10017	11264	12451	13293	13940	14703
Авторів документів - усього	6226	6697	7370	7931	8406	8290	8581
Розділів / колекцій - усього	31	31	31	33	34	35(225)	44(237)
Ключових слів - усього	31334	34614	37490	39788	41964	43524	45337
Кількість користувачів – за рік	54917	56027	52767	46883	48977	51326	79954
Відвідувань – за рік	69587	70812	67744	63071	65870	68872	100065
Переглядів сторінок – за рік	439093	459379	441053	438434	419829	417393	477117
Кількість країн з яких були відвідування – за рік	99	108	119	117	107	112	134

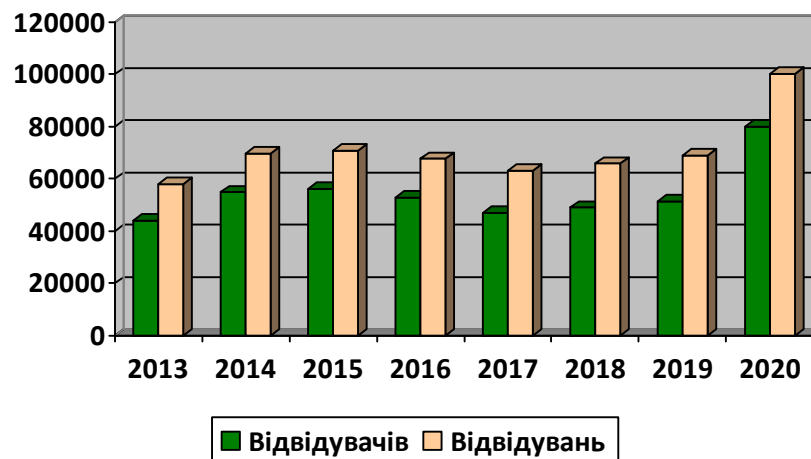
Діаграма наповнення репозитарію за роками

Постійна увага протягом року приділялась роботі з головною сторінкою репозитарію, де розміщується актуальна інформація, посилання на бази даних та портали (Open Ukrainian Citation Index - OUCI та інші).

Google Analytics дає такі показники – майже 80 тис. відвідувачів та більше 100 тис. відвідувань за рік, при цьому 31,55% відвідувань з мобільних пристроїв (телефонів та планшетів).

Діаграма змін кількості відвідувачів, відвідувань та переглядів сторінок

Політику архіву представлено у міжнародному Реєстрі політик репозитаріїв відкритого доступу – **Registry of Open Access Repository Mandates and Policies (ROARMAP)** <http://roarmap.eprints.org/331/>, який фіксує політики відкритого доступу, прийняті університетами, дослідницькими установами, які представляють відкритий доступ до своїх рецензованих результатів, зберігаючи їх у репозитарії з відкритим доступом.

Архів eKhNUIR зареєстрований у міжнародних гарвестерах: у міжнародному Реєстрі репозитаріїв відкритого доступу (**Registry of Open Access Repositories, ROAR**), (Саутге-

мптонський університет, Великобританія), у якому індексується час створення, локалізація інституційних репозитаріїв відкритого доступу та кількісні показники їхнього вмісту http://roar.eprints.org/cgi/roar_search/advanced?location_country=ua&software=dspace&type=&order=-recordcount%2F-date

та «Покажчику Репозитаріїв відкритого доступу» (Directory of Open Access Repositories, DOAR) (Ноттінгемський університет, Великобританія), <https://v2.sherpa.ac.uk/id/repository/1546?template=openaoar>.

Бібліотека є членом і одним із засновників інноваційного проєкту, що об'єднує бібліотеки закладів вищої освіти, національні бібліотеки та інші організації України – «Електронна бібліотека України: створення Центрів знань в університетах України» ELibUkr – <http://www.elibukr.org/index.php/uk/>. Мета проєкту – це створення власних академічних ресурсів, інтеграція української науки у світову наукову комунікацію, сприяння впровадженню академічної доброчесності та якісному розвитку вищої освіти.

eKhNUIR має власний ISSN 2310-8665, <https://portal.issn.org/resource/issn/2310-8665> (присвоєний Міжнародним центром ISSN 12.10.2013 р.), тобто є повноцінним електронним виданням, що постійно поповнюється, і в якому можна публікувати результати досліджень як в першоджерелі, нарівні з друкованими періодичними виданнями.

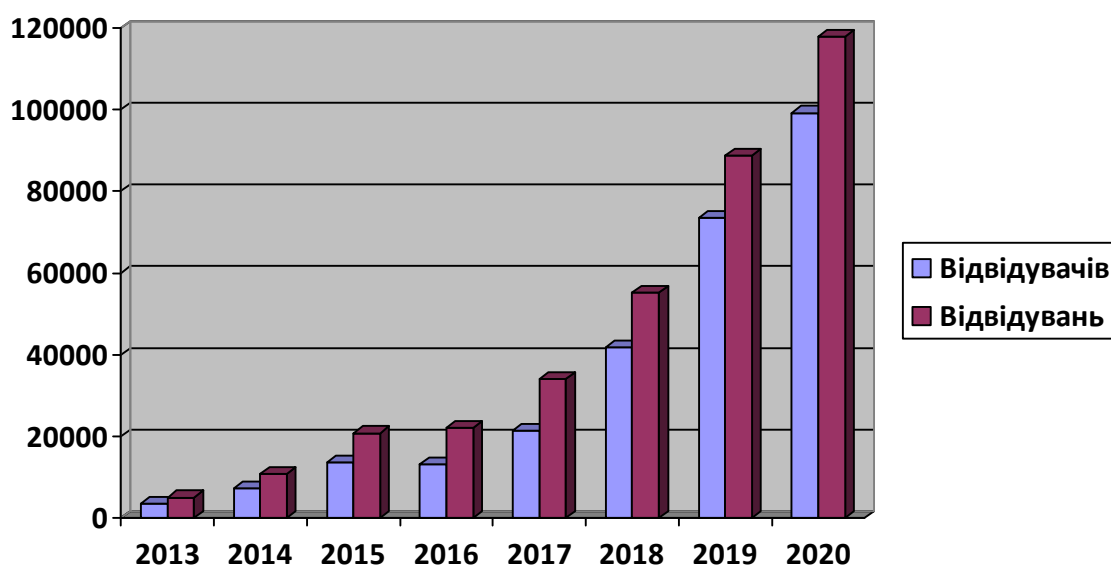
4.3 Електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium

Електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium (<http://escriptorium.univer.kharkov.ua>), де розміщуються повнотекстові варіанти рідкісних видань з фондів ЦНБ користується великим попитом користувачів. На цей час база даних eScriptorium становить 9 116 документів XIV-XX ст. – рукописи та рукописні книги, іноземні стародруки, видання глаголичного, кириличного та гражданського друку, рідкісні українські видання, рідкісні та цінні видання XIX – XX ст., перш за все, періодичні та інші. Більшість з цих документів розмішені у повнотекстовому форматі, деякі виставлені в Інтернет лише фрагментами.

eScriptorium

Згідно з Google Analytics, кількість користувачів збільшилась на 35%, а кількість відвідувань – більше ніж на 32%, при цьому 53% відвідувань зроблено з мобільних пристроїв (мобільних телефонів та планшетів).

Діаграма змін кількості відвідувачів та відвідувань

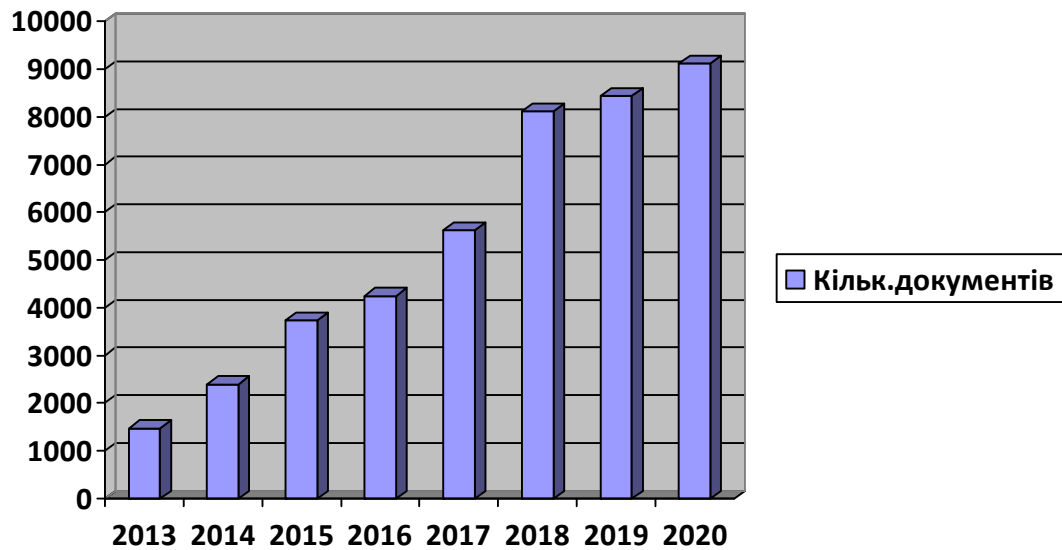

Працівниками відділу автоматизації та програмного забезпечення підготовано 4350 документів, відскановано більше 250 книг, які планується розмістити в електронному архіві eScriptorium.

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Назв документів, усього	4245	5623	8117	8435	9116
Авторів документів, усього	1162	1280	1457	1481	1759
Колекцій, усього	13	13	13	13 (81)	15(88)
Ключових слів, усього	28616	34327	36953	38756	41259
За роком видання, усього	XIV-XX	XIV-XX	XIV-XX	XIV-XX	XIV-XX
Кільк. користувачів – за рік	13237	2157	41831	73453	99228
Відвідувань – за рік	21991	33956	55097	88874	117867
Переглядів стор. – за рік	251662	373452	497582	633914	773171
Кількість країн, з яких були відвідування – за рік	82	103	107	132	132

Електронний рхів eScriptorium наповнювався за планом оцифрування фонду та за запитами читачів. Великий обсяг робіт виконано зі сканування праць учених Харківського університету, а також творів Ю. Кнорозова, І. Крашевського, А. Федоровського та інших (додаток №)

Діаграма наповнення архіву eScriptorium за роками

У 2020 р. в архіві з'явилися нові розділи «Боротьба з інфекційними хворобами у Харкові» (198 документів), «Самокіш Микола Семенович, до 160-річчя від дня народження», газети «Харьковские известия» 1817-1823 рр. (17 документів), альманах «Вапліте» 1926 р., щотижневик «Колосся» 1918 р. (14 документів), журнал «Критика» 1927-1932 рр. (7 документів). Поповнилися раніше створені розділи – газети «Культура і побут» 1925-1928 рр. (110 документів), «Харківський університет сторінками періодичних видань» (182 документи), де розміщуються статті, нотатки про університет з газет «Утро», «Южный край», «Харьковские губернские ведомости».

4.4 Електронний архів оцифрованих періодичних видань ЦНБ Karazin.Back2News

Електронний архів оцифрованих періодичних видань Karazin.Back2News (<http://karazin.back2news.org/>) було відкрито у 2018 р., він активно поповнювався протягом 2019-2020 рр. У 2020 р. до нього були додані 2046 документів. На цей час там розміщені 8377 документів: 7848 номерів газети «Южный край», 436 номерів ілюстрованого додатку до газети «Южный край», 57 номерів газети «Харьковские губернские ведомости» та 36 номерів додатку до неї. З них розпізнано 8232 номери і це надає можливість повнотекстового пошуку. Планується у 2021 році подальше оцифрування та розпізнавання газети «Харьковские губернские ведомости».

4.5. Електронні бази даних

Відповідно до Наказу МОН України від 29 травня 2020 р. №721 було продовжено доступ до наукометричних баз **SCOPUS** і **WEB OF SCIENCE** для наукової університетської спільноти. Каразінський університет за рекомендацією експертної Комісії МОН отримав також доступ до онлайн-платформи **SciVal** для моніторингу та аналізу міжнародних наукових досліджень, яка забезпечує подання та оцінку результатів досліджень за всіма галузями науки, дозволяє організаціям та керівникам оптимізувати стратегічне вкладення коштів, а також ефективно визначати подальші напрями дослідницької роботи.

З січня 2020 р. надавався доступ до колекції **Springer Link** і до журналів **SpringerNature** від відомого видавця Springer.

У листопаді 2020 р. Міністерством освіти і науки України ухвалено рішення щодо забезпечення українських вчених за рахунок бюджетних коштів доступом до повнотекстових ресурсів (електронних книг) бази даних **ScienceDirect** від видавництва Elsevier. Протягом наступного року вчені Каразінького університету отримують доступ до повнотекстових ресурсів ScienceDirect – однієї з найбільших онлайн-колекцій опублікованих наукових досліджень, яка містить понад 16 млн. статей із 3,5 тис. журналів та 39 тис. книг.

Протягом 2019-2020 років учені університету мали можливість користуватися базою видань видавництва **Oxford University Press** – одним з найповажніших зібрань академічних журналів з різних галузей знань. Доступ до бази було надано за підтримки почесного доктора університету, члена Наглядової ради О.В. Ярославського. За сприяння О.В. Ярославського доступ до бази даних Oxford University Press продовжено на 2021 рік.

Учені університету також отримували доступ до мультидисциплінарної бази **EBSCO** (понад 10 тисяч назв періодичних видань зі всього світу), яку придбав університет та до БД **Institute of Physics Publishing** (перше півріччя 2020 року).

Під час карантину багато організацій відкривали безкоштовний доступ до своїх електронних бібліотек. Серед них: Міжнародна організація в галузі комп'ютерних наук "Association for Computing Machinery". Видавництво Oxford University Press представив збірку з інтернет-ресурсів та провідних журналів у вільному доступі, щоб допомогти тим, хто працює над вирішенням ситуації з коронавірусом. Wiley надало колекцію журнальних статей та розділів книг про дослідження коронавірусу, вільно доступних світовій науковій спільноті. Springer Nature запустив глобальну програму підтримки навчання та викладання у вищих навчальних закладах у всьому світі. Університет отримав доступ до понад 500 ключових підручників у колекціях тематичних книг Springer Nature. Віддалений доступ до ресурсів під час карантину надали компанії Clarivate, Elsevier, EBSCO, eLibraryUSA (JSTOR, ProQuest Dissertations & Theses Database та ін).

Бази даних, доступ до яких надавався ЦНБ у режимі он-лайн протягом 2020 року

№ з/п	Назва	Зміст
Бази даних, доступ до яких наданий за підтримки МОН		
1	Web of Science	БД від Clarivate - найвідоміша наукометрична бібліографічна база даних наукових статей з престижних періодичних видань, книг та матеріалів наукових конференцій із зазначенням реальної цитованості цих матеріалів.
2	SCOPUS	Найбільша в світі наукометрична бібліографічна та реферативна база даних та інструмент для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях.
3.	SciVal	Онлайн-платформа для моніторингу та аналізу міжнародних наукових досліджень, забезпечує подання та оцінку результатів досліджень по всіх галузях науки, дозволяє організаціям та їхнім керівникам оптимізувати стратегічне вкладення коштів, а також ефективно визначати подальші напрями дослідницької роботи.
4.	ScienceDirect (з січня 2021 р.)	Одна з найбільших онлайн-колекцій опублікованих наукових досліджень, яка містить понад 16 млн. статей із 3,5 тис. журналів та 39 тис. книг

№ з/п	Назва	Зміст
Бази даних, отримані за сприяння спонсора		
	Журнали Oxford University Press	Понад 300 журналів мають високий рейтинг у світовій науці та охоплюють природничі науки, математику, гуманітарні та соціальні науки, економіку та фінанси, юриспруденцію, особливо цінні в колекції видання з біології та медицини.
Бази даних, придбані за кошти університету		
1	Institute of Physics Publishing (до 1.06.2020)	Наукові періодичні видання бази даних IOPScience - архів понад 70 назв видань, 700000 статей з різних розділів фізики.
2	EBSCO (до 1.06. 2020)	Мультидисциплінарна англomовна повнотекстова база, яка містить понад 10000 назв періодичних видань з усього світу.
3	USMLE	Програма - інструмент оцінки знань студентів вищих медичних навчальних закладів для підготовки до державних іспитів КРОК.
Бази даних, що надавали частковий доступ		
1	SpringerNature	Мультидисциплінарна колекція міжнародного видавництва Springer.
2	Cambridge University Press	Частковий доступ до журналів – прикладні науки, бізнес менеджмент, геонауки, гуманітарні науки, медицина, фізичні науки, математика, соціальні науки.
3	Royal Society Publishing	Частковий доступ. Журнали та архіви Лондонського Королівського Товариства з біології, еволюції, екології, фізики, нанотехнологій, хімії, медицини, математики, інженерії та ін.
4	Журнали Королівського хімічного товариства (Royal Society of Chemistry)	Частковий доступ. Понад 40 назв журналів одного з найвідоміших видавців літератури з хімії.
Віртуальні бази даних бібліотеки Міжнародної інформаційної служби Держдепартаменту США «eLibrary USA» - 9 баз (у Центрі «Вікно в Америку»)		
1	PressReader	Понад 400 американських та міжнародних газет і журналів.
2	Academic OneFile	Доступ до повнотекстових статей з майже 8 000 наукових журналів.
3	Flipster	17 цифрових журналів про поточні події, культуру США та зовнішню політику.
4	Gale Academic OneFile	Доступ до повнотекстових статей з майже 8 000 наукових журналів.
5	JSTOR	Повнотекстові статті з соціальних наук, економіки та історії з 850 академічних журналів.
6	ProQuest Dissertations & Theses Global	База даних вміщує понад 1,5 млн. дисертацій та рефератів з понад 700 університетів.
7	Gale in Context: Opposing Viewpoints	Думки експертів щодо суперечливих та дискусійних тем, статті з цих тем у тисячах газет та журналів.
8	BookFlix	Поєднує класичні художні книжки з відеороліками від Weston Woods із науково-популярними електронними книгами від Scholastic. База корисна для викладачів англійської мови та школярів
9	Kanopy	Стрім з підбірки понад 100 документальних фільмів, які досліджують найцікавіші сучасні теми у Сполучених Штатах.

Було продовжено передплату до навчальної платформи USMLE, за допомогою якої студенти медичного факультету готуються до кваліфікаційного іспиту КРОК-1 та КРОК-2

Таким чином, до послуг учених університету, аспірантів, докторантів, студентів надано доступ до великої кількості найкращих наукових видань, що представлені у світових базах даних.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

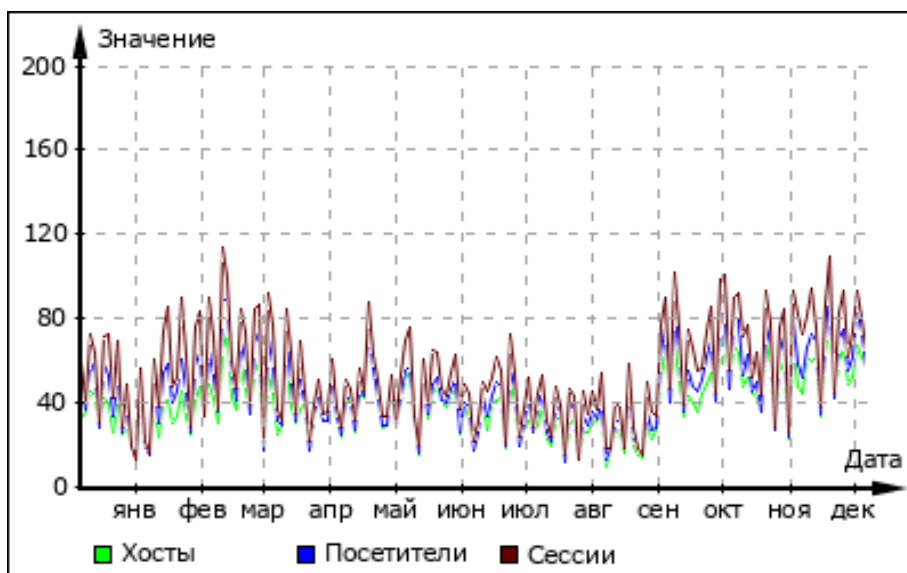
- Згідно зі Стратегією розвитку бібліотеки на 2019-2025 рр. придбати бази даних для наукового та освітнього процесів університету: повнотекстові бази **EBSCO, CUL Online** (електронна бібліотека навчальної літератури – понад 1000 україномовних навчальних посібників та підручників, рекомендованих МОН України, з економічних, гуманітарних і природничих наук), **USMLE** – платформи до оцінки знань студентів вищих медичних навчальних закладів. На усі бази подані заявки деканів і зав. кафедрами.

4.5 ВЕБ-сайт

Усі аспекти роботи бібліотеки висвітлюються на офіційному сайті ЦНБ в Інтернеті за адресою <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>.

Бібліотека розміщує на сторінках сайту інформацію про ЦНБ, про послуги, які надаються, анонсує різноманітні заходи, надає інформацію про виставки (книжково-ілюстративні, художні, віртуальні), надає посилання на електронний каталог з можливістю зробити замовлення документів, а також на електронні архіви бібліотеки. На сторінці забезпечено доступ до електронних ресурсів як власних, так і придбаних, надається інформація про нові електронні ресурси з доступом у режимі он-лайн, тестові доступи тощо. Розміщуються матеріали та посилання до сайтів бібліотек Харківського методичного об'єднання, правила користування для бібліотек-учасниць проєкту «Єдина картка обслуговування користувачів закладів вищої освіти м. Харкова».

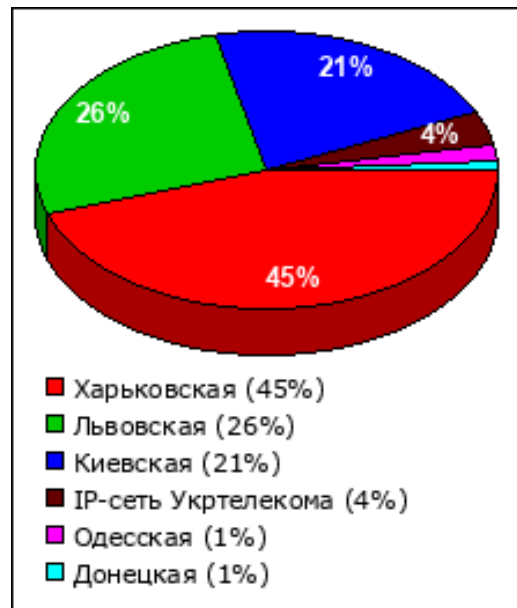
Кількість звернень до сторінки (крім електронного каталогу та електронних архівів) 26 610, відвідувачів – 15 465, сесій – 18 655.

Графік основних показників за 2020 рік відображає зменшення активності з початку карантину (березень-квітень) та за літній період.

Діаграма відвідувань з різних країн показує значну перевагу для України

Діаграма відвідувань з областей України

Найбільш популярні – електронний каталог, електронні архіви, інформація про бази даних, до яких є доступ у бібліотеці, інформація про діяльність та учасників зонального методичного об'єднання ЗВО, відомості про ЦНБ, оголошення тощо. Ці дані надані за показниками лічильника, який встановлений на сторінках офіційного сайту бібліотеки.

Проводилась велика робота щодо створення нової версії сайту бібліотеки. Сайт створюється на домені karazin.ua (library.karazin.ua) на платформі Joomla

Було проведено проектування, технічні та програмні роботи по створенню сайту бібліотеки:

- встановлено середовище розробки – локальний сервер OpenServer
- встановлено програмне забезпечення Joomla:
- наповнення сайту необхідними компонентами, модулями та плагінами;
- спроектований і встановлений макет сайту;
- проведено адаптування сайту до потреб бібліотеки;
- тестування та архівування сайту;
- регулярне оновлення версій програмного забезпечення сайту.

Нова веб-платформа надасть нові можливості для користувачів веб-сайту бібліотеки, так як пропонується:

- Комфортна та сучасна структура сайту;
- Інтеграція з інформаційними потребами бібліотеки та університету;
- Інтерактивність через веб-форми та соціальні мережі, зворотній зв'язок з користувачами сайту ;
- Адаптація сайту до мобільних пристроїв, гаджетів;
- Зручне використання фото, відео та аудіо контенту у новинах;
- Розширена функціональність: карта сайту, багатомовність, система коментування, багаторівневе меню, управління дизайном сторінок та редагування, веб-аналітика.

- **ПЛАНУЄТЬСЯ:** продовження наповнення сайту контентом, верстка та оптимізація сторінок, тестування функціоналу компонентів та загальне опрацювання сайту на локальному веб-сервері. Запуск нової версії сайту на домені karazin.ua

5. ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ ЦНБ

Планувалося протягом 2020 року виконати наукову обробку 18000 примірників нових надходжень. Надійшло:

Назва	Примірників	У тому числі обов'язкових
Книги, дисертації, автореферати	5967	2586
Періодичні видання	702	212
Продовжувані видання	267	702
Газети (назв)	27	27
Диски	7	7
Усього	6970	3534

Ресурси відображені в Електронному каталозі – 6970 одиниць

Систематизація та предметизація:

- засистематизовано – 2141 документів;
- присвоєно індексів УДК – 2501;
- присвоєно предметних рубрик – 6655;
- проставлено поличних індексів – 566.

Усі ресурси технічно оброблені.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- виконати наукову обробку 11000 од., з них 9000 обов'язкових примірників.

Ретроконверсія фондів до 1991 року

Назва	План на 2020 р.	Виконано у 2020 р.
Формат «Н»	20000	3700
фонд відділу збереження фондів (14 поверх іноземними мовами)	9000	4500
фонд відділу збереження фондів (14 поверх рос.-укр. ряд)	-	3300
Періодика	9000	3982
фонд сектору видань кінця ХІХ - початку ХХст.	1000	1188
фонди бібліотечних пунктів на кафедрах університету	3000	2906
електронні архіви	6000	562
музей праць учених ХНУ	8000	-
Поточні читацькі замовлення	-	77
УСЬОГО	56000	20215

ПЛАНУЄТЬСЯ: виконати ретроконверсію 50000 од.

Відображення в Електронному каталозі фондів бібліотечних пунктів на кафедрах університету

Планувалося у 2020 р. ввести до Електронного каталогу фонди 5-ти бібліотечних пунктів на кафедрах університету – 3000 документів.

Виконано:

Назва бібліотечних пунктів	Примірників
Кабінет методики викладання географічних дисциплін	1088
Кабінет мінералогії та петрографії	1035
Кабінет англійської мови	507
Кабінет німецької мови	126
Кабінет французької мови	150
УСЬОГО	2906

Усього працює 46 бібліотечних пунктів на кафедрах університету. У зв'язку із закриттям 5 бібліотечних пунктів внесено зміни в Електронному каталозі.

Також завершено роботу з фондом Кабінету математичної літератури (книги та періодичні видання).

ПЛАНУЄТЬСЯ:

внести зміни в Електронному каталозі на документи 6 бібліотечних пунктів на кафедрах університету:

- Кабінет лабораторії мікології і фіто імунології;
- Кабінет Нової та Новітньої історії;
- Кабінет філософського факультету;
- Кабінет соціології;
- Кабінет обчислювального центру;
- Науково-методичний центр університету.

Повернення документів із підсобних фондів фондоутримувачам, зміна в Електронному каталозі шифра зберігання

Надійшло до відділу 5565 примірників:

- періодика за 2014-2016 роки – 4871 прим., 626 назв;
- документи із підсобних фондів ч/з 1, 2, 4, 6.

Внесені зміни в Електронному каталозі, доповнені авторитетні файли, «словник авторів», розкриті ініціали авторів.

Пересистематизація за таблицями УДК підсобних фондів:

Систематизація документів	3320
Індекси УДК	3320
Предметні рубрики	1260

- систематизація за УДК і предметизація документів підсобного фонду ч/з 2 – 18, індексів – 18, предметних рубрик – 16.

- розроблені рекомендовані схеми розстановки підсобних фондів ч/з за УДК – робочі таблиці поличних індексів УДК для ч/з 1, 2, 4.

5.1 Електронний каталог

В Електронному каталозі відображено:

- примірників – 1548974 (збільшено на 24649 документів)
- назв – 1041405 (збільшено на 23321)

Редагування Електронного каталогу

Звірено карток СК з ЕК	8755
Предметизація записів в ЕК	7798
Надано предметних рубрик (ПР) на ретрозаписи	12389
Нові індекси на ретрозаписи	7650
Виправлено індексів в ЕК	1825
Створено нових ПР	629
Виправлено назв ПР	1482

- Відредаговано 987 номерів періодичних видань в ЕК.
- Після завершення інвентаризації фонду науково-бібліографічного відділу в ЕК внесені зміни згідно з результатами інвентаризації.
- Поновлено 195 бібліографічних записів із фонду ч/з 6.
- Завершено роботу з фондом ч/з 10, проведено редагування в електронному каталозі.
- В Електронному каталозі відображено 473 прим. архівних документів (з репозитарію).

5.2 Система традиційних карткових каталогів

5.2.1 Алфавітні службові каталоги

Поповнювалися картками службові карткові каталоги:

Службовий АК періодичних видань – 610 карт.

Службовий АК книг – 739 карт.

Службовий АК книг (іноземними мовами) – 377 карт.

Поповнювалися топографічні каталоги:

- абонементи навчальної літератури – 87 карт.
- сектор цінних видань XIX ст. початку XX ст. – 330 карт.
- на фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів, на фонд видань з мистецтва та фонд Музею праць вчених Каразінського університету – 122 карт.
- сектор кафедральних бібліотек – 35 карт.

5.3 Довідковий апарат на колекції цінних видань і рукописів

Картки на нові надходження видань до колекцій відділу розставлялися в алфавітні каталоги і картотеки рідкісних видань відділу, у тому числі картотеки книг з автографами і особисті бібліотеки (1125 карт.), музею праць вчених Каразінського університету (54 карт.).

ПЛАНУЄТЬСЯ. Поновити роботу зі звіряння книг іноземними мовами з алфавітним каталогом видань XVI-XVIII ст. на предмет їх відображення у довідково-бібліографічному апараті відділу.

5.4 Вилучення документів із довідково-бібліографічного апарату за актами.

Планувалося вилучити 20000 документів. Вилучено з карткових каталогів картки або інвентарні номери на 12095 примірників.

З Електронного каталогу вилучено 1070 примірників періодичних видань.

Усього: 13135 примірників.

Планується вилучити 25150 документів.

6. ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

2020 рік став для бібліотеки роком пошуків нових форм роботи з користувачами. У бібліотеці обслуговування користувачів в умовах жорсткого карантину проходило у дистанційній формі. Безпосередньо у бібліотеці обслуговування частково відновилось у червні і полягало тільки у прийомі навчальної літератури, яка була видана користувачам на абонементів та підписанні обхідних листів студентам-бакалаврам і студентам-магістрам. Для цього були спеціально обладнані з дотриманням усіх норм безпеки в умовах пандемії коронавірусу COVID-19 пункти прийому – усього 5 пунктів. Були організовані спеціальні місця для обсервації прийнятих від читачів документів.

З вересня 2020 року обслуговування користувачів відновилося на всіх пунктах обслуговування з обов'язковим дотриманням правил та обмежень карантину – дотриманням дистанції (відстань не менше 1,5 метри), носінням індивідуальних захисних масок користувачами та черговими бібліотекарями, використанням антисептиків для дезінфекції рук, регулярним прибиранням, дезінфекцією приміщень залів з використанням антисептиків (миття столів та підлоги кожні 3 години), обсервація документів, якими користалися читачі, строком 10 діб (для цього на пунктах обслуговування відведені спеціальні місця – стелажі, столи).

У зв'язку з карантинним режимом, уведеним у місті та країні, зменшилося фізичне відвідування бібліотеки користувачами та видача друкованих видань. До ЦНБ записалися 3 153 нових читачів, з них 2 986 студентів, у тому числі, 2 936 першокурсників. За єдиним реєстраційним обліком було зареєстровано 16 472 користувачів. Протягом 2020 року всіма структурними підрозділами бібліотеки обслуговано 52 тис. користувачів, видано 230 тис. примірників на різних носіях інформації, кількість відвідувань склала 180 тис.

Одне з головних завдань бібліотеки – вагома та якісна інформаційна підтримка освітнього процесу, наукової та дослідної діяльності університету. З метою просування лідерства Каразінського університету в українському і світовому науковому просторі, бібліотека докладє зусиль для надання дослідникам, викладачам і студентам можливості отримати необхідну інформацію. Бібліотека постійно працює над збільшенням послуг цифрового контенту, проводить консультування щодо доступу до світових наукових баз даних. Проводить роботу з відділом аспірантури і докторантури університету з метою допомоги аспірантам для їх ефективної дослідницької роботи.

Студенти та викладачі під час запису до бібліотеки отримують **«Єдину картку читача ЗВО Харкова»**. Картка дає право безкоштовного обслуговування в читальних залах бібліотек-учасниць проєкту та доступ до їх електронних ресурсів. 28 бібліотек Харкова приєдналися до цього проєкту.

Завдяки роботі АІБС здійснюється автоматизоване обслуговування користувачів на всіх пунктах книговидачі бібліотеки за виключенням відділу філологічної літератури. Сервери бібліотеки працюють в режимі 24/7, забезпечуючи можливість роботи з електронним каталогом, електронним замовленням документів, з електронними архівами цілодобово та щоденно.

Кількість читачів фактично обслугованих абонементом та читальними залами

Підрозділи бібліотеки	Кількість читачів фактично обслугованих			Відвідування		
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2018 р.	2019	2020 р.
Абонемент наукової та художньої літератури	15892	15495	14 128	112460	110250	51 450
Абонемент № 1	6563	6550	7 121	29204	27625	13 754
Абонемент №2	6648	7052	6 178	26158	26123	15 650
Абонемент № 5	490	494	233	9287	10061	4 768
Абонемент № 6	989	957	794	18145	19466	8 938
Читальний зал № 1	5945	5989	5 454	20180	19942	8 157
Читальний зал № 2	7437	7552	5 848	17651	18373	8 488
Читальний зал № 4	2919	2538	2 023	18146	18416	5 683
Читальний зал № 5	490	494	172	6524	7130	3 881
Читальний зал № 6	4247	3781	2 900	17847	18254	8 527
Читальний зал № 10, 12	102	168	91	2359	2492	942
Читальний зал № 14	1882	1492	998	2003	1001	1 008
Центр «Вікно в Америку»	2642	3250	3 411	62720	72620	26 354
Кирило-Мефодієвський центр (Читальний зал № 8)	571	942	1 211	2781	2361	1 310
Центр Інтернет технологій	1270	1686	550	10049	10049	8 300
Зал інформаційного сервісу	152	125	85	780	765	298
Науково-методичний відділ	94	94	82	1057	1052	856
Кафедральні бібліотеки	6265	6040	5 919	20067	20005	5 855
Сектор реєстрації	-	-	-	13315	14236	3 723
Зал електронного каталогу	-	-	-	5108	3065	928
Зал традиційного каталогу	-	-	-	2220	1178	650
Сектор систематизації (надання індексу УДК)	-	-	-	1290	1600	1 204
Відвідування виставок, масових заходів	-	-	-	11893	21957	4 781
Центр. книгосх. (газети)10 пов.	-	-	-	82	82	94
Усього	81441	80451	57 170	416134	430352	185 549

6.1 Діяльність відділів обслуговування

6.1.1 Відділ наукової та художньої літератури

Основними напрямками роботи відділу залишаються:

- Запис та реєстрація користувачів;
- Забезпечення повного, якісного і оперативного обслуговування користувачів документами з фондів центрального книгосховища та з фонду сектора нових надходжень.
- Обслуговування користувачів ЦНБ шляхом надання документів з інших бібліотечних закладів при відсутності їх у фонді бібліотеки (МБА).
- Культурно-просвітницька робота.

6.1.2 Сектор електронної реєстрації користувачів

Сектор електронної реєстрації користувачів організує запис, реєстрацію та облік користувачів ЦНБ. Під час запису проводиться ознайомлення з усім спектром послуг з бі-

бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування, який надає бібліотека, з Правилами користування ЦНБ, з її структурою.

Створюється електронний формуляр читача, який є єдиним для усіх пунктів обслуговування та оформлюється пластикова реєстраційна читачка картка.

На кожен навчальний рік розробляється план проведення бібліотечних уроків для першокурсників, в ході яких фахівці бібліотеки навчають правильно користуватися бібліотекою, знайомлять зі структурою ЦНБ, систему обслуговування та надають інформацію про бібліотечно-інформаційні послуги, а також проводять тренінги, де навчають методам пошуку інформації в ресурсах баз даних бібліотеки.

У звітному році, у зв'язку з карантинном, запис першокурсників до бібліотеки почався не в вересні, як завжди, а з початком нового навчального року в жовтні. Цей традиційний вид роботи з новими користувачами в нових, карантинних, умовах мав свої особливості. Неухильне дотримання карантинних вимог диктувало кількісні обмеження студентів на бібліотечних заняттях, вимагало дистанціювання за межі бібліотечних приміщень – заняття проводилися на факультетах, в аудиторіях, за місцем занять студентів.

У 2020 році було зареєстровано **2 936** студентів першого курсу.

Таблиця запису студентів перших курсів

Рік	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Кількість студентів 1 курсів	2 562	2 964	2 936

У 2019/2020 навчальному році в університеті здійснювалась підготовка бакалаврів, магістрів, спеціалістів на 17 факультетах та у 4 навчально-наукових інститутах.

Контингент студентів, які навчаються в університеті – 16475 (*Інформаційно-аналітичні матеріали за підсумками 2019/2020 навчального року*)

Факультет	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Біологічний	106	117	137
Геології, географії, рекреації та туризму	78	59	62
Економічний	309	353	409
Іноземних мов	274	286	262
Історичний	105	101	115
Комп'ютерних наук	179	183	220
Математики і інформатики	96	63	91
Медичний	334	573	130
МЕВ та тур. бізнесу	256	346	398
ННІ «Каразінська школа бізнесу»	57	71	91
ННІ «Каразінський банківський інститут»		-	54
ННІ «Фізико-технічний ф-т»	24	21	29
ННІ Екології	27	32	34
ННІ «Комп'ютерної фізики та енергетики»	31	27	38
Психології	83	94	92

Факультет	2018 рік	2019 рік	2020 рік
РБЕКС	42	59	69
Соціологічний	166	191	191
Фізичний	24	41	52
Філологічний	118	101	157
Філософський	54	43	89
Хімічний	51	58	57
Юридичний	148	145	159
Усього	2 562	2 964	2 936

Протягом звітного року за єдиним реєстраційним обліком користувачів ЦНБ було зареєстровано **16472**

Рік	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Кількість читачів за єдиним обліком	16 659	16 539	16 472
Студенти	14 464	14 475	15 150
Викладачі, наукові співробітники, аспіранти	1 428	1 159	1 091
Сторонні користувачі	767	905	231
у т.ч. за «Єдиною картою читача»	192	139	42

6.1.3 Абонемент наукової та художньої літератури

Правила обслуговування на абонементі наукової та художньої літератури останні роки не змінюються. Усі категорії студентів та співробітників університету мають право користуватися абонементом. Студенти складають основну кількість користувачів. В автоматизованому режимі на абонементі здійснюється видача, прийом та подовження терміну користування документами.

У 2020 році кількість документів, які одержують користувачі, як і в минулі роки становила для студентів 1-3 курсів – 15 примірників книг з терміном користування один місяць та правом продовження. Для студентів 4, 5, 6 курсів до 30 примірників документів. Для викладачів та наукових працівників університету, як особливої категорії користувачів, кількість примірників, які видаються – необмежена, термін користування - 1 місяць з правом продовження, якщо немає запитів на ці документи.

Основні показники роботи абонементу – це відвідування та книговидача. У 2020 році ці показники знизилися у зв'язку з умовами карантину.

Постійно вивчаються читацькі інтереси. Приймаються та оформлюються документи замість загублених користувачами.

6.1.4 Міжбібліотечний абонемент

У 2020 році робота МБА велася за напрямками:

- Обслуговування користувачів ЦНБ.
- Обслуговування абонентів міста Харкова.
- Обслуговування абонентів інших міст.

З кожним роком збільшується кількість запитів, що надсилаються електронною поштою, хоча зберігаються і традиційні форми замовлення документів через МБА: звичайною поштою, телефоном, під час особистого відвідування бібліотеки.

Працівники МБА здійснюють інформаційно-пошукову роботу в електронному середовищі за предметними та тематичними рубриками, встановлюють зв'язок з наявними в мережі відповідними базами, зберігають адреси та фіксують появи відповідних веб-сайтів, мають можливість бібліографічного доопрацювання замовлення й оперативного визначення бібліотеки-фондоутримувача.

У 2020 році у службі МБА продовжувала діяти електронна пошта на домені karazin.ua, яка активно використовується абонентами МБА.

Читачі ЦНБ продовжують користуватися послугами МБА, щоб отримати видання з фондів інших бібліотек міста, країни та, навіть з-за кордону. Від користувачів ЦНБ було отримано **66** замовлень, **38** з них було виконано, у тому числі **93** сторінки електронних копій замовлених документів.

У 2020 році ЦНБ переважно зверталась до Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка.

Також протягом року із запитамі ЦНБ звернулась до таких бібліотек:

- Бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка;
- Науково-технічна бібліотека імені Г.І. Денисенка НТУУ КПІ (Київ)
- Наукова бібліотека імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У 2020 році зменшилася кількість абонентів м. Харкова – 12 абонентів замість щорічних 20. Кількість абонентів з інших міст та країн становить **18**, з них 9 від приватних осіб та 9 від колективних абонентів.

До МБА ЦНБ надійшло **29** запитів, 17 запитів були виконані. Серед бібліотек, що звернулись до ЦНБ із запитамі були:

- Наукова бібліотека України імені В.І. Вернадського (Київ).
- Черкаська ОУНБ імені Тараса Шевченка
- Криштопівський ліцей Дніпропетровської області.

З кожним роком збільшується кількість звернень до служби МБА від бібліотек і фізичних осіб з різних міст країни та з-за кордону. Здебільшого ці запити стосуються електронних копій на різні видання з фондів ЦНБ.

У 2020 році були виконані е-копії для м. Острога, Рівненська область, для Фонду Грецької Культури (м. Одеса), м. Салоники Греція, для Коледжу Королеви Марії Лондонського університету (Велика Британія), для Левенського католицького університету KU Leuven (Бельгія), для польсько-німецького Європейського університету Віадрина у Франкфурті-на-Одері (Федеративна Республіка Німеччина), для Дослідницького Центру польської бібліографії імені Естрейхерів Ягеллонського університету (Республіка Польща).

Усього відправлено **6180** сторінок.

Було виконано запит Hokkaido University Library in Japan (замовлення на книгу Яценко, Михайло Трохимович «На рубежі літературних епох: "Енеїда"Котляревського і художній прогрес в українській літературі».

6.1.5 Відділ навчальної літератури

У 2020 році робота відділу була спрямована на:

- підтримку навчального процесу в університеті (своєчасне та якісне забезпечення користувачів підручниками, навчальними посібниками);
- упорядкування книжкових фондів, особливо на абонементі № 2: багатопрімірникові надходження підручників для англомовних груп студентів медичного факультету;
- організацію перегляду фондів з метою виявлення документів, які не використовуються у навчальному процесі ;
- роботу з читацькою заборгованістю ;

Кількість користувачів навчальних абонементів зменшилася з об'єктивних причин, у зв'язку з карантинними обмеженнями. Натомість, саме на абонементі №1 кількісний склад обслуговуваних дещо зріс: збільшились набори студентів на економічний, філософський, юридичний, соціологічний факультети.

Видача літератури першокурсникам здійснювалася як за груповою формою обслуговування, так і за індивідуальними запитами. До листопадового карантину у повному обсязі було обслуговано 9 факультетів.

6.1.6 Відділ філологічної літератури

У звітному році працівники відділу приділяли максимум уваги якісному обслуговуванню користувачів. Основним контингентом відділу філологічної літератури є студенти філологічного факультету та інших факультетів, професорсько-викладацький склад та співробітники університету.

У 2020 році виконання статистичних показників з обслуговування користувачів характеризують такі цифри:

Категорія користувача	Кількість користувачів
Студенти денної форми навчання	625
Студенти заочної форми навчання	124
Студенти інших факультетів	24
Працівники	21

№ п/п	Назва показника	Одиниця виміру	Викон. у 2019 р.	План на 2020 р.	Викон. у 2020 р.	План на 2021 р.
1	Загальна кількість користувачів	користувач	957	1000	794	1000
2	Відвідування	користувач	19466	19000	8938	15000
3	Видача документів	документ	84295	85000	35862	70000

Аналізуючи статистичні показники з кількості користувачів, спостерігається зменшення фактично обслуговуваних користувачів. У звітному році певною мірою це пов'язано з такою об'єктивною причиною, як довготривалий карантин.

6.1.7 Відділ фізико-технічної літератури

Відділ обслуговує студентів та працівників, аспірантів, професорсько-викладацький склад фізико-технічного та фізико-енергетичного факультетів. Цього року заняття для першого курсу розпочалися 28 вересня, але до цього часу студенти 1-го курсу ФТФ уже були записані до ЦНБ і мали змогу отримувати літературу на абонементі в зручний для себе час. Комплекти підручників були підготовлені заздалегідь. Студенти 1-го курсу ФЕФ також були планово записані до бібліотеки, але вони відвідують абонемент, коли в них є практичні заняття в корпусі фізико-технічного факультету. Частіше вони відвідують абонемент № 2.

Відділ плідно співпрацює з кураторами студентських груп ФТФ, особливо з куратором 1-го курсу. В період карантину спілкування було можливе в телефонному режимі або в соціальних мережах.

На першому курсі фізико-технічного факультету навчається 30 студентів, на фізико-енергетичному факультеті – 38 студентів.

Показники фактично обслугованих користувачів

Назва	План на 2020 р.	Виконано 2020 р.	План на 2021 р.
Абонемент №5	495	494	495
Чит. зал №5	495	494	495

Уже протягом багатьох років призерами Всеукраїнських та Міжнародних турнірів з фізики стають саме студенти фізико-технічного факультету. Під керівництвом молодих викладачів ці студенти готують до обласних олімпіад учнів школи № 62. Вони займаються в читальному залі і завжди використовують додаткову літературу з фонду абонементу.

Кількість відвідувань

Назва	План на 2020 р.	Виконано 2020 р.	План на 2021 р.
Абонемент №5	10060	4768	10000
Чит. зал №5	7100	3881	7000

Кількість книговидач

Назва	План на 2020 р.	Виконано 2020 р.	План на 2021 р.
Абонемент №5	14000	8325	14000
Чит. зал №5	7670	5298	7000

6.1.8 Відділ читальних залів

Протягом 2020 року у читальних залах ЦНБ було обслуговано 32165 користувачів, та було видано 298 392 примірники документів.

У порівнянні з минулим роком показники відвідування значно зменшилися. Пропорційно зменшилися і показники загальної книговидачі. Це зменшення складає 55%. За видами літератури в усіх читальних залах відділу було видано: наукової – 161 529 примірників, навчальної – 135 997 примірників, художньої – 866 примірників.

У читальному залі № 2, були встановлені додатково комп'ютери для можливості користування платформою USMLE, електронними базами даних, зокрема Web of Science, Scopus, та інш. Обслуговування користувачів велося з чітким дотриманням карантинних вимог – дотриманням дистанції, маскового режиму, прибиранням приміщення читального залу з використанням дезінфікуючих засобів.

6.1.9 Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

Обслуговування користувачів у звітному році також було переорієнтовано, в основному, на дистанційний режим. Читальний зал був відкритий для відвідувачів згідно графіка роботи бібліотеки.

Обслуговування користувачів відділу здійснювалось у читальному залі № 10. У читальному залі № 12 у відкритому доступі знаходиться підсобний фонд довідкової літератури, зокрема з історії книги і книгознавства, каталоги і картотеки на фонд книжкових пам'яток та фонд літератури з мистецтва, якими користуються читачі.

Усього зареєстровано 91 користувач. Кількість відвідувань становить 942, із них – 50 екскурсантів та 250 відвідувачів виставок, що були організовані за межами бібліотеки у січні-лютому 2020 р. У читальному залі працювали наукові працівники (202 чол.), аспіранти (113 чол.), студенти (327 чол.). Кількість літератури, поданої користувачам до читального залу відділу, склала 9027 прим., у т.ч. державною мовою 4951 прим. Видано за Правилами користування фондом рідкісних видань: рукописів – 22 док., рідкісних видань – 2043 прим., літератури з мистецтва – 1975 прим., видань із довідкового фонду читального залу № 12 – 963 прим., цінних видань XIX-поч. XX ст. – 4024 прим., 193 підшивки газет.

Документи з Фонду книжкових пам'яток ЦНБ служать підґрунтям для підготовки фахівців-науковців і документальною базою для наукових розвідок і досліджень вчених. Так, у березні 2020 р. у відділі працював професор Єжи Остапчук – декан Богословського факультету Християнської богословської академії у Варшаві (Польща), керівник відділу Святого писання Нового Заповіту, який працював з рукописним фондом відділу.

За специфікою обслуговування у 2020 р. читачі мали змогу працювати з цифровими копіями видань, що розміщені у eScriptorium – електронному архіві рідкісних видань і рукописів для науки та освіти, який містить повні електронні версії (або фрагменти) рідкісних і цінних документів з Фонду книжкових пам'яток ЦНБ. Актуальними були видання XIX ст. із електронної колекції «Боротьба з інфекційними хворобами», копії книг М. С. Самокиша (до 160-річчя від дня народження художника), прижиттєві видання І.І. Мечникова (до 175-річчя від дня народження вченого, лауреата Нобелівської премії). Попитом користуються відскановані харківські газети «Южный край», «Харьковские губерньские ведомости». На віртуальних виставках, які виставлені на сайті ЦНБ, також можна ознайомитися з рідкісними і цінними виданнями з фонду книжкових пам'яток.

6.1.10 Науково-бібліографічний відділ

Пункти обслуговування науково-бібліографічного відділу у 2020 р. залишалися незмінними: читальний зал довідкової літератури № 14, читальний зал літератури з історії Університету, зал карткових каталогів та електронного каталогу. Кількість фактичних користувачів читального залу № 14 за статистикою Absotheque дорівнює 998. Загальна кількість відвідувань у всіх пунктах обслуговування зменшилася з причини введення карантину — 2 568. Студентів, які займалися самопідготовкою на території читального залу № 14 на початку календарного року — 1 800. У залі карткових каталогів продовжувалося надання консультацій користувачам під час пошуку у ДБА бібліотеки. Робота у залі карткових каталогів в умовах карантину проводилася з дотриманням усіх санітарно-гігієнічних норм — наявність масок, рукавичок, дезінфікуючих засобів.

6.1.11 Центр Інтернет-технологій

У Центрі-Інтернет для користувачів встановлено 15 персональних комп'ютерів.

Облік користувачів здійснювався в програмі Absotheque, відвідувань – у програмі Access. Доступ надається користувачам, які мають читацьку картку та володіють навичками роботи з операційною системою Windows, її стандартними застосуваннями та поширеними веб-браузерами.

Статистика Центру в 2020 р.: **користувачів – 551, відвідувань – 8319.**

У період карантину комп'ютери розміщені на відстані 1,5 м. Працівники Центру забезпечують освітній процес, обслуговують користувачів бібліотеки університету та міста за єдиною карткою читача (з обмеженнями на період карантину), забезпечують також дистанційний доступ до електронних ресурсів бібліотеки, передплачених баз даних, репозитарію та архівів бібліотеки.

Для комфортної роботи студентів-іноземців комп'ютери мають англomовний інтерфейс. Працівники, які володіють англійською мовою, консультують іноземних студентів.

Працівники Центру надають довідки та консультації щодо роботи у мережі Інтернет, використання повнотекстових та реферативних баз даних, звернення до повних текстів на сервері бібліотеки тощо. Тематика інформаційних запитів користувачів різноманітна, зокрема, це: медицина, цивільне право, міжнародні економічні відносини, історія України та ін. Бібліотекарями-консультантами систематично надавалися послуги: індивідуальне інструктування, допомога у пошуку необхідної інформації, роз'яснення умов пошуку інформації, правил користування базами даних, консультативна допомога у роботі з наукометричними та повнотекстовими БД: Web of Science, Scopus, SciVal, EBSCO, Oxford та ін.

Студенти медичного факультету мають змогу пройти тестування на платформі USMLE. В Інтернет-центрі ЦНБ налаштовані точки доступу до STEP-1 і STEP-2. Це розширений сервіс тестування з аналізом сесії. Повних сесій було проведено 133, переглянуто – 4955 тестів.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Надавати консультаційні послуги з використання баз даних, як офлайн так і он-лайн, проведення занять з усіма категоріями користувачів;
- Постійна розсилка новин е-поштою, в соціальних мережах, щодо роботи з електронними ресурсами, повідомлення про тестові доступи;
- Аналіз актуальних тем у базах даних, підготовка презентацій та навчальних матеріалів;
- Модерування групи «Електронні інформаційні ресурси ЦНБ Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна».

6.2 Робота з аспірантами

До Центральної наукової бібліотеки записано 168 аспірантів. Усім їм видана «Єдина картка читача ЗВО м. Харкова», за якою вони можуть безоплатно користуватися традиційними та електронними ресурсами 28 бібліотек ЗВО м. Харкова.

Замовити необхідні для роботи документи, у т.ч., автореферати і дисертації можна до спеціального залу для науковців №4 (кімн. 8-15) за Правилами отримання дисертацій. Також у залі № 4 розміщена постійно діюча книжкова виставка «На допомогу аспірантам та здобувачам». На сайті представлено віртуальну виставку за посиланням http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/graduate_student/graduate.pdf).

На сайті є також пояснення як отримати інформацію щодо правил бібліографічного опису джерел і укладання бібліографічних списків до наукових праць, правил цитування творів інших авторів у наукових працях тощо.

Індекс Універсальної Десятькової Класифікації (УДК) та авторського знаку на наукові роботи також можна отримати он-лайн.

Планується на сайті ЦНБ представити спеціальну рубрику «**Успішний аспірант/Successful graduate student**», за якою аспірантам дистанційно бібліотека буде пропонувати нові корисні матеріали та посилання для успішної наукової діяльності

6.3 Сектор міжкультурної комунікації та проєктної діяльності.

З вересня 2020 року за наказом ректора університету було створено новий структурний підрозділ ЦНБ – сектор міжкультурної комунікації та проєктної діяльності.

До структури сектора було включено: інформаційно-ресурсний центр «Вікно в Америку», «Кирило-Мефодіївський центр» з читальним залом № 8 та організований на базі зала краєзнавчої літератури з історії та культури Греції – «Еллада-центр». «Положення про сектор міжкультурної комунікації та проєктної діяльності» було затверджено на засіданні Ради з наукової та методичної роботи ЦНБ у червні 2020 р. Завданням нового сектору є підтримка партнерських відносин із організаціями, фахівцями, випускниками програм академічного обміну задля проведення заходів, метою яких є міжкультурна комунікація. Сектор також забезпечує підтримання відносин та співпрацю з міжнародними партнерами ЦНБ, з якими підписані угоди, розвиває міжнародні контакти та шукає нових партнерів, підтримує зв'язки з національними організаціями міста Харкова та України, шукає шляхи до залучення позабюджетного фінансування бібліотеки.

ЦНБ плідно співпрацює з закордонними бібліотеками, з міжнародними організаціями і фондами, діють 10 угод про співпрацю. Підготовано угоду про співпрацю з Бібліотекою Амброзіана (м. Мілан, Італія). Продовжується творча співпраця між Генеральним Консульством Республіки Польща у Харкові, Фондом Грецької Культури (Одеська філія), фондом Анастасіуса Левентіса (Кіпр).

Підписані угоди про співпрацю та партнерство між Центральним державним науково-технічним архівом України та з компанією «Цифрова країна». У 2020 році підписано угоду про співпрацю з Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського.

Усі центри сектору мають у своїх фондах профільну літературу, матеріально-технічна база сектору оновлюється завдяки підтримці постійних партнерів, в першу чергу Посольства США в Україні, фонду Анастасіуса Левентіса (Кіпр), бібліотек-партнерів.

Одним із важливих завдань для сектору є пошук позабюджетного фінансування та грантів. Були подані проекти до Посольства США під назвою «Бізнес для молоді (Від ідеї до реалізації стартапу)», «Моя медіа супер сила», «Антикорупційний дискусійний клуб», «Екологічний проект «WOA for Future».

До Українського культурного фонду (УКФ) спільно з видавництвом «Майдан» подано проект **«Український Ренесанс: освіта, література, культура»**. Мета проекту оцифрувати та надати до відкритого доступу документи 20-30 років ХХ століття: книги, періодичні видання–журнали і газети, які було видано під час розквіту української культури у першій половині ХХ століття. Багато років ці документи знаходилися у спецховищах.

6.3.1 Центр «Вікно в Америку»

Роботу центру «Вікно в Америку» також було переведено в он-лайн формат – з квітня по грудень 2020 року було організовано та проведено 39 он-лайн заходів, у яких взяли участь 938 користувачів бібліотеки.

Дистанційну форму роботи включала в себе:

- Організацію та проведення культурних заходів, а саме розмовних клубів та дискусійних зустрічей в онлайн форматі на платформі Zoom.
- Фасілітацію прямих трансляцій у соціальних мережах Instagram та Facebook.
- Створення відео презентацій із актуальною інформацією для користувачів бібліотеки.
- Консультування із віртуальних ресурсів сектору, а саме із особливостей доступу до бази даних eLibraryUSA.
- Надання за індивідуальним запитом логіну та паролю для отримання віддаленого доступу до ресурсів eLibraryUSA через електронну пошту та повідомлення у месенджерах.
- Створення авторського візуального контенту для наповнення аккаунтів сектору.
- Інформування користувачів сектору про можливості віртуально продовжити термін користування отриманої літератури.
- Підвищення професійного рівня та участь у онлайн вебінарах, семінарах та проходження онлайн курсів.
- Підтримка та зміцнення зв'язків із партнерськими організаціями (Посольство США в Україні, IREX, Американський дім у Києві) та волонтерами.

З початку впровадження карантинних обмежень було розпочато залучення волонтерів до реалізації онлайн заходів у різних форматах. Першим подібним заходом став вебінар, що відбувся 2 квітня та був присвячений академічним обмінам у США, під час якого випускники різних обмінних програм (Global Ugrad, Flex та SUSI) поділилися своїм досвідом із аудиторією. Це був перший досвід співробітників сектору із організації та фасілітації вебінару із чотирма спікерами у Zoom, що одночасно транслювався в прямому ефірі на сторінці у Фейсбук.

Новим досвідом у комунікації з читачами стали прямі трансляції в Instagram. Зустрічі були присвячені темам про стресові ситуації, полегшення психологічного навантаження, що пов'язано з пандемією та карантинном, побудові успішної кар'єри та навикам, які потрібні для сучасної цілеспрямованої молодой людини.

Ще однією новою формою роботи центру «Вікно в Америку» стало створення відео презентацій, а саме коротких відеороликів для розміщення у соціальних мережах: координатором центру «Вікно в Америку» було підготовлено відео-знайомство із ресурсами, що розміщено у повнотекстовій базі даних eLibraryUSA, фахівцем із IT було створено онлайн презентацію «Лайфхаки з кібербезпеки», волонтеркою центру було записано презентацію про креативне мислення.

Проекти, що діяли до карантинних обмежень було також переведено на нові формати роботи. Клуб «**Window to success**» («Вікно до успіху») діє вже два роки, і на момент ведення карантинних обмежень нова група встигла зустрітися лише декілька разів у бібліотеці. Мета клубу - зібрати групу вмотивованих молодих жінок для прочитання та обговорення книжки Ранії Андерсон «Мене не спинити. Шість звичок жінок у країнах, що розвиваються». Кожна зустріч присвячується певній звичці. З квітня 2020 року зустрічі цього клубу щомісяця відбувались на платформі Zoom. У рамках цього ж проекту в серпні було організовано і проведено 6 зустрічей клубу на відкритому повітрі, що стало певним літнім інтенсивом.

У дистанційному режимі стала майже цілодобова комунікація із користувачами сектору. На аккаунт центру «Вікно в Америку» у Instagram приходять запитання про можливості участі у онлайн заходах, про отримання віддаленого доступу до бази даних eLibraryUSA, про можливість продовжити термін користування отриманими до карантину книжками та інше. Майже всі ці запити приходять або пізно ввечері, або вночі. Працівники сектору підтримують високий рівень довіри підписників та оперативно реагують на запити користувачів. Карантинні обмеження дали новий поштовх для сторінок у соціальних мережах в першу чергу для Instagram, за цей рік кількість підписників у всіх трьох соціальних мережах збільшилась на 591 (+339 у Instagram, +125 у Facebook, + 127 у Telegram).

Через неможливість відвідувати бібліотеку користувачами Посольство США в Україні надало можливість користуватися ресурсами повнотекстової бази даних eLibraryUSA віддалено. Логін та пароль надається лише по індивідуальному запиту або через електронну пошту. З квітня по грудень до співробітників сектору надійшло понад 150 запитів на отримання логіну та паролю.

За час до оголошення карантину та під час послаблення обмежень у вересні було проведено 70 офф-лайн заходів, до яких долучились 1478 учасників.

У 2020 році розпочалась реалізація грантового проекту із створення нового технологічного бібліотечного простору – Idea Space. Грант реалізується через київський офіс

міжнародної неприбуткової організації IREX (Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів).

6.3.2 Кирило-Мефодієвський центр

Центр було відкрито за підтримки Посольства Болгарії в Україні. Діяльність центру орієнтована перш за все на україно-болгарський культурний діалог та підтримку культурних традицій країн слов'янської мовної групи. Комп'ютери центра оснащені ліцензійним програмним забезпеченням JoyClass, що дає можливість для проведення тематичних зустрічей для викладачів та студентів, а також для шкільних вчителів під час проведення курсів підвищення кваліфікації для освітян на базі університету.

При центрі діє клуб **«Слов'янські виміри»**, що залучає користувачів бібліотеки до майстер-класів, лекцій та розмовних сесій, у т.ч., болгарською мовою. Під час карантинних обмежень ця робота продовжувалася, так, наприклад, у березні та жовтні було проведено зустрічі, присвячені народним святкам у Болгарії, у т.ч. онлайн, в режимі оффлайн було проведено 4 заходи.

Волонтери центру залучають до участі у заходах студентів, зацікавлених у вивченні культурного різноманіття країн та вдосконаленні розмовних навичок із болгарської та інших слов'янських мов.

У вересні 2020 працівниця Кирило-Мефодієвського центру Йоліана Страшнюк представляла діяльність центру під час участі у XV Міжнародній конференції "Болгари Північного Причорномор'я" (м. Мелітополь, МДПУ імені Богдана Хмельницького).

6.3.3 «Еллада центр»

Протягом багатьох років бібліотека співпрацює з Харківським міським товариством греків "Геліос, Фондом грецької культури (Одеська філія), благодійним фондом Анастасіоса Левентіса (Кіпр). Щорічно фонд бібліотеки поповнюються новою літературою грецькою та англійською мовою від Кіпрського благодійного фонду А. Левентіса. У фонді центру представлено 1247 книг. За підтримки харківської міської ради та Фонду грецької культури спільно з ХМТГ «Геліос» організуються культурні проєкти, присвячені грецькій історії, мистецтву. Спільно з ученими історичного факультету у 2020 році було видано пам'ятну збірку **«ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ : Пам'яті К. Е. Гриневича : [збірник : стаття С. В. Дьячкова, О. А. Ручинської ; праці К. Е. Гриневича ; біобібліографія К. Е. Гриневича]. – Харків : ФОП Олехнович, 2020»**.

«Еллада центр» планує активно розвивати ці проєкти, налагоджувати співробітництво з грецькими товариствами України, надавати інформацію користувачам центру. Працівники сектору планують у наступному році активізувати роботу із популяризації центру та залученню до співпраці партнерів та волонтерів.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Відкриття нового технологічного бібліотечного простору – **Idea Space**;
- Продовжувати та розвивати проєкти центру **«Вікно в Америку»**;
- Проведення Днів грецької культури у березні та листопаді 2021 року у режимі онлайн і оф-лайн;

- Проведення заходів для відвідувачів з метою більш активного використання літератури з фондів «Кирило-Мефодієвського» та «Еллада» центрів;
- Пошук позабюджетного фінансування та грантів.

6.4 Попередження і ліквідація читацької заборгованості

Протягом звітного року працівниками відділів обслуговування проводилась робота з ліквідації читацької заборгованості. Координує цей напрямок роботи сектор електронної реєстрації користувачів. Протягом року було відправлено біля 200 СМС і листів електронною поштою. Щомісяця читацькі електронні формуляри перевірялися на предмет повернення студентами літератури, виданої на певний термін. Передусім, це нагадування телефоном, індивідуальні розмови з боржниками. Крім цього, складалися списки поточних боржників і передавалися до деканатів факультетів, до сектору реєстрації користувачів та інших пунктів обслуговування.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Відділам обслуговування скласти оновлені списки боржників, проінформувати керівництво факультетів та кураторів про стан заборгованості;
- Сектору реєстрації направити електронні листи-нагадування боржникам;
- Разом із бібліотечними кураторами провести зустрічі зі старостами академічних груп та заступниками деканів з навчально-виховної роботи з приводу читацької заборгованості.

7. ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

У першій половині 2020 року довідкове обслуговування перейшло майже повністю в режим онлайн. Запити надходили у телефонному режимі, на електронну пошту, у месенджерах, через соціальні мережі Інтернет. Усього користувачам бібліотеки усіма підрозділами ЦНБ було надано 20274 довідки, у т.ч. – 7720 тематичних.

Довідки надавалися за запитами від працівників університету, міської та обласної адміністрацій, окремих організацій та користувачів.

За запитами для видання «Енциклопедії сучасної України» виконані довідки:

біографічні– «Мистецтвознавець Ю. П. Нельговський», «Архітектор В. Х. Немкін», «Біохімік Юрій Вікторович Нікітченко», «Фізіолог та біохімік Володимир Миколайович Нікітін»; «Часопис “Нова книга”».

За запитами викладачів Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського:

Балет «Футболіст» в Харківському оперному театрі, 1930»; «Балет «Пан Каньовський» у Харківському оперному театрі, 1931»; «Балет «Ференджі» у Харківському оперному театрі, 1930»; «Опера «Турандот» Д. Пуччіні у Харківському оперному театрі, 1928 р.»; «Творчість балетмейстера К. Голейзовського: харківський період»; «Ілюзіоніст Кастелло Касторський»; «Режисер Анатолій Літко»; «Людмила Дмитрова — театрознавець та історик театру»; «Вистава «Гайдамаки» за поемою Т. Г. Шевченка на харківській сцені»; «Вистава «Лимерівна» за твором П. Мирного на сцені Харківського театру ім. Т. Г. Шевченка»; «Вистава «Загибель ескадри» за п'єсою О. Корнійчука на кону Харківського театру ім. Т. Г. Шевченка».

Також підготовані і надіслані довідки:

- ✓ Для Харківського НДІ судових експертиз ім. засл. проф. М. С. Бокаріуса підготовано довідку і відскановані матеріали експертизи листа Наполеона Бонапарта, написаного 11.05.1813 р., який зберігається у рукописному фонді ЦНБ.
- ✓ Для Національного історико-культурного заповідника "Гетьманська столиця" (м. Батурин) довідка про книги з колекції К. Г. Розумовського у фонді ЦНБ.
- ✓ Для Інституту літературних досліджень Польської Академії наук (м. Варшава, Польща) довідка щодо історії унікального примірника, який зберігається у фонді книжкових пам'яток ЦНБ і містить додаткові рукописні аркуші з перекладом Олександра Горбунова 1835 р.: «Мицкевич А. Конрад Валленрод. Историческая повесть из литовских и прусских событий Адама Мицкевича / Адам Мицкевич ; перевел с польского Афанасий Шпигоцкий . – Москва : В Университетской типографии , 1832 . – VI, 96 с.»;
- ✓ Для Дослідницького Центру польської бібліографії імені Естрейхерів Ягеллонського університету (Республіка Польща) довідка про наявність у фондах бібліотеки видань Ю. Крашевського;
- ✓ На запит з Коледжу Королеви Марії Лондонського університету (Лондон, Велика Британія) підготовано довідку та відскановані статті про Клавдію Грос з газети «Северный курьер» (1899-1900 рр.) із фонду ЦНБ.
- ✓ Видання Шарля Сікара (Charles Sicard) (1773-1830), радника генерал-лейтенанта Дюка де Рішельє, автора перших книг про Одесу) у фонді ЦНБ (запит НБ ОНУ імені І. І. Мечникова).

- ✓ Підготовлена довідка про Фонд книжкових пам'яток ЦНБ для Музею історії ХНУ імені В. Н. Каразіна.
- ✓ Для польсько-німецького Європейського університету Віадрина у Франкфурті-на-Одері (Федеративна Республіка Німеччина) підготовано довідку і відскановано польський часопис «Sierp» (1923-1927 pp.) з фондів ЦНБ;

Для Національної бібліотеки Ізраїлю:

- ✓ «Театр мініатюр у Харкові у першій половині XX ст.»;
- ✓ «Літературні альманахи і збірники 1920-1930-х у фонді ЦНБ»;
- ✓ «Кінематограф на сторінках харківських часописів, 1896–1919» ;
- ✓ Харків'яни у спогадах Л. Яковлева «Штрихи к портретам» ;

Для Харківського науково-методичного центру охорони культурної спадщини.

- ✓ «Будівництво Головного корпусу Харківського університету у 1950-1960-ті роки», «Будинок Р. Френкеля на Пушкінській, 94» ;
- ✓ «Ректор Харківського університету В. Ф. Лаврушин».

Серед тематичних довідок, у т.ч., підготовано:

- ✓ Пошук і підбір історичних джерел для збору матеріалів про життя і діяльність представників знатного роду Капністів на території Харківської, Полтавської і Сумської областей;
- ✓ Альманахи 20-30-х pp. XX ст. у фонді книжкових пам'яток ЦНБ;
- ✓ Пошук театрознавчих статей в газеті «Красное знамя» за 1947 та 1952 pp.;
- ✓ Відомості про мистецтвознавця Михайла Степановича Павленка (1895-1942) та видання його творів у фонді ЦНБ;
- ✓ Наявність рукописів Ст. Яворського у фонді ЦНБ для Національного заповідника Києво-Печерська лавра;
- ✓ Пошук портретів Наполеона Бонапарта та Г. Р. Державіна (у молодому віці), В. С. Тамари у виданнях XIX початку XXст.;
- ✓ Пошуки бібліографічних відомостей про дитячу книгу Л. Квітко «Свято» (2-вид., Харків: Молодий більшовик, 1932), про автора та художника-оформлювача Д. Шавикіна;
- ✓ Портрет художниці М.Синякової;
- ✓ Прижиттєві видання С.А.Таранушенка у фонді ЦНБ;
- ✓ Пошуки відомостей про науковців XIX ст. медичного факультету Харківського університету;
- ✓ Укладання списку рідкісних видань праць філософів у фонді книжкових пам'яток.
- ✓ «Владислав Франковський і Харківський університет»;
- ✓ «Юрій Кнорозов — видатний етнограф та лінгвіст»;
- ✓ Архієпископ Іоан Шанхайський»;
- ✓ «М. Ф. Сумцов»;
- ✓ «Поляки—випускники медичного ф-ту Харківського Імператорського університету»;
- ✓ «Освітлення вулиць Харкова»;
- ✓ «Ботанік Андрій Бекетов та Харківський університет» та ін.

7.1 Формування інформаційної культури.

Згідно зі Стратегією розвитку ЦНБ на 2019–2025 рр., з метою популяризації бібліотечно-бібліографічних знань і підвищення інформаційної культури користувачів, удосконалення дослідницьких компетенцій студентів, аспірантів, сприяння формуванню академічної доброчесності, були запроваджені консультативні курси з користування міжнародними реферативними та повнотекстовими базами даних, використання міжнародних стилів і цитування. Значна кількість тем була пов'язана з питаннями культури інформаційної грамотності – міжнародні бібліографічні стандарти, вміння працювати з базами, до яких мають доступ користувачі ЦНБ, користування спеціальними інструментами (Publons та ResearcherID, Mendeley, EndNote Online) та ін. Користувачам пропонуються дистанційні курси для ознайомлення з вимогами державного стандарту та міжнародних стилів з оформлення посилань, бібліографічних описів та списків на платформі Moodle на сайті Консультативної служби з питань атестації здобувачів наукових ступенів та на сайті ЦНБ, а саме: особливості використання міжнародних стандартів з цитування та бібліографічних описів The Chicago Style, The Harvard Style (3 варіанти), The Vancouver Citation Style, The MLA (Modern Language Association) Style, міжнародний стиль цитувань OSKOLA.

2020 рік у плані проведення занять відрізнявся від попередніх років тим, що через карантин практично усі заняття проводилися віртуально з використанням ресурсів, які розміщені на сайті бібліотеки та університету.

Було продовжено роботу з розробки консультативних курсів як для здобувачів вищої освіти з оформлення кваліфікаційних праць так і для здобувачів наукових ступенів з оформлення наукових праць, за державними та міжнародними стилями оформлення наукових праць, посилань та бібліографічних списків. Бібліографи бібліотеки підготували презентації для проведення занять для користувачів бібліотеки.

У 2020 р. були проведені заняття за темами:

- заняття з підвищення кваліфікації з бібліотекознавства, бібліографознавства, сучасного стану бібліотечної справи, досвіду Центральної наукової бібліотеки університету для бібліотекарів закладів середньої освіти, лекція;
- заняття з підвищення кваліфікації з бібліотекознавства, бібліографознавства, сучасного стану бібліотечної справи, досвіду Центральної наукової бібліотеки університету для бібліотекарів закладів середньої освіти, презентація;
- заняття з підвищення кваліфікації з бібліотекознавства, бібліографознавства, сучасного стану бібліотечної справи, досвіду Центральної наукової бібліотеки університету для бібліотекарів закладів середньої освіти, лекція, екскурсія, дистанційний курс;
- заняття з оформлення посилань, бібліографічних описів та бібліографічних списків за вимогами ДСТУ 8302:2015 та стилю Американського інституту фізики до наукових праць для студентів 5-6 курсів, аспірантів та викладачів фізико-технічного факультету, презентація;
- заняття з інформаційно-бібліографічної грамотності (бібліографічні тематичні покажчики, укладання бібліографічних списків до кваліфікаційних праць) для студентів історичного факультету 1 курсу магістратури;
- заняття з інформаційно-бібліографічної грамотності (бібліографічні тематичні покажчики, укладання бібліографічних списків до кваліфікаційних праць) для студентів історичного факультету 4 курсу;

- для студентів 1 курсу філологічного факультету, 15 осіб, проведено заняття з роботи у електронному каталозі;
- заняття з Інформаційно-бібліографічної грамотності (структура, нормативна документація, правила користування, послуги ЦНБ) для студентів 4 курсу філософського факультету;
- заняття з Інформаційно-бібліографічної грамотності (пошук у каталогах за темами, укладання бібліографічних списків до кваліфікаційних праць) для студентів 4 курсу філософського факультету);
- заняття для вчителів зарубіжної літератури — слухачів курсів підвищення кваліфікації у Центрі післядипломної освіти Каразінського університету.
- «УДК – універсальна десяткова класифікація», Стиль АРА і ДСТУ 8302:2015 Бібліографічний опис ...» для студентів історичного факультету;
- «Стиль Vancouver» для студентів факультетів гуманітарного напрямку.
- «Стиль Harvard Reference Style» для студентів ф-ту іноземних мов, «Стиль АРА» для студентів юридичного ф-ту.
- «Стиль Harvard Reference Style» для студентів соціологічного ф-ту.
- «Стиль Vancouver» та «Стиль АІР» для студентів фізико-технічного ф-ту.

Проводились індивідуальні он-лайн консультації для працівників Консультативної служби з питань атестації здобувачів наукових ступенів, для викладачів медичного, історичного, геолого-географічного факультетів. Проведено 5 очних та 98 он-лайн консультацій з користування електронними ресурсами ЦНБ та з інформаційно-бібліографічної грамотності, з них біля 15 консультацій за темою державних та міжнародних стандартів з укладання бібліографічних описів та списків до дисертацій.

Працівниками бібліотеки проводилися консультування з питань користування науковими базами даних та ознайомчі заняття з пошуку наукової інформації в базах даних за темами:

- Робота й пошук наукової інформації в наукометричних та повнотекстових базах даних;
- Як впізнати «Хижацькі» журнали?;
- Основи роботи у Web of Science;
- Як підготувати статтю до публікації у міжнародному журналі?
- Створення акаунтів в Scopus та Web of Science;
- Особливості подання публікацій до міжнародних наукових видань;
- eLibraryUSA -ресурси для аспірантів та науковців;
- Бази даних у центрі “Вікно в Америку” для викладачів англійської мови та студентів факультету іноземних мов;
- Повнотекстові бази даних Academic OneFile, JSTOR, ProQuest Dissertations & Theses Database - джерело інформації для написання курсової та дипломної роботи.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Продовжувати надавати консультації з питань інформаційної грамотності;
- Проводити заняття згідно заявок факультетів;

- Активизувати інформаційну роботу щодо нових послуг, які надаються бібліотекою;
- Продовжити роботу зі створення презентацій для інформаційно-бібліографічних занять.

8. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА БІБЛІОТЕКИ

Культурно-просвітницький напрямок у діяльності бібліотеки вважається одним із основних, оскільки є складовою частиною виховної системи університету. Він впливає на гармонійний розвиток особистості, виховує принципи демократизму і колегіальності, академічної доброчесності, патріотизму, відкритість до міжкультурного діалогу, толерантність.

8.1 Книжково-ілюстративні виставки.

У межах урочистостей до 215-річчя університету у Музеї історії університету відбулося відкриття виставки **«Університетські скарби: колекції Каразінського XIX-XX ст.»** та презентація відеопроєкту **«Сучасні голоси університетської класики»**. Окремий стенд виставки присвячено Фонду книжкових пам'яток ЦНБ, який має статус національного надбання. 29.01.2020 р. у колонній залі Північного корпусу Каразінського університету була розгорнута масштабна книжкова експозиція **«Славетні сторінки Каразінського університету»**, один з розділів якої презентував рідкісні книги з історії університету. 30.01.2020 р. У ЦНБ відбувся круглий стіл, присвячений 215-річчю відкриття бібліотеки Харківського університету. Учасникам було представлено виставку перших надходжень рідкісних видань **«З цих книг починалася університетська бібліотека (перші надходження до книгозбірні)»**. 10.02.2020 р. у залі засідань Вченої ради університету відбувся круглий стіл **«В. Н. Каразін – вчений-енциклопедист»**. Для учасників бібліотекою було представлено виставку **«Автографи В. Н. Каразіна»**, на якій експонувалися листи В.Н. Каразіна та книги з його автографами, які зберігаються у Фонді книжкових пам'яток ЦНБ (додаток № 4).

Патріотичний напрямок залишається надалі пріоритетним напрямком у виставковій діяльності ЦНБ. Протягом року були організовані книжкові експозиції: **«Ода словникам» (До Дня української писемності та мови)**, **День пам'яті Героїв Крут «Заради нашого життя» (Героям Небесної Сотні)**, **«28 червня – День Конституції України»**, **«Тої слави козацької повік не забудемо...» (до Дня українського козацтва)**, представлено виставки до **«Дня вишиванки»**, до **Дня Незалежності України**, до **Міжнародного дня рідної мови**.

У лютому експонувалася виставка **«Заради нашого життя»**. Експозиція присвячувалася вшануванню подвигу учасників Революції гідності та увічненню пам'яті Героїв Небесної Сотні. На виставці було представлено понад 25 видань книг і журнальних публікацій, у тому числі випуски книги **«Майдан від першої особи. Регіональний вибір»**. Ці книги є складовою серії збірників **«Майдан від першої особи»**, що видається Українським інститутом національної пам'яті в рамках проекту **«Майдан: усна історія»**.

До Дня Незалежності України та Дня міста Харкова у культурно-діловому центрі **«Рубаненко і партнери»** відбулось урочисте відкриття документально-художньої виставки під назвою: **«Видатні земляки: рід Капністів»**, організованої творчим клубом **«Гостинна на Дворянській»**. ЦНБ Каразінського університету також долучилася до підготовки даної експозиції у процесі підбору і вивчення матеріалів про представників роду Капністів і виступила одним із співорганізаторів виставки.

Ще однією з пріоритетних тем виставкової роботи є історія університету, науковий і творчий шлях учених, вихованців Харківського університету. За звітний період були ор-

ганізовані виставки «Харківський університет-сторінки історії», «Університетські імена у назвах вулиць Харкова», виставки, присвячені вченим: до 230-річчя від дня народження П.П. Гулака-Артемовського. Рідкісні видання творів», «Книги жінок-науковців Харківського університету: до Міжнародного дня жінок і дівчат в науці», «До 125 р. від дня народження Андрія Петровича Ковалевського (1895-1969), етнографа, сходознавця, професора Харківського університету» та багато ін.

Президентом України 2020/2021 навчальний рік було оголошено Роком математичної освіти в Україні. До цієї дати було підготовлено цикл виставок: «Становлення математичної науки у Харківському університеті (1805-1917), «Математичне відділення Харківського університету у XX столітті (1917-1961). «Генії математики», «Бернштейн Сергій Натанович (1880-1968), видатний математик, професор Харківського університету», «255 років від дня народження Тимофія Федоровича Осиповського (1765-1832), математика, ректора Харківського університету».

Декілька років поспіль ЦНБ плідно співпрацює з фізичним факультетом. Спільно з кафедрою експериментальної фізики фізичного факультету була організована виставка «Іван Пулюй: Життя в ім'я науки», на якій крім книг та ілюстрацій експонувалися унікальні фізичні прилади XIX ст.

Експонуються виставки-персоналії про життя і творчість письменників. Такі експозиції знайомлять читача не лише з літературним доробком, який залишив письменник чи поет, а й розповідають, якою людиною він був, які мав особисті досягнення, особисте життя.

Це виставки присвячені таким письменникам як, В.А. Симоненку, Джеральду Даррелу, В.З. Нестайку, Я.Л. Ларрі, М.Т. Рильському, О. Забужко та багато ін.

Були представлені великі експозиції, присвячені дню народження українського пророка Тараса Шевченка та до дня народження української поетеси, культуролога, громадського діяча Ліни Костенко.

Проблема дбайливого ставлення до природи з кожним роком стає актуальною. Книжкові експозиції, що були представлені цього року, за мету ставили виховання у молоді бережливого ставлення до природи, підвищування рівня екологічної культури.

До Дня українських бібліотек, 30.09.2020 р., у приміщенні історичної будівлі ЦНБ Каразінського університету (вул. Університетська, 23) експонувалася виставка українських кириличних видань XVI-XVII ст. надрукованих кирилицею – старослов'янською азбукою, створеною просвітниками IX ст. Кирилом та Мефодієм.

Колекція кириличних стародруків ЦНБ XVI-XVII ст. нараховує 117 одиниць зберігання, з них: 9 прим. видань XVI ст. і 112 прим. видань XVII ст. Надруковані вони в Києві, Львові, Чернігові, Кутейно, Могильові, Москві, Новгород-Сіверському та Стратині. Колекція складається з примірників богослужбової та богословської літератури старослов'янською і польською мовами. Найдавнішими кириличними книгами, надрукованими на території України, в колекції університетської бібліотеки є видання друкарні м. Острога, що була заснована за ініціативи та на кошти православного князя Костянтина Острозького. У ЦНБ зберігається 5 першодруків одного з перших друкарів Івана Федорова. На виставці представлені «Острозька Біблія» (Остріг, 1581) – перше повне видання Біблії та «Новий Завіт» і «Псалтир» (Остріг, 1580).

У рамках заходів до Всеукраїнського дня бібліотек було розгорнуто ще дві книжкові виставки: «Дарую бібліотеці університету...» та «Книги з дарчими написами».

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Розкриття змісту інформаційних ресурсів ЦНБ шляхом підготовки виставок згідно з Календарем пам'ятних дат України;
- У рамках відзначення 30-річчя Незалежності України підготувати цикл виставок.
- Підготувати цикл виставок до 35-роковин Чорнобильської катастрофи;
- Продовжувати цикл експозицій, присвячений видатним вченим-математикам університету;
- Спільно з філологічним факультетом підготувати заходи, присвячені 100-річчю від дня народження Станіслава Лема.

8.2 Віртуальні виставки

Карантин змінив плани виставкової роботи бібліотеки. У зв'язку з карантином більше уваги приділялося організації віртуальних виставок.

У 2020 році була організована 21 віртуальна виставка (додаток № 5), на цих виставках було представлено понад 800 документів, які демонструються на сайті бібліотеки і на сторінках ЦНБ у соціальних мережах.

ПЛАНУЄТЬСЯ: підготувати 20 віртуальних виставок у першому півріччі, 12- другому півріччі.

8.3 Художні виставки

У січні продовжувала працювати виставка з циклу «Видатні земляки», присвячена професору, видатному архітектору Харківського університету **Євгену ВАСИЛЬЄВУ (1778–1833)**, яка була організована спільно з творчим клубом «Гостинна на Дворянській». Виставка знайомила глядачів з історією створення знакових архітектурних об'єктів за проектами Є. Васильєва.

З 15 лютого по 3 березня відвідувачі бібліотеки мали можливість познайомитися з роботами випускників Харківського художнього училища 2019 року, які демонструвалися на виставці **«У світі театру»**. Увазі глядачів були представлені ескізи і ляльки до театральних вистав. На виставці були представлені ескізи оформлення і ляльки до вистав за творами Вільяма Шекспіра, Хуліо Кортасара, Льюїса Керрола, Леоніда Філатова, Карло Гоцці, Федеріко Гарсія Лорки, Миколи Гоголя та ін.

З березня демонструвалася експозиція художніх робіт відомого харківського художника, члена Національного союзу художників України **Михайла АЛАТАРЦЕВА**.

8.4 Масові заходи

Карантин обмежив масові заходи, що активно проходять у бібліотеці.

Відбулися такі культурно-просвітницьких заходи:

- ✓ у січні – творча зустріч з українською журналісткою **Іриною Славінською**, на якій журналістка презентувала збірку есеїв **«Мої запасні життя»**. Книжка увійшла до списку Премії «Книга року ВВС-2019» у категорії «Есеїстика» та до списку Премії імені Юрія Шевельова
- ✓ до 1 березня, коли у Болгарії відзначають свято народного календаря – прихід весни, під назвою – «Баба Марта», було організовано майстер-клас з виготовлення ма-

ртениць, який був підготовлений доцентом кафедри туристичного бізнесу та країнознавства кандидатом історичних наук Наталею Аксьоною. Мета заходу – ознайомлення з ідеєю національного відродження Болгарії та культурними цінностями болгарського народу. Організаторами заходу також виступила організація «Благодійний фонд імені Іоанна Рильського»;

- ✓ у жовтні у Кирило-Мефодіївському центрі пройшло чергове засідання **клубу «Слов'янські виміри»**, присвячене національному святу Болгарії — Дню народних будителів, що присвячений Дню визволення Болгарії з-під османського гніту;
- ✓ творча зустріч з кураторами та авторами виставки **«У світі театру»**. У заході взяли участь випускники Харківського художнього училища 2019 року, художній керівник Шигімага Тарас Петрович, студенти університету і працівники бібліотеки;
- ✓ презентація перевидання праці **Дмитра Багалія «Історія Слободської України»**. У презентації брали участь кандидат філософських наук доцент кафедри теорії культури і філософії науки Каразінського університету, відомий видавець О Олександр Савчук, український історик, доктор історичних наук, випускник університету Володимир Маслійчук, кандидат історичних наук, директор Центру українських студій імені Д. І. Багалія, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Тарас Чугуй.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Продовжувати співпрацю з членами Харківської спілки художників України;
- Організовувати спільні заходи з Харківським міським товариством греків «Геліос» та Фондом Грецької культури, які присвячені 200 річчю- Грецької революції.
- Співпрацювати з творчими організаціями, з метою популяризації історії міста, у т.ч., з культурно-діловим центром «Рубаненко і партнери».

9. НАУКОВА РОБОТА

Працівники бібліотеки поєднують у своїй науковій роботі бібліотечно-бібліографічну практику з історико-книгознавчими дослідженнями, здійснюють виявлення, формування, зберігання, наукове опрацювання та дослідження фонду стародрукованих книг і рідкісних видань XIX–XX ст., працюють над збереженням фонду, у т.ч. електронних видань, створюють покажчики, представляють дослідження у фахових виданнях, організують і беруть участь у наукових семінарах і конференціях.

З нагоди 215-річчя від дня заснування університету і бібліотеки окремий випуск **«Бібліотечного вісника»**, фахового періодичного науково-теоретичного часопису, що видається Національною бібліотекою України імені В. Вернадського і в якому висвітлюються актуальні проблеми бібліотечно-інформаційної діяльності, бібліографознавства, книгознавства, соціальних комунікацій у бібліотечно-інформаційній галузі, був присвячений ЦНБ, У третьому номері опубліковано 12 статей фахівців бібліотеки. Для представлення статей у окремий випуск було проведено організаційну та редакторську роботу. Також у часопису було представлено статтю колеги з бібліотеки Ягеллонського університету, присвячену співпраці з бібліотеками України.

Усього протягом року у різних виданнях було представлено 42 статті фахівців ЦНБ, (додаток №6), у т.ч. підготовано матеріали до видання тематичного українсько-польського календаря на 2021 рік про відомих харківських лікарів польського походження та проведено роботу щодо видання IX–X випусків Польського Альманаху за матеріалами симпозіумів, які проходили в університеті та підтримуються Генеральним консульством Республіки Польща у Харкові. До «Бібліотечної енциклопедії Харківщини» підготовано 2 статті.

Підготовлено 3 статті для книги-календаря на 2021 рік «Великі Земляки: рід Капністів», серію яких щорічно видає культурно-діловий центр корпорації «Консалтингова група «Рубаненко і партнери». Тематика статей, які написали М.І.Боброва і І.І. Кононенко: «Капністи і Полтавщина», «Капністи в ЦНБ Каразінського університету», «І. І. Капніст». Підібрано ілюстративний ряд.

Прийнята до друку стаття Н. В. Проць «Колекція світлин останньої чверті XIX – початку XX ст. у фондах Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: проблема вивчення та розкриття» (планується друк у «Віснику Львівського університету. Серія книгознавство»).

Фахівці бібліотеки брали активну участь у експертних он-лайн засіданнях Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти на яких проводилися акредитування освітньо-наукових програм рівня PhD, освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти. Були підготовані довідки та презентації, щодо забезпечення спеціальностей фаховими періодичними виданнями, друкованими та електронними навчальними посібниками, науковою літературою, електронними базами даних, з організації роботи бібліотеки у дистанційному режимі, надання сервісних послуг аспірантам, бакалаврам і магістрам.

9.1. Науково-організаційна робота

Одним із напрямків наукової роботи є участь фахівців бібліотеки у наукових конференціях, семінарах, круглих стола тощо. За рік працівники ЦНБ взяли участь у 9 заходах, із них у 5 міжнародних (додаток № 7).

У січні 2020 року було проведено круглий стіл **«Для распространения наук и просвещения...»: 1805-2020!»**, присвячений 215 річниці від дня відкриття бібліотеки. У заході взяли участь 120 осіб, серед них Вента Коцере, директор Академічної бібліотеки Латвійського університету, студенти університету, працівники бібліотек Харківського методичного об'єднання, громадських і культурних організацій Харкова.

29.02.2020 р. у Харківській обласній філармонії відбулася **«XIV ніч історії Харкова. (Місто, про минуле якого можна говорити нескінченно)»**. З лекцією **«Ніч. Вулиця. Ліхтар... Бібліотека: перша університетська книгозбірня Харкова»**, яка була прочитана в органній залі Харківської філармонії у 22.30-00.00 год – виступила директор ЦНБ І. Журавльова.

В умовах карантинних обмежень усі подальші заходи відбувалися в режимі он-лайн.

17-18.11. 2020 р. у ЦНБ на платформі Zoom відбувся VII Міжнародний науковий семінар **«Ad fontes: наукові дослідження книжкових пам'яток та рідкісних видань»**. Організаторами виступили: ЦНБ Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, Харківське обласне відділення ВГО Української бібліотечної асоціації. У заході взяли участь учені та бібліотекарі з України, Італії, Болгарії, Казахстану, Польщі, Великої Британії, США.

Вперше у семінарі брали участь: монсеньор Франческо Браскі, професор Міланського католицького університету, директор відділення славістики Амброзіанської бібліотеки (Мілан, Італія), Дональд Рейфілд, професор-емерит Коледжу Королеви Марії Лондонського університету (Лондон, Велика Британія), доктор Катя Рогачевська, провідний куратор слов'янських і східно - європейських досліджень колекцій Британської бібліотеки (Лондон, Велика Британія), Клер Маннінг, випускниця програми імені Фулбрайта (Оклахома, США). Серед закордонних партнерів бібліотеки у семінарі брали участь: доктор Сілвія Найденова, директор Центральної бібліотеки Болгарської Академії наук, (Софія, Болгарія), Вацлав Валецькі, професор, доктор габілітований, керівник Дослідницького центру польської бібліографії імені Естрейхерів Ягеллонського університету (Краків, Республіка Польща.) У зустрічі-діалогі **«Міський ретро-детектив або детектив у місті»**, брала участь відома харківська письменниця Ірина Потаніна (програма додається, додаток №8)

Прослухали семінар майже 80 осіб. 65 учасників отримали сертифікати учасника семінару, доповідачам відправлені подяки. Більшість презентацій розміщено на сайті ЦНБ у розділі eKhNUIR – Електронний архів університету за посиланням <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/15945>

У форматі он-лайн, у листопаді відбулася друга конференція із циклу **«Бібліотека I покоління: виклики, проєкції, очікування»**. У рамках заходу відбувся майстер-клас професора, доктора наук, віце-президента Української PR-ліги Олени Дерев'янка, за темою **«Сучасна бібліотека і репутаційний менеджмент»** та круглий стіл **«Покоління «Z» та покоління «А» – завдання для бібліотек»**. Співорганізаторами конференції також виступили: НТБ Національного університету «Львівська політехніка», університетські бібліотеки Харківського методичного об'єднання, Харківське обласне відділення Української бібліотечної асоціації (додаток № 9).

У квітні-червні 2020 року працівники брали участь в онлайн-конференціях **«Бібліотеки в умовах пандемії COVID-19»**; **«Як організувати віддалену роботу колективу**

університетської бібліотеки в умовах невизначеності», «Практика віртуального інформаційно бібліографічного обслуговування».

У вересні брали участь у ХІ Львівському міжнародному бібліотечному форумі, у листопаді у конференції НТБ КПІ імені Ігоря Сікорського «Стратегії розвитку бібліотек: від ідеї до втілення». З доповіддю «Як надихнутися для впровадження стратегічних змін у бібліотеці?» виступила директор ЦНБ Ірина Журавльова. Молоді працівники бібліотеки Г. Гребнева, С. Коваленко, К. Лискова брали участь у дискусії та обговоренні доповідді.

Фахівці бібліотеки брали участь у вебінарах Європейського бюро бібліотечних, інформаційних і документаційних асоціацій (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations); у вебінарі Програми «Волонтери ООН в Україні» – Big Talk "UN Volunteers – Together We Can" (Велика розмова з Волонтерами ООН); у вебінарі Futureproofing STEM courses to create world-class digital teaching and learning (Майбутні курси STEM для створення цифрового навчання та навчання світового класу) – організатор: King's College London; Disability Advocacy, One Note at a Time («Кожна нова нота відстоює інтереси осіб з обмеженими можливостями») – організатор: IVLP, USA; у вебінарах, що були організовані Центром неперервної культурно-мистецької освіти НАКККиМ – Академічна протидія гібридним загрозам: освітня складова.

В онлайн-конференціях в межах проведення громадського обговорення проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (нова редакція), що була організована Міністерством культури та інформаційної політики України та Українською бібліотечною асоціацією брали участь бібліотекарі ЦНБ. До нової редакції Закону було підготовлено пропозиції і надіслано до Міністерства культури та інформаційної політики України.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Спільно з Науковою бібліотекою ОНУ імені І. І. Мечникова, НТБ Національного університету "Львівська політехніка", НТБ Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Харківським методичним об'єднанням університетських бібліотек, Полтавським обласним методичним об'єднанням бібліотек ЗВО III–IV рівнів акредитації, Харківським обласним відділенням (філія) ВГО «Українська бібліотечна асоціація», Американськими Радами з міжнародної освіти в Україні «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» організувати та провести III науково-практичну конференцію з циклу «Бібліотека I_покоління: виклики, проєкції, очікування» з темою 2021 року **«Шляхом до істини...» або про вплив бібліотекарів на академічну доброчесність в освітньому та науковому середовищі університету**. Час проведення: травень, жовтень.

9.2. Науково-дослідницька робота

Продовжувалася робота з Фондом книжкових пам'яток, яка традиційно була спрямована на збереження, вивчення й розкриття фонду стародруків, колекцій рідкісних та цінних видань, часописів, рукописів та архівних документів.

Завдяки підтримці МОН України, проводиться постійна робота зі збереження наукового об'єкту, що має статус національного надбання «Фонд книжкових пам'яток Цент-

ральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна».

У 2020 р. проведено реставрацію трьох українських рукописів та трьох українських стародруків XVI-XVIII ст., з дотриманням національних і світових норм збереження рукописного надбання у Центрі консервації і реставрації Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Українські рукописні книги та стародруки з фонду ЦНБ є унікальними пам'ятками писемності і культури, документами великого історико-культурного значення та представляють значний інтерес для вивчення історії України. Більшість творів, що входять до складу рукописних збірок, не були надруковані і тільки завдяки їх спискам збереглися пам'ятки української писемності.

Важливим є застосування превентивних заходів зі збереження документів: продовжується створення цифрових копій перших харківських газет XIX- поч. XX ст. «Южный край», «Харьковские губернские ведомости» та ілюстрованих додатків до них з метою подальшої консервації оригіналів для їх збереження, а також забезпечення вільного доступу до їх повних текстів через Інтернет для використання у наукових дослідженнях істориків, краєзнавців та інших не тільки в Україні, а й за її межами. Оцифровано, розпізнано тексти з особливою орфографією (з «ять») та представлено створену цифрову колекцію газет (48 015 сторінок) у відкритій повнотекстовій базі даних з пошуком у текстах за ключовими словами «Електронний архів оцифрованих періодичних видань ЦНБ Karazin.Back2News» (<http://karazin.back2news.org/>) на сайті бібліотеки у вільному доступі. Проект «Електронний архів оцифрованих періодичних видань ЦНБ Karazin.Back2News» є унікальним досвідом для бібліотек України, має дуже перспективний характер та потребує продовження.

Для наповнення ресурсної повнотекстової електронної колекції та підготовки в подальшому бібліографічного видання **«Харківський університет на сторінках харківських газет»** продовжувалась робота з аналізу і систематизації матеріалу, який стосується історії Харківського університету: огляди, нариси, статті, оголошення, статистичний матеріал, хронологічні замітки, події. Для цього переглянута газета «Харьковские губернские ведомости» за 1869-1914 рр. Виділено рубрики: ювілеї, річниці факультетів та університету, викладачі, лекції, іспити, захисти дисертації, нагороди і грамоти, студентство, пам'ятник В.Н. Каразіну тощо.

Працівниками бібліотеки проведено книгознавче дослідження рідкісних видань видатних математиків, праці яких зберігаються у фонді книжкових пам'яток. Зроблено по-примірниковий опис унікальних книг XV-XVII ст. Євкліда, Віета, Ферма, Декарта, Ньютона, Ампера, на основі чого підготовано **статтю «Музика розуму»: книги видатних математиків у фонді ЦНБ Каразінського університету».**

Продовжується дослідження результатом яких буде написання статей у 2021 р.:

- Фонди Центральної наукової бібліотеки, як джерело до вивчення соціально-економічної історії дворянства Харківської губернії.

- Книги видавництва «Аквілон» (20-ті роки XX ст.) у фондах ЦНБ.
- Співець української старовини – Микола Семенович Самокиш у ЦНБ.
- Літературні альманахи і збірники 1920-1930-х років у фонді Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна.

- Книги серії «Театральна бібліотека» видавництва «Рух»: принципи відбору та читачке призначення.
- Видавнича діяльність харківських театрів 1920-х–1940-х років.
- Життя та доля української письменниці Інни Мельницької.

Також продовжується дослідження з документами Великої Французької революції, що зберігаються у ЦНБ.

Підготовані до друку бібліографічні покажчики «Ілля Ілліч Мечников – видатний вчений, вихованець Харківського університету», «Ігор Леонідович Михайлин – професор Харківського університету», «Вчені університету – Юрій Володимирович Буйнов».

Вийшли друком видання, у яких брали участь фахівці бібліотеки:

- **Біобібліографія К. Е. Гриневича // ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ : Пам'яті К. Е. Гриневича : [збірник : стаття С. В. Дьячкова, О. А. Ручинської ; праці К. Е. Гриневича ; біобібліографія К. Е. Гриневича]. – Харків : ФОП Олехнович, 2020. – С. 115–142.**
- **Основні праці кандидата філологічних наук А. А. Сагаровського. Література про А. А. Сагаровського / біобіогр. ред. С. Б. Глибицька // Культурна спадщина Слобожанщини : зб. наук. ст. Охорона культурної спадщини і музейна справа. – Харків, 2020. – Число 46. – С. 153–158.**

Продовжується застосування превентивної, фазової консервації: придбання папок, футлярів, коробок, контейнерів, що дозволить забезпечити технологію зберігання унікальних документів, так як це практикується в найкрупніших світових бібліотеках. Понад 300 футлярів з особливого безкислотного картону придбано для дбайливого зберігання періодичних видань, книг, документів з фонду книжкових пам'яток.

Суттєво модернізовано реставраційну майстерню бібліотеки, шляхом обладнання, яке необхідне і застосовується для проведення превентивних заходів збереження унікальних документів. Зараз у бібліотеці представлено спецустаткування:

- Реставраційна лампа LL 318 з лінзою 3 діоптрії і 2 вимикачами денного світла і UV лампою, 2 шт.;
- Сушарка великої ємності. Розмір полиці 990 x 675 мм;
- Сушарка великої ємності з двома рядами полиць Dual Dry Stand;
- Сушарка CeibaDry – настільна;
- Камера для зволоження та дезінфекції CeibaWet у комплекті з витяжним пристроєм з Нера carbon фільтром;
- Надставка з системою всмоктування і підсвіткою NNP3L (46 x 62 см) у комплекті з витяжним пристроєм ALTO ATTIX 360.11;
- Стіл-ванна низького тиску BT1510 у комплекті з витяжним пристроєм ALTO ATTIX 360.11;
- Машина гільйотинна паперорізальна EBA/IDEAL 4705 у комплекті з: марзан для IDEAL 4705, 668 мм-2 шт.; ніж для IDEAL 4700/4705/4810/4850; стенд до гільйотинних паперорізальних машин EBA/IDEAL 4705 та ін.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Продовжувати роботу, яка спрямована на збереження, вивчення й розкриття фонду стародруків, колекцій рідкісних та цінних видань, часописів, рукописів та архівних

документів. Проводити книгознавче дослідження фонду книжкових пам'яток ЦНБ: вивчення і розкриття провенієнцій – рукописних записів, маргіналій, екслібрисів, штемпелів, печаток

- Провести реставрацію п'яти українських стародруків XVI-XVIII ст., з дотриманням національних і світових норм збереження рукописного надбання у Центрі консервації і реставрації Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
- Провести реставраційні роботи мап, що зберігаються у бібліотеці.
- Продовжувати реставраційні роботи з газетами, що входять до фонду національного надбання.
- Спільно з Науковою бібліотекою Ніжинського педагогічного університету імені Миколи Гоголя почати роботу над опрацюванням бібліотеки Стефана Яворського, що зберігається у ЦНБ.
- Розглянути питання щодо співпраці з Національним історико-культурним заповідником «Гетьманська столиця» над спільним дослідженням книжкового зібрання гетьмана Кирила Розумовського, що зберігається у фондах ЦНБ.

Продовжувати роботу над покажчиками:

- «Біобібліографічний словник вчених Харківського університету. Т. 3: Філологи. XX – початок XXI століття. Вип. 2. Факультет іноземних мов. Навчально-науковий інститут міжнародної освіти. (у минулому – Підготовчий факультет для іноземних громадян)
- «Каталог дисертацій, що захищені у Харківському університеті (1981-2010);
- «Історія драматичного театру в Харкові. Ч. 1. 1791–1917» (2-ге видання, сумісний проект відділу україніки ХГНБК та ЦНБ);
- «Польська художня література XIX ст. у фондах ЦНБ» = «Polska literatura piękna XIX wieku w funduszach biblioteki»
- «Література з історії та культури Польщі у фондах ЦНБ» = «Literatura na temat historii i kultury Polski w funduszach biblioteki»
- «Василь Назарович Каразін» (1773-1842). До 250- річчя від дня народження.
- «Покажчик змісту «Вісників Харківського національного університету імені В.Н Каразіна»
- «Видатні славісти Кульбакін С. М. і Погодін О. Л.: до 150 річчя від дня народження» (уклад./голов. бібліотекар О. С. Журавльова, голов. бібліограф Ю. Ю. Полякова)
- Наукові праці Ю. В. Кнорозова у фонді ЦНБ : біобібліогр покажчик (уклад./гол. бібліограф Ю. Ю. Полякова.
- Роботи працівників ЦНБ;
- Продовжувати участь у корпоративному цифровому проєкті «Бібліотечна енциклопедія Харківщини»

Завершити роботу над укладанням покажчиків у 2021 р.:

1. Шрамко Борис Андрійович : біобібліогр покажчик / уклад. С. Р. Марченко.
2. Харківська школа історичної болгаристики (до 175-річчя наукової традиції) (спільно з Центром болгаристики і балканських досліджень ім. М. Дрінова та історичним факультетом/уклад. гол. бібліотекар О. С. Журавльова)

3. Максим Максимович Ковалевський : біобібліогр. покажч. / авт. передм. д-р іст. наук, проф. О. М. Богдашина ; уклад. О. М. Богдашина ; бібліогр. ред. С. Б. Глибицька. Харків : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.
4. Сергій Михайлович Куделко : біобібліогр. покажч. / уклад. С. Б. Глибицька ;
5. Україномовна книга XIX – поч. XX ст. у фондах Центральної наукової бібліотеки : бібліогр. покажч. / уклад. А. В. Євтушенко

Спільно з кафедрою зарубіжної літератури філологічного факультету університету підготувати видання :

Плутарх. Порівняльні життєписи (фрагменти, коментар) / авт.-укладач О. В. Сучалкін. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 120 с. – (Вибрані фрагменти грецьких авторів).

9.3. Науково-методична робота

Науково-методична робота бібліотеки спрямована на сприяння науковій діяльності фахівців, розвитку їх творчої ініціативи, удосконаленню бібліотечно-інформаційних послуг на основі використання інформаційних технологій. Фахівці науково-методичного відділу забезпечують інформаційну підтримку, консультативну допомогу і обслуговування бібліотечних працівників ЦНБ і бібліотек харківського методичного об'єднання.

У звітному році у відділі відбулися кадрові зміни. З листопада 2020 року відділ очолила Л.І.Подзолкова.

Протягом року було надано **278** методичних консультацій, у т.ч.,

- «Виконання статистичних показників в умовах карантину»;
- «Як користуватися нормами часу на основні бібліотечні процеси при переведенні на іншу посаду або до іншого відділу»;
- «Діючі та скасовані нормативні документи»;
- «Як налагодити професійне обслуговування в нових реаліях життя»;
- Типові помилки у звітах бібліотек;
- Термін надання планово-звітної документації тощо.

До Науково-методичного відділу Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка було зібрано, підготовано та надіслано інформацію:

- Зауваження і пропозиції до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- Коротке опитування щодо керівництва та працівників університетських бібліотек. – для дискусії "Університетські бібліотекарі – хто це?", що відбулася в межах XI Львівського міжнародного бібліотечного форуму (15-20 вересня 2020 р.);
- Уточнення даних щодо участі бібліотек ЗВО Харківського зонального методичного об'єднання у корпоративних проєктах.

До НМВ ХДНБ імені В.Г. Короленка було сформовано і надіслано **"Зведений план науково-методичної та науково-дослідної діяльності бібліотек – методичних центрів та громадських бібліотечних об'єднань м. Харкова на 2020 рік"**. ЦНБ приймає участь, як член УБА секції науково-методичної та науково-дослідної роботи Харківського обласного відділення (філії) ВГО «Українська бібліотечна асоціація».

Підготовано та розміщено на сайті ресурс «Зведений каталог періодичних видань, які бібліотеки ЗВО м. Харкова передплатили у 2020 році» - це 30 бібліотек ЗВО міста різного відомчого підпорядкування і форм власності.

Щоквартально, до ХДНБ імені В. Г. Короленка надавалися відомості до БД «Соціальні комунікації: зведений каталог надходжень до бібліотек Харкова». У грудні відбулося онлайн засідання членів робочої групи бібліотек-учасниць цього проєкту, на якому були заслухані підсумки роботи з БД, обговорені ряд проблем, перспектив та можливостей корпоративного проєкту. Акцентовано увагу на активізації заходів реклами ресурсу, зокрема на Фейсбуці представлена презентація про БД.

Працювала «Робоча група з перегляду та впровадженню норм часу на основні бібліотечні процеси ЦНБ Каразінського університету». Група експертувала й надавала пропозиції щодо зміни тих процесів, які пов'язані з обслуговуванням користувачів. Так у відділі навчальної літератури переглянута низка процесів з надавання довідки про наявність документів у фонді ЦНБ, оформлення фонду, обслуговування користувачів.

На підставі листа Міністерства соціальної політики України від 12.08.2020р.

№ 3501-06/219 «Про розрахунок норми тривалості робочого часу на 2020 рік» для відділів ЦНБ підраховано бюджет робочого часу на 2021 рік.

У рамках проєкта «Єдина картка читача» зібрані оновлені дані про бібліотеки ЗВО для «Віртуальної мапи учасників проєкту».

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Провести інвентаризацію та оптимізацію фонду науково-методичної літератури;
- Активізувати роботу зі сторінкою Методичного об'єднання на сайті ЦНБ та в соціальних мережах;
- Робота над удосконаленням щодо впровадження норм часу на основні бібліотечні процеси ЦНБ: розглянути зміни норм часу у секторі електронної реєстрації користувачів, відділі читальних залів, відділі навчальної літератури.

9.3.1. Рада ЦНБ з наукової та методичної роботи

Протягом 2020 року на 6 засіданнях Ради з наукової та методичної роботи ЦНБ обговорювалися наступні методичні питання:

- Про підготовку статей до «Бібліотечного вісника»;
- Організація роботи ЦНБ в умовах карантину 2020 р.;
- Про підготовку до запису та початок обслуговування першого курсу у 2020 р.;
- Про рекомендацію до друку видань бібліотеки та статей працівників.;
- Про підготовку до видання бібліографічних покажчиків.;
- Про підготовку до проведення семінарів та конференцій ЦНБ;
- Інформаційно-консультаційні послуги ЦНБ для студентів, аспірантів, науковців університету on line;
- Про підготовку до семінару «Ad fontes»: наукові дослідження книжкових пам'яток» та конференції «Сучасна бібліотека і репутаційний менеджмент»;
- Про платні послуги ЦНБ;

Були оновлені, розроблені, обговорені й прийняті документи:

- Положення про Центральну наукову бібліотеку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»
- «Положення про відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»
- «Положення про відділ читальних залів Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»
- «Положення про Електронну бібліотеку ЦНБ»
- «Положення про сектор міжкультурного діалогу та проєктної діяльності Центральної наукової бібліотеки»

ПЛАН роботи на 1 півріччя 2021 р.

Дата	Питання	Готують питання	Доповідають
26 січня	Затвердження Плану роботи Ради з наукової та методичної роботи ЦНБ на 2021 р.	Мохонько В.Г. Бабічева О.Г Малиновська В.М.	Малиновська В.М.
26 січня	Про виставкову роботу ЦНБ в умовах карантину.	Байрамова К.І. Боброва М.І.	Байрамова К.І.
23 лютого	Про організацію та ведення власних баз даних у ЦНБ	Самохвалова О.Ю. Давидова А.О.	Самохвалова О.Ю. Давидова А.О.
23 лютого	Про роботу кураторів ЦНБ у дистанційному режимі	Група кураторів	Коваленко С.
23 лютого	Затвердження тематики занять з використання баз даних.	Донець В.В. Лискова К.А. Прокопенко Н.В.	Донець В.В.
23 лютого	Про організацію занять зі студентами з академічної доброчесності	Давидова А.О. Лискова К.А.	Давидова А.О.
23 березня	Про організацію роботи з аспірантами	Короткова Л.Б. Прокопенко Н.В. Лискова К.А.	Бабічева О.Г.
23 березня	Про підготовку бібліографічних покажчиків Затвердження плану наукових публікацій для фахових видань	Давидова А.О. Боброва М.І. Малиновська В.М.	Давидова А.О. Малиновська В.М.
23 березня	Про порядок оформлення заміни книг втрачених користувачами	Корсікова С.І. Рибась Н.І. Гужва А.А. Петрова О.	Мохонько В.Г.
27 квітня	Про підготовку конференції 2021 р.	оргокомітет	Малиновська В.М.
27 квітня	Про міжнародну діяльність ЦНБ	Лискова К.А. Страшнюк Й.С.	Лискова К.А.
25 травня	Паспорт на електронний каталог: зміни та доповнення	Богатирьова Л.Г. Бондаренко І.А.	Бабічева О.Г.
25 травня	«Інструкція щодо ведення авторитетного файлу «Вчені ХНУ імені В. Н. Каразіна»	Давидова А.О.	Давидова А.О.
22 червня	Нова редакція Інструкції «Шлях доку-	Богатирьова Л.Г.	Бондаренко І.А.

Дата	Питання	Готують питання	Доповідають
вня	менту у процесі обробки»	Бондаренко І.А.	
22 чер- вня	Про перебіг переобліків фондів ЦНБ	Фондоутримувачі	Мохонько В.Г.
22 чер- вня	Звіти про виконання рішень Ради	Малиновська В.М.	Зав. відділами

9.3.2. Діяльність Харківського методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти

ЦНБ Каразінського університету очолює Харківське зональне методичне об'єднання бібліотек закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації – це 33 бібліотеки ЗВО державної форми власності Харківської, Полтавської і Сумської областей. Головне завдання ЦНБ як методичного центру – надавати постійну науково-методичну та організаційну підтримку інноваційній діяльності бібліотекам закладів вищої освіти регіону у співпраці з Українською бібліотечною асоціацією та професійними бібліотечними об'єднаннями.

За звітний період було проведено два засідання директорів бібліотек закладів вищої освіти Харківського зонального методичного об'єднання, де розглядалися підсумки роботи Об'єднання, питання професійного розвитку персоналу бібліотек Об'єднання, нові нормативні документи з бібліотечної справи, підсумки конкурсу «Бібліотекар року», виконання статистичних показників роботи бібліотек в умовах карантину, проведення та участь у конференціях, семінарах тощо.

Фахівці Об'єднання брали участь в організації і проведенні засідання експертної комісії XXI обласного конкурсу «Вища школа – кращі імена» за номінацією «Директор (завідувач) бібліотеки», 11 грудня 2020 року.

«План проведення науково-практичних конференцій, семінарів, нарад тощо для персоналу бібліотек Харківського методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації на 2021 рік. та зведена за 33 бібліотеками Об'єднання «Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотек закладів вищої освіти Об'єднання за 2020 рік», а також аналітичний текстовий звіт-план діяльності бібліотек закладів вищої освіти методичного об'єднання на 2020-2021 рік., формуються і також надсилаються до Науково-методичного відділу Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка в електронному та друкованому вигляді.

У 2020 році у щорічному конкурсі «Бібліотекар року» було представлено дев'ять конкурсних робіт, шістнадцять конкурсанти з шести бібліотек. Усі представлені матеріали були надіслані членам журі для ознайомлення. 29 грудня 2020 року відбулося онлайн засідання журі, на якому були підведені підсумки конкурсу Харківського зонального методичного об'єднання.

Переможницею конкурсу стала учений секретар Науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету імені М. Є. Жуковського «ХАІ» Ірина Олійник за монографію «Професор Й. Г. Неман». Інші учасники отримали «Дипломи лауреатів конкурсу» в різних номінаціях. Зокрема, Ганна Гребнева, провідний бібліотекар відділу наукової обробки документів Центральної Наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна отримала диплом лауреата конкурсу у номінації «Відкриття року» за статтю «Коли бібліотекар стає слідчим: автори та псевдоніми», яка була опублікована у журналі «Бібліотечний вісник» (№3 2020 р.).

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Надання консультативної допомоги бібліотекам об'єднання і відділам ЦНБ
- Проведення семінарів-практикумів «Школа методиста» в режимі on-line
- Організація та проведення нарад директорів бібліотек об'єднання » в режимі on-line
- Організація та проведення конкурсу «Бібліотекар року»
- Робота в проекті «Єдина картка читача»
- Участь в підготовці і проведенні засідань директорів бібліотек вищих закладів освіти Об'єднання, семінарів і конференцій ЦНБ

10. МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ЦНБ

Протягом року ЦНБ плідно співпрацювала з бібліотеками, інформаційними центрами та громадськими товариствами країн Євросоюзу, Відділом преси, освіти та культури Посольства США в Україні, підтримувала ділові та дружні стосунки з Генеральним Консульством Республіки Польща у Харкові, Фондом Грецької Культури (Одеська філія). ЦНБ підписані угоди про співпрацю між Всесвітньою цифровою бібліотекою (World Digital Library) www.wdl.org, у вересні 2020 року було оновлено договір про співпрацю. ЦНБ є партнером Європейської цифрової бібліотеки «Europeana» www.europeana.eu. Ресурси, що обираються до баз даних культурного надбання, мають історичну і національну цінність і не мають обмежень для відкритого доступу (додаток № 10).

Угоди про співпрацю ЦНБ з:

- Відділом преси, освіти та культури Посольства США в Україні;
- Дослідницьким Центром польської бібліографії імені Естрейхерів Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Бібліотекою фізики, астрономії та прикладної інформатики Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Бібліотекою Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Науковою бібліотекою Політехніки Лодзі (Республіка Польща);
- Академічною бібліотекою Латвійського університету (Рига, Латвія);
- Центральною бібліотекою Болгарської Академії наук (Софія, Болгарія);
- Національною бібліотекою Латвії (Рига, Латвія).

Підготовлена угода про співпрацю з Амброзіанською бібліотекою (Мілан, Італія).

З нагоди 215-річчя заснування університету бібліотеку відвідали заступник голови Болгарської Академії наук Костадин Ганєв та академік, головний редактор «Списание на БАН» Ячко Іванов.

У лютому 2020 року у ЦНБ працював над дослідженням «Культура України», студент Грацького університету імені Карла і Франца, громадянин Австрії Сейдл Хельмут, він ознайомився з літературою, що зберігається у фондах бібліотеки.

У березні ЦНБ відвідала Кіжбіді Малгожата Моніка – проректорка з роботи з іноземними студентами Державної вищої східноєвропейської школи міста Пшемисль (Польща). Для гості була організована екскурсія бібліотекою.

У березні ЦНБ відвідав Єжи Остапчук – декан Богословського факультету Християнської богословської академії та ознайомився із стародруками богословської тематики, що зберігаються у бібліотеці.

Фахівці з багатьох країн взяли участь в он-лайн семінарі «Ad fontes: наукові дослідження книжкових пам'яток та рідкісних видань». (див. розділ Наукова діяльність)

У бібліотеці представлені інформаційні стенди: «Україна – НАТО» – матеріали надаються Громадською лігою Україна – НАТО; «Україна на шляху до Європейського союзу», «ООН – Україна» – матеріали для якого були надані Представництвом ООН в Україні.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Продовжувати роботу у напрямку стратегічного партнерства з передовими світовими бібліотеками та асоціаціями: брати участь у спільних проєктах, які забезпечують інтеграцію бібліотеки в глобальний інформаційний простір і сприяють більш якісному рівню інформаційного забезпечення університету; здійснювати пошук додаткового фінансування бібліотеки за грантової підтримки.
- Сектор міжкультурної комунікації та проєктної діяльності планує проводити роботу з міжнародними центрами університету та Радою іноземних студентів.

11. АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Забезпечення цілодобової роботи серверів, стабільної та надійної роботи бібліотечної мережі, оперативного збереження інформації, впровадження сучасного програмного забезпечення, супроводження АІБС Absoteque Unicode (розробка французької фірми Relais Informatique International), створення та супроводження електронних архівів eKhNUIR, eScriptorium та Karazin.Back2News, підтримка роботи комп'ютерів та іншої комп'ютерної техніки ЦНБ, оцифровування документів із фондів ЦНБ зараз є найважливішим завданням бібліотеки.

11.1. Системні та технічні роботи

Наприкінці 2020 року в ЦНБ функціонують 160 комп'ютерних пристроїв, у т.ч.: 5 серверів (з урахуванням NAS-сервера), 10 ноутбуків, 2 нетбука, 9 планшетів та 5 рідерів (електронних книжок). З них більше 15% технічно застарілі – працюють понад 10 років, ще 27 ПК підлягають списанню, усього на обліку 192 комп'ютерних пристрої (додаток 11). Всі працюючі ПК мають доступ до мережі Інтернет.

На початку 2020 р. встановлено 3 персональні комп'ютери у читальному залі №2 для роботи студентів з медичною базою USMLE та з електронними додатками до книжкових видань, які надійшли у фонд ЦНБ та доступ до яких здійснюється через мережу Інтернет за індивідуальним кодом.

У грудні 2019 року за підтримки Міністерства освіти і науки України були придбані сервер для створення бази даних газет та NAS-сервер для зберігання страхових копій відсканованих документів. У 2020 р. освоєно новий NAS-сервер для зберігання страхових цифрових копій документів, на нього перенесені страхові копії номерів газет «Южный край» та «Утро», які були раніше відскановані фірмами «Цифрова Країна» та «Архівні Інформаційні Системи». Планується зберігати на цьому сервері страхові копії відсканованих документів з фонду книжкових пам'яток ЦНБ.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Освоїти сучасну мультимедійну техніку що надійшла до Центру «Вікно в Америку» за грантом Посольства США в Україні.
- Скласти план закупівель для придбання та оновлення комп'ютерної техніки для всіх корпусів бібліотеки. Замінити комп'ютери у книгосховищі наукового абонементу, у секторі кафедральних бібліотек, у залі традиційних каталогів, у відділі наукової обробки, на навчальних абонементах, секторі обмінно-резервного фонду.

- Провести аудит комп'ютерної техніки бібліотеки.
- Після перенесення архіву eScriptorium на новий сервер та звільнення місця на сервері, де розташований архів eKhNUIR, планується впроваджувати нову версію ПЗ DSpace для архіву eKhNUIR.
- Після закінчення ремонту у Північному корпусі університету, у бібліотечних приміщеннях розгорнути комп'ютерну мережу та встановити комп'ютери для користувачів та бібліотекарів, проекційне обладнання з моторизованим екраном у читальних залах.

11.2. Системне та програмне забезпечення

Основне завдання працівників відділу автоматизації та програмного забезпечення – підтримка стабільної та надійної роботи п'яти серверів бібліотеки: сервера маршрутизатора мережі на якому також працюють електронні архіви eKhNUIR, eScriptorium та електронне замовлення; сервера на якому працюють електронний архів Karazin.Back2News; сервера АБІС Absotheque Unicode; сервера-сховища резервного копіювання баз даних та NAS-сервера для зберігання страхових копій відсканованих документів. Працівники відділу супроводжують електронний каталог бібліотеки, створюють та супроводжують електронні архіви. Сервери бібліотеки працювали в режимі 24/7, забезпечуючи можливість роботи користувачів з електронним каталогом та електронним замовленням, з електронними архівами цілодобово та щоденно.

У 2020 році був уведений в дію новий сервер **Supermicro**, який придбано наприкінці 2019 року. На ньому встановлено системне програмне забезпечення на базі Centos, встановлений рейд дисків та налагоджена робота сервера у бібліотечній мережі та у інтернет просторі. На цей сервер перенесена база даних електронного архіву Karazin.Back2News, яка раніше розміщувалась на сервері розробника фірми «Цифрова Країна» (м. Київ). Проводяться роботи з налагодження резервного копіювання інформації з нового сервера Supermicro на сервер-сховище даних та налагодження підрахунку статистики для бази даних Karazin.Back2News у Google Analytics.

Протягом року фахівці відділу автоматизації та програмного забезпечення оновлювали операційні системи та прикладні програми на робочих місцях, встановлювали драйвери для периферійних пристроїв (принтерів, тощо). На 13 робочих місцях (у читальному залі №2, у Центрі Інтернет-технологій налагоджено роботу з навчально-тестувальним комплексом USMLE.

Під час карантину в умовах дистанційної роботи особливого значення набуло налагодження он-лайн зв'язку у бібліотеці. У жовтні для бібліотекарів була налаштована можливість віддаленої роботи з АБІС Absotheque (4 робочих місця). Програмне забезпечення ZOOM було встановлено на робочих місцях провідних фахівців бібліотеки.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Перейти на нову версію програмного забезпечення DSpace для збереження і наповнення електронних архівів.
- Створити комп'ютерну мережу у бібліотечних приміщеннях Північного корпусу університету (після завершення ремонтних робіт).

11.3. Оцифровування документів.

Один з важливих аспектів роботи бібліотеки – оцифровування фондів, перш за все, цінних та рідкісних книг та деяких інших документів для потреб бібліотеки, для навчального процесу за запитами кафедр університету та на замовлення читачів-науковців. Електронні копії документів наповнюють архіви eScriptorium та Karazin.Back2News.

У технічному оснащенні ділянки сканування активно використовується планетарний сканер Zeutschel Omniscan 12000 формату A1. Це високоточний кольоровий сканер з автоматичним притискним склом, вбудованою книжковою коліскою (для книг до 17 см товщиною) та додатковою коліскою для книг, що погано розгортаються, з оптичним дозволом 300 ppi, формати збереження – TIFF, JPEG, PDF, BNMP, PCS, PNG. Програмне забезпечення Omniscan 12 дає можливість керувати кольором, контрастом, робити доворот зображення, усувати плями та перекося, кадрувати та багато інш. Основний обсяг роботи сканера у 2020 р. – сканування газет: «Южный край» (637 номерів, 4668 сторінок), «Харьковские губернские ведомости» (698 номерів, 4211 сторінок), «SIERP» (166 номерів, 2423 сторінки) та ін.

Протягом року відскановано 2016 документів (43499 сторінок), (додаток №12).

Проводився пошук, відбір та підготовка документів (статей, нотаток та повідомлень) для наповнення колекцій «Харківський університет на сторінках періодичних видань», «Боротьба з інфекційними хворобами», «Пожежі, боротьба з пожежами у Харкові» у архіві eScriptorium за сторінками відсканованих раніше газет, підготовлено для опублікування 4350 документів.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Оцифрувати та розмістити в архіві видання, яке зберігається у фондах ЦНБ – «Записки Новоалександрійського інститута сільського господарства и лесоводства» з 1876 по 1917 рр. (26 томів).
- Продовжити оцифрування газети «Харьковские губернские ведомости» з додатком, створити колекції польськомовної газети «Sierp» 1923-1927 рр. (118 документів), газети «Сніп» 1912 р. (7 документів), журналу «Штык» 1906 р. (9 номерів), атласів великого формату.
- Розмістити в електронному архіві eScriptorium. 4350 документів, що були оцифровані у 2020 році.
- Продовжити співпрацю з міжнародними проєктами Всесвітньої цифрової бібліотеки та Європіани.
- Почати роботу над оцифровкою колекції «Український Ренесанс: освіта, література, культура».

12. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСКІСТЮ І СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ

У ЦНБ приділяється велика увага питанням створення позитивного іміджу. У 2020 р. робота з організації створення позитивного іміджу бібліотеки перейшла в он-лайн простір. Діяльність бібліотеки постійно висвітлюється на сайті та у соціальних мережах, на сторінках університетської преси та фахових виданнях.

12.1. Екскурсії бібліотекою

Формуванню позитивного іміджу ЦНБ сприяє проведення екскурсій. Кількість екскурсій у 2020 році зменшилася через карантинні обмеження. Були проведені екскурсії:

25 лютого для вчителів української мови та літератури (курси підвищення кваліфікації), 12 осіб;

11 березня для вчителів зарубіжної літератури, російської мови і літератури (курси підвищення кваліфікації), 12 осіб;

6 жовтня для студентів 4 курсу «Каразінської банківської школи», 20 осіб;

7 жовтня для викладачів «Каразінської банківської школи», 12 осіб;

8 жовтня для викладачів та студентів 4 курсу «Каразінської банківської школи», 12 осіб;

8 жовтня для викладачів та студентів 4 курсу «Каразінської банківської школи», 17 осіб.

Особливою популярністю користуються екскурсії до відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів, де можна познайомитися з експозиціями з історії книги та книгодрукування. Студенти Харківської державної академії культури мали змогу ознайомитися з історією університетської бібліотеки та її рукописними раритетами й унікальними книжковими багатствами, які демонструють етапи розвитку книгодрукування. Для гостей, які були присутніми на святкуванні Всеукраїнського дня бібліотек, проведена екскурсія історичною будівлею ЦНБ.

На сайті бібліотеки <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/> представлено 6 віртуальних екскурсій, які було створено за допомогою медіастудії університету.

12.2. Висвітлення діяльності ЦНБ у ЗМІ

Історична будівля ЦНБ по вул. Університетській, 23, яка є пам'яткою архітектури, її величний читальний зал і старовинне книгосховище, унікальний фонд книжкових пам'яток користуються посиленою увагою з боку знімальних груп як локація для зйомок відеороликів і фільмів.

У приміщеннях читального залу і книгосховища проходили фото- та відеозйомки: 16.01.2020 р. працівники Музею історії університету проводили зйомки видань, інтер'єрів, запис інтерв'ю з професором С. М. Куделком для підготовки виставки до 215-ої річниці відкриття Харківського університету; 7.02.2020 р. проходили фотозйомки студентів для рекламного ролика про Харківський університет. 22.06.2020 р. у читальному залі відбувся запис інтерв'ю декана філософського факультету І.В. Карпенка, професора, доктора філософських наук, присвячене випускникам-магістрам 2020 р. Каразінського університету (зйомки здійснювала медіастудія університету).

18.08.2020 р. проходили зйомки історико-документального фільму-розслідування Ігоря Піддубного «Планета Сковороди» про мандруючого філософа Г.С. Сковороду. Працівниками відділу були підібрані рідкісні видання Г.П. Данилевського, М.І. Костомарова, І.І. Срезневського, Г. Гесс де Кальве, І.М. Снігірьова та ін. із фонду книжкових пам'яток ЦНБ.

30.09.2020 р. у вечірньому випуску новин на Харківському регіональному телеканалі «Р1» (доступно за посиланням:

<https://www.youtube.com/watch?v=V4Ts9HjBAUU&feature=youtu.be>) вийшов репортаж про святкування Всеукраїнського дня бібліотек у читальному залі № 10 ЦНБ та сюжет про дар бібліотеці стародруку «Тріюдь пісна» (Львів: Друкарня Михайла Сльозки, 1664) від асоціації випускників, викладачів і друзів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Видомий харківський екскурсовод та дослідник історії міста Максим Розенфельд присвятив одну із своїх віртуальних екскурсій університету і бібліотеки під назвою «**Вежа над містом**» <https://www.youtube.com/watch?v=62EjFZhMfxs>.

12.3. ЦНБ у соціальних мережах

Бібліотека підтримує сторінки ЦНБ у соціальних мережах, на яких надає інформацію про її діяльність та анонсує події, на які запрошує усіх користувачів. На сторінках розміщуються бібліотечні новини, інформація про виставки, конференції. Також в інформаційній стрічці викладаються повідомлення про різні заходи, які проводяться в бібліотеці, що дає можливість прорекламувати конкретну подію і запросити всіх бажаючих брати у них участь.

Статистика сторінок та груп у соціальних мережах ЦНБ з 01.01.2020 по 04.12.2020

1. Центральна наукова бібліотека імені В. Н. Каразіна (сторінка Facebook)
 - підписники – 1 461
 - охоплення публікації – 45 784
 - взаємодія з публікацією – 22 999
2. Архів рідкісних видань і рукописів для науки та освіти EScriptorium (сторінка Facebook)
 - підписники – 1 120
 - охоплення – 107 424
 - взаємодія – 14 496
3. Електронний архів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (сторінка Facebook)
 - підписники – 334
 - охоплення – 7 680
 - взаємодія – 1 932
4. Науковий абонемент (сторінка Facebook)
 - підписники – 214
 - охоплення – 4 872
 - взаємодія – 1 008
5. Науково-бібліографічний відділ (сторінка Facebook)
 - підписники – 104
 - охоплення – 500
 - взаємодія – 200

6. Електронні інформаційні ресурси ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна (сторінка Facebook)
 - підписники – 146
 - охоплення – 3 020
 - взаємодія – 1 110
7. Відділ зберігання фондів ЦНБ імені В.Н. Каразіна (група Facebook)
 - підписники – 427
 - реакції – 15 437
8. Central scientific library of KhNU (група Facebook)
 - підписники – 3 000
 - реакції – 57 480
9. Болгарский язык в Харькове (сторінка Facebook)
 - підписники – 154
 - охоплення – 860
 - взаємодія – 200
10. Window on America Kharkiv (сторінка Facebook)
 - підписники – 1 638
 - охоплення – 25 080
 - взаємодія – 6 600
- Window on America Kharkiv (Instagram)
 - підписники – 1893;
- Window on America Kharkiv (Telegram)
 - підписники – 127;
11. Twitter
 - підписники – 789
 - твіти – 584
 - профільні відвідування – 1 424
12. Telegram
 - підписники – 29
 - перегляди – 4 100
13. Instagram
 - підписники – 150
 - охоплення – 280
 - взаємодія – 490

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Впровадити програму «**Бібліотека в смартфоні**» – нову систему взаємодії з користувачами для якісного і оперативного інформаційного обслуговування. Надавати корисну інформацію про сучасні ресурси, послуги, можливості бібліотеки, представлення усієї актуальної інформації та промоція ресурсів на платформах Telegram, Instagram, Facebook та ін.

13. РОБОТА З КАДРАМИ

Загальна кількість працівників ЦНБ налічує 156 осіб, з них бібліотечних працівників – 130. На кожного працівника розроблено посадову інструкцію, усі ознайомлені з Колективним договором, Правилами внутрішнього розпорядку.

Протягом року проводилася робота з заявами працівників, з документами з оформлення прийому, звільнення, переміщення, складання графіків надання відпусток, заохочення, оформлення трудових книжок, особових карток, готувалися накази, розпорядження.

У січні 2020 року, згідно Указу Президента України № 22/2020 директору ЦНБ Ірині ЖУРАВЛЬОВІЙ присвоєно звання «Заслужений працівник культури України».

Наказами по університету до 215-річчя від дня заснування Каразінського університету і бібліотеки нагороджені грамотами:

- Ірина Журавльова, директор ЦНБ
- Лариса Богатирьова, зав. відділу
- Тетяна Ільїна, зав. відділу

За зразкове виконання своїх обов'язків з бібліотечно-бібліографічного обслуговування користувачів, сприяння навчальному та науковому процесам, участь у науковій та навчально-виховній роботі університету, впровадження нових інформаційних технологій і до Всеукраїнського дня бібліотек Дипломами та премією були нагороджені:

- I премія** – КОЗЛОВА Світлана, провідний інженер
II премія – ЛІСКОВА Катерина, завідувачка сектором
ПОДЗОЛКОВА Людмила, завідувачка сектором
III премія – ЯКОВЕНКО Оксана, завідувачка сектором
БАЙРАМОВА Карина, провідний бібліотекар
БОНДАРЕНКО Ірина, завідувачка сектором

За багаторічну сумлінну і плідну працю та у зв'язку з ювілеями нагороджені грамотами працівникам ЦНБ:

- Пойда Любова, бібліотекарка 1 категорії
- Скоробогатов Володимир, провідний бібліограф
- Кулик Світлана, провідний редактор
- Журавльов Сергій, зав. сектором
- Марченко Світлана, провідна бібліотекарка
- Лазаренко Наталя, зав. відділу

Оголошені подяки:

- БЕСОВІЙ Ельвірі, бібліотекарці 1 кат.
- БІЛОШЕНКО Марії, бібліотекарці 1 кат.
- БОГДАНОВІЙ Світлані, пров. бібліографа
- БУРЧЕНКО Ларисі, пров. методистці
- ГАЙДУКОВІЙ Тетяні
- ГОЛУБОВІЙ Раїсі, зав. сектором
- ІСАЄНКО Тетяні, пров. бібліотекарці

- КОЗЛОВІЙ Світлані, пров. інженерці
- КОНОНЕНКО Ірині, зав. сектором
- ЛИСКОВІЙ Катерині, пров. бібліотекарці
- МАЛІКОВІЙ Ользі, зав. сектором
- РИБАКОВІЙ Ользі, прибиральниці служб. прим.
- СУХАНОВУ Євгенію, електромонтеру
- ШТАНУ Геннадію, зав. сектором
- ЯЦЮК Наталі, прибиральниці служб. прим.

Переведені з підвищенням:

- Лискова Катерина – на посаду зав. сектором
- Гребнєва Ганна – на посаду провідної бібліотекарки
- Проць Наталя – на посаду головної бібліотекарки
- Прокопенко Наталя – на посаду зав. сектором
- Петрова Оксана – на посаду зав. сектором
- Байрамова Карина – на посаду зав. сектором
- Подзолкова Людмила – на посаду зав. відділу

У бібліотеці працюють проєктні групи (команди) з вирішення актуальних питань роботи, створюється система розвитку і просування персоналу, кадрового резерву. Кадровий маркетинг, частиною якого є виявлення груп творчого потенціалу, професійна діагностика колективу, визначення кандидатів на ключові позиції та їх оцінка, є найважливішим напрямком діяльності адміністрації бібліотеки. З метою визначення цифрових компетенцій бібліотекарів, їх вміння здійснювати ефективний пошук інформації, аналізувати, синтезувати інформаційні ресурси, володіння сучасними інформаційними і комунікаційними технологіями для надання якісного сервісу користувачам в електронному вигляді, персоналу бібліотеки було запропоновано заповнити анкету.

Молоді працівники створили молодіжну раду бібліотеки **«Foresight Library»**. У грудні відбулось перше засідання, на якому було прийнято рішення скласти загальні принципи концепції бачення молодими співробітниками майбутнього бібліотеки. Серед основних моментів, що молодь прагне змінити у бібліотеці були перелічені змінення "ландшафту" приміщення, тобто створення комфортного простору для навчання та розвитку студентів та залучення нових партнерів до бібліотеки. Також обговорювалися питання залучення студентів до життя бібліотеки (волонтерство), розробка бібліотечного мобільного додатку, та більш активна реклама послуг бібліотеки на різних соціальних платформах.

13.1. Рада дирекції ЦНБ

Щотижня у ЦНБ проходять наради для завідувачів відділів, де заслуховуються актуальні питання роботи та вирішуються невідкладні загальні бібліотечні проблеми.

На засіданнях Ради дирекції ЦНБ у 2020 році готувалися та заслуховувалися питання:

- Про організацію роботи бібліотеки в умовах карантину
- Про участь в обговоренні «Закону про бібліотечну справу»
- Робота з кадровим резервом у ЦНБ

- Про хід виконання Стратегії розвитку бібліотеки на 2019-2025 рр.
- Про підготовку до організації роботи ЦНБ у Північному корпусі
- Звіти 2020– плани 2021 рр.

План роботи на 2021 р.

Дата	Питання	Готують питання
26 січня	Затвердження Плану роботи Ради дирекції	Мохонько В.Г., Бабічева О.Г.
26 січня	Про діяльність виробничих комісій ЦНБ	Мохонько В.Г., Богатирьова Л.Г., Прокіпець Т.М.
26 січня	Про створення Ради молодих спеціалістів «Foresaid Library»	Лискова К.А., Коваленко С.С., Гребієва Г.
26 січня	Про перепідпорядкування відділів бібліотеки адміністрацією ЦНБ.	Журавльова І.К., Мохонько В.Г., Бабічева О.Г.
26 січня	Про проект Посольства США для бібліотек	Лискова К.А.
26 січня	Про організацію електронного обліку роботи відділів ЦНБ.	Лискова К.А.
26 січня	Про єдиний реєстр паролів доступу до комп'ютерів ЦНБ	Самохвалова О.Ю.
12 лютого	Організація роботи бібліотеки у нових умовах	Мохонько В.Г. Бабічева О.Г.
12 лютого	Про охорону праці в бібліотеці	Литовченко В.В., Тітова Н.О. Донець М.О.
12 лютого	Робота бібліотеки у системі СЕД	Малиновська В.М., Лукієнко Т.І.
12 лютого	Безпека працівників та користувачів під час пандемії	Донець М.О., Зав. відділами обслуговування
12 лютого	Затвердження плану роботи виробничих комісій	Члени комісій
12 березня	Про підготовку до організації роботи ЦНБ у Північному корпусі. План та логістика переміщення фондів навчальних абонементів та читальних залів до Північного корпусу університету	Донець М.О., Мохонько В.Г., Бабічева О.Г., Рибась Н.І., Короткова Л.Б.
12 березня	Програма підвищення кваліфікації працівників ЦНБ	Подзолкова Л.І., Бурченко Л.Д.
12 березня	Про підготовку до внутрішнього аудиту	Бабічева О.Г., Мохонько В.Г.
12 березня	Організація роботи відділу зберігання фондів ЦНБ	Виробнича Комісія
9 квітня	Про хід впровадження Стратегії розвитку ЦНБ	Гужва А.А., Коваленко С.С.
9 квітня	Про оновлений варіант «Положення про премію імені К. Рубинського»	Малиновська В.М.
9 квітня	Організація роботи НБВ ЦНБ	Виробнича Комісія.
9 квітня	Аудит комп'ютерної техніки ЦНБ	Самохвалова О.Ю., Козлова С.С., Сергієнко О.
14 травня	Про хід роботи щодо оптимізації фондів ЦНБ	Комісія по роботі з фондами
14 травня	Організація роботи відділу вітчизняних та іноземних електронних ресурсів та інформаційного сервісу	Виробнича Комісія.
11 червня	Комплектування бібліотеки на 2-ге півріччя 2021 р.	Комісія з комплектування
11 червня	Аналіз роботи бібліотеки за перше півріччя	Мохонько В.Г., Бабічева О.Г., Малиновська В.М.

13.2. Робота бібліотеки під час пандемії.

З 12 березня 2020 р. відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» на всій території України встановлено карантин для усіх типів закладів культури і освіти. Для працівників університету за рішенням керівників підрозділів, за затвер-

дженим графіком було запроваджено гнучкий (дистанційний) режим роботи з умовою забезпечення виконання покладених на них обов'язків у повному обсязі або простій на період карантину. Укладалися індивідуальні та загальні плани і звіти про роботу, виконану дистанційно.

Виконувалися наступні види робіт:

- Прийом виданої літератури і підписання обхідних листів (було облаштовано 7 пунктів з дотриманням усіх вимог карантинних обмежень)
- Надання он-лайн консультацій
- Складання бібліографічних покажчиків
- Підготовка віртуальних виставок
- Написання статей
- Підготовка нормативних документів (інструкцій, положень, тощо)
- Підготовка матеріалів для розміщення в електронних архівах
- Проведення і участь в он-лайн заходах, у.т.ч., участь у вебінарах з метою підвищення кваліфікації;
- Організація дистанційних курсів з інформаційної грамотності

Втрати робочого часу працівників бібліотеки у відсотках за кожен місяць карантину у 2020 році:

Місяць	Відсоток людей, що працювали
квітень	27%
травень	27%
червень	33%
липень	46%
серпень	71%
вересень	100%
жовтень	87%
листопад	83%
грудень	98%

З 1 вересня 2020 р. – ЦНБ працювала у штатному режимі.

З 15 жовтня 2020 р. навчання студентів здійснювалось дистанційно (відповідно до розпорядження університету №0102-09/070 від 13.10.2020 р. «Про заходи щодо запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненої коронавірусом COVID-19»). У зв'язку з тим, що Харків на той час знаходився у «червоній» зоні карантину, ЦНБ обслуговувала користувачів дистанційно. Для працівників з 20.10.2020 р. було запроваджено графіки роботи: дистанційно, на робочому місці, на простої.

З середини листопада у період карантину ЦНБ обслуговувала користувачів в обмеженому режимі з дотриманням усіх карантинних заходів: вхід та робота у бібліотеці виключно у масках та дотримання дистанції (1,5 – 2,0 м).

13.3. Охорона праці

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 р. № 304 (зі змінами) «Про затвердження Положення про порядок проведення навчання і перевірку

знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України» та наказу Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 р. № 1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти» в університеті створено постійно діючі комісії (центральну, факультетів, інститутів та структурних підрозділів) з чергової перевірки знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та призначені голови, їх заступники та члени комісій. Комісія за № 27 – Центральна наукова бібліотека. Голова: Журавльова І.К. – директор ЦНБ; члени комісії: Бабічева О.Г. – заст. директора, Донець М.О. – заступник директора з господарчої роботи; Литовченко В.В. – голов. бібліотекар, громадський інспектор з охорони праці.

Щокварталу для працівників ЦНБ проводяться чергові інструктажі з охорони праці за інструкціями, які є у ЦНБ на різні види робіт, а також первинні, позапланові та щороку – з електробезпеки. У кожному відділі ведеться **«Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці на робочому місці»** за інструкціями на види робіт, які відповідають певним процесам, що виконуються у відділі.

У всіх відділах проводяться заняття з протипожежної безпеки, ведуться журнали інструктажів.

13.4. Підвищення компетенцій та професійного розвитку працівників.

Протягом року працівники ЦНБ підвищували кваліфікацію шляхом участі у науково-практичних конференціях, семінарах, курсах, а також шляхом самоосвіти. У режимі онлайн працівники ЦНБ пройшли підвищення кваліфікації завдяки участі у вебінарах, які були організовані компаніями Clarivate, Elsevier. Отримано 207 сертифікатів учасників вебінарів та конференцій.

У квітні-червні 2020 року працівники брали участь в онлайн-конференціях «Бібліотеки в умовах пандемії COVID-19»; «Як організувати віддалену роботу колективу університетської бібліотеки в умовах невизначеності», «Практика віртуального інформаційно-бібліографічного обслуговування». У вересні-грудні брали участь у ХІ Львівському міжнародному бібліотечному форумі, у конференції НТБ КПІ імені Ігоря Сікорського «Стратегії розвитку бібліотек: Від ідеї до втілення». Також брали участь у вебінарах Європейського бюро бібліотечних, інформаційних і документаційних асоціацій (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations); у вебінарі Програми «Волонтери ООН в Україні» – Big Talk "UN Volunteers – Together We Can" (Велика розмова з Волонтерами ООН); у вебінарі Futureproofing STEM courses to create world-class digital teaching and learning (Майбутні курси STEM для створення цифрового навчання та навчання світового класу) – організатор: King's College London; Disability Advocacy, One Note at a Time («Кожна нова нота відстоює інтереси осіб з обмеженими можливостями») – організатор: IVLP, USA; у вебінарах, що були організовані Центром безперервної культурно-мистецької освіти НАКККиМ – Академічна протидія гібридним загрозам: освітня складова.

Було організовано проведення підвищення кваліфікації керівників структурних підрозділів бібліотек Харківського зонального методичного об'єднання на базі Центру неперервної культурно-мистецької освіти Національної академії керівних кадрів культури і

мистецтв. Слухачі (усього 15 осіб, у т.ч. 4 працівника ЦНБ) пройшли навчання за модулем «Інноваційні зміни в бібліотеці на основі проектного, кадрового менеджменту та ініціативної діяльності бібліотек». Отримано Дипломи державного зразку (додаток №13).

13.5. Профспілкова організація ЦНБ

Профспілкова організація ЦНБ (голова профспілкового бюро Тітова Н.О.) приділяють велику увагу охороні праці, оздоровленню працівників, роботі з дітьми працівників.

Працівники займаються спортом у групі "Здоров'я", на пільгових умовах відвідують басейн – 10 чол.

Профспілка ЦНБ організовує відпочинок, оздоровчі та культурні заходи для працівників і для їхніх дітей. У період шкільних канікул для них організовуються різноманітні екскурсії. Але у зв'язку з карантинном майже всі заходи у 2020 році було скасовано.

14. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

Загальна площа приміщень ЦНБ складає 10164 кв.м

З них:

для зберігання фондів – 7309,5 кв.м

зона обслуговування – 1123,3 кв.м

Господарська діяльність передбачає: проведення ремонтних робіт, отримання різних витратних матеріалів, техніки, меблів, інвентаризація і списання матеріальних цінностей.

У 2020 році продовжувався капітальний ремонт нових бібліотечних приміщень на 8 поверсі Північного корпусу.

Протягом 2020 р. виконано такі ремонтні роботи:

- В історичному приміщенні (вул. Університетська, 23) проведено ремонт: читального залу №12, частини фасадної сторони будівлі, стелі та стіни сходів; замінені водозливні труби;
- У Головному корпусі: покрівлі машинного відділення ліфта №5 (7 корпус).

Здано за договором макулатури 3700 кг.

Особлива увага приділялася організації робіт з прибирання та дезінфекції приміщень.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Перевірка приміщень бібліотеки (книгосховищ 14-10 поверхів (1-2 ярусів), приміщень 9-7 поверхів, абонементів 1 поверху, та приміщень бібліотеки вул. Університетська, 23) щодо стану: електрообладнання (електричні шафи, освітлення), вікон, труб, охоронної сигналізації та відеоспостереження.
- Завершення капітального ремонту 8-го поверху Північного корпусу та виконання необхідних робіт для функціонування нових площ ЦНБ
- Проведення інвентаризації вогнегасників.
- Робота з документами Цивільного захисту.

У приміщенні бібліотеки, вул. Університетська, 23:

- завершити ремонт покрівлі;
- утеплити горище;
- обладнати системою обігріву воронки та труби зливу з покрівлі;
- виконати ремонт каналізаційного колодязя;
- виконати ремонт механізму підйому люстр читальної зали № 11;
- відновити підмостку периметру будівлі;
- виконати реставрацію входних дверей;
- виконати протигрибкові роботи підвальних приміщень;
- встановити додатково 5 водозливних труб.

На виконання плану підготовки до опалювального періоду 2020 - 2021 рр.:

- відновити опалення приміщень бібліотеки 11, 12, 13, 14 поверхів Головного корпусу;
- замінити труби та батареї опалення у кімнати 2, 10, 19 філії бібліотеки, вул. Університетська, 23.

15. ПІДСУМКИ

Протягом 2020 року Центральна наукова бібліотека Каразінського університету працювала над втіленням Стратегії розвитку бібліотеки на 2019-2025 рр., забезпечуючи гідний рівень надання інформації для освітньої і наукової діяльності університету.

ЦНБ, це основний структурний підрозділ університету, який активно підтримує спільноту університету в освітній та науковій діяльності: студентів, аспірантів, науковців, професорсько-викладацький склад, співробітників. Для того, щоб бути затребуваною, бібліотека постійно підтримує зв'язки з ректоратом, факультетами, науково-дослідницької частиною, Студентською радою, вивчає очікування своїх користувачів.

2020 рік був дуже складний, він вніс серйозні корективи у діяльність бібліотеки. Працівники переходили на дистанційну роботу, впроваджували нові напрямки в обслуговуванні. Ситуація, в якій опинився весь світ, показала, у т. ч., що потрібно втілювати у бібліотеку нові управлінські рішення, визначати першочергові пріоритети, впроваджувати різноманітні програми. Бібліотека відіграє дуже важливу роль у науковій комунікації, вона повинна орієнтувати наукову спільноту університету у величезному просторі інформаційних ресурсів, як наукометричних, реферативних, так і повнотекстових. Завдання бібліотеки, щоб якомога більшість науковців, студентів користувалася інформаційними ресурсами, до яких надається доступ в університеті.

Щорічно бібліотека розширює спектр ресурсів та інструментів для пошуку інформації для ефективної підтримки процесів навчання та дослідження. Бібліотека отримує вітчизняні та закордонні періодичні видання, навчальні посібники та наукову літературу у друкованому та електронному вигляді, надає доступ до відомих світових інформаційних баз даних, підтримує роботу трьох власних баз даних та електронного каталогу, представляє власні оцифровані скарби світової і вітчизняної культури у вільний доступ та заохочує користувачів зі усього світу до ознайомлення та роботи з ними. Організує консультативні курси з інформаційної грамотності, культури академічної доброчесності, надає допомогу користувачам, як індивідуально, так і за запитами кураторів для групових занять зі студентами, у т.ч. англійською мовою.

Завдяки підтримці ректорату, Посольства США в Україні, ЦНБ розширює свої можливості, впроваджуючи інтелектуальні технології, що дозволять користувачам проявити таланти, творчі здібності.

Бібліотека – це комфортний простір для наукової роботи та навчання, а також дружнє місце для проведення культурних заходів, вона сприяє становленню гармонійно розвиненої особистості, а також виховує почуття патріотизму, гідності.

Бібліотека організує та бере участь у наукових конференціях, представляє власний досвід досліджень з бібліотечної тематики, створює бібліографічні покажчики, проводить власні розвідки, розширює міжнародні зв'язки, шукає шляхи для активної взаємодії, як з вітчизняними бібліотеками, організаціями, так і закордонними.

Враховуючи, що у сучасних умовах послуги бібліотеки он-лайн, електронні архіви та бази даних світової періодики, стали надважливим ресурсом для наукової та навчальної роботи університетської спільноти, бібліотека особливу увагу приділяє розвитку та удосконаленню онлайн-сервісів. У 2021 році серед пріоритетних завдань з удосконалення діяльності бібліотечно-інформаційних сервісів найбільш важливими є впровадження заходів для інформаційного забезпечення дистанційної форми освіти в умовах карантину.

Комплектування фондів планується здійснювати з акцентом на електронні підручники, освітні інтерактивні мережні платформи та бази даних.

Існує ряд проблем, над якими необхідно працювати у новому 2021 році.

З об'єктивних причин не почалися освоєння виділених бібліотеці приміщень у Північному корпусі. Частково проведено капітальний ремонт історичної будівлі на вул. Університетській, 23, але його треба продовжувати.

У Північному корпусі університету планується створити сучасний креативний інформаційно-бібліотечний центр для факультетів, які знаходяться у цьому корпусі, а також створити сучасне книгосховище для частини фондів, яку планується перемістити з перевантаженого центрального книгосховища у Головному корпусі університету та з історичної будівлі ЦНБ. Актуальним питанням залишається модернізація приміщення бібліотеки фізико-технічного факультету. Для забезпечення рівнодоступності необхідно розширювати та створювати належні умови для людей з обмеженими можливостями здоров'я.

Актуальними залишаються питання пошуку додаткових джерел фінансування за рахунок залучення грантів та благодійних фондів, питання підвищення рівня компетенції працівників, удосконалення сервісної політики для покращення якості бібліотечного обслуговування у цифрову епоху.

Директор ЦНБ

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Виконавець, учений секретар

Віра МАЛИНОВСЬКА

Звіт складений на основі звітів відділів ЦНБ, матеріали для звіту надали:
заст. директора з господарчої роботи М. Донець; зав.відділами – А. Гужва, Л. Богатирьова, Т. Прокіпець, Л. Подзолкова, Л. Короткова, О. Самохвалова, А. Давидова, С. Корсікова, Н. Рибась, О. Бурмака, М. Боброва, Т. Ільїна; зав. секторами, К. Байромова, К. Лискова, С. Коваленко, голова профбюро– Н. Тітова, провідний. фахівець Служби управління персоналом університету Т. Лукієнко.

Загальне редагування: заст. директорки О. Бабічева, В. Мохонько

Фото: К. Лискової, В. Остапової, В. Малиновської.